

Äänekosken kaupungin tilinpäätös tilikaudelta 1.1. – 31.12.2015

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1	JOHDANTO	6
1.1	Tilinpäätössäännökset.....	6
1.2	Tilinpäätöskokonaisuus.....	6
2	Toimintakertomus	7
2.1	Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	7
2.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	7
2.1.2	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
2.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	13
2.1.4	Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	20
2.1.5	Arvio todennäköisestä kehityksestä.....	22
2.1.6	Kaupungin henkilöstö	24
2.1.7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	25
2.1.8	Ympäristötekijät.....	27
2.2	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
2.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	37
2.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	37
2.4	Toiminnan rahoitus	41
2.5	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	44
2.6	Kokonaistulot ja -menot.....	47
2.7	Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	47
2.7.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	48
2.7.2	Konsernin toiminnanohjaus	49
2.7.3	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	55

2.7.4	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	55
2.7.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	55
2.7.5.1	Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3).....	57
2.7.5.2	Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8).....	59
2.7.5.3	Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1).....	61
2.7.5.4	Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1).....	64
2.7.5.5	Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy (Y-tunnus 0347267-9).....	67
2.7.5.6	Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7).....	69
2.7.5.7	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7).....	71
2.7.5.8	Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9).....	73
2.7.5.9	Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1).....	74
2.7.5.10	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2).....	75
2.7.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	77
2.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	79
2.8.1	Tilikauden tuloksen käsittely.....	79
2.8.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	79
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	80
3.1	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen sekä säästöohjelma.....	81
3.1.1	Säästöohjelma.....	81
3.1.2	Tarkastuslautakunta.....	82
3.1.3	Kaupunginhallitus.....	82
3.1.3.1	Hallintopalvelut.....	83
3.1.3.2	Talous- ja tietohallintopalvelut.....	83
3.1.3.3	Henkilöstöpalvelut.....	84
3.1.3.4	Elinkeinotoimi.....	84
3.1.3.5	Viestintä ja kehitystoiminta.....	85
3.1.3.6	Maankäyttö.....	85
3.1.3.7	Muu toiminta.....	87
3.1.3.8	Tukipalvelut.....	87
3.1.4	Perusturvalautakunta.....	88

3.1.4.1	Hallinto	92
3.1.4.2	Terveyspalvelut.....	92
3.1.4.3	Sosiaalityö ja työelämään kuntoutumisen palvelut	103
3.1.4.4	Arjen tuki	109
3.1.5	Kasvun ja oppimisen lautakunta.....	119
3.1.5.1	Lasten ja perheiden palvelut	121
3.1.5.2	Opetuspalvelut	124
3.1.5.3	Nuorisopalvelut	127
3.1.6	Tekninen lautakunta.....	128
3.1.6.1	Tilaaaja.....	129
3.1.7	Ympäristölautakunta.....	132
3.1.7.1	Ympäristövalvonta.....	133
3.1.7.2	Ympäristöterveydenhuolto.....	136
3.1.7.3	Maaseutuasiat	136
3.1.7.4	Pelastustoimi	136
3.1.8	Vapaa-aikalautakunta	136
3.1.8.1	Hallinto ja kansalaistoiminta	138
3.1.8.2	Kulttuurityö.....	138
3.1.8.3	Kirjastotoiminta	140
3.1.8.4	Musiikkiopisto.....	142
3.1.8.5	Liikuntatyö	144
3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	149
3.3	Investointien toteutuminen.....	152
3.4	Rahoitusosan toteutuminen	157
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	158
4.1	Tuloslaskelma 2015 ja 2014 (ulkoiset erät)	158
4.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	159
4.3	Tase 31.12. ja sen tunnusluvut.....	160
4.4	Kokonaistulot ja – menot 2015	161
4.5	Konsernilaskelmat	162

4.5.1	Konsernituloslaskelma 2015 ja 2014 ja sen tunnusluvut.....	162
4.5.2	Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	163
4.5.3	Konsernitase 31.12. ja sen tunnusluvut.....	164
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	165
5.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja – menetelmät	165
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	165
5.2.1	Toimintatuotot.....	165
5.2.2	Verotulojen erittely	166
5.2.3	Valtionosuuksien erittely.....	166
5.2.4	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta.....	166
5.2.5	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.....	167
5.2.6	Pakollisten varausten muutokset.....	168
5.2.7	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot.....	168
5.2.8	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	168
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot	169
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	169
5.3.1.1	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	169
5.3.1.2	Arvonkorotukset.....	169
5.3.1.3	Olennot kuntaryhtymäosuuksien arvon muutokset.....	169
5.3.1.4	Omistukset muissa yhteisöissä	170
5.3.1.5	Saamisten erittely	171
5.3.1.6	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	171
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	172
5.3.2.1	Oman pääoman erittely.....	172
5.3.2.2	Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	172
5.3.2.3	Vieras pääoma, erittely.....	173
5.3.2.4	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	173
5.3.2.5	Huollettavien varat	173

5.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	174
5.4.1	Vastuusitoumukset.....	174
5.4.2	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	174
5.4.3	Muut taloudelliset vastuut.....	174
5.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	174
5.5.1	Henkilöstölukumäärä.....	174
5.5.2	Henkilöstökulut.....	175
5.5.3	Tilintarkastajan palkkiot.....	175
6	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	176
6.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	176
6.2	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	177
6.2.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	177
6.2.2	Pakollisten varausten muutokset.....	177
6.2.3	Konsernituloksen eliminoinnit.....	178
6.3	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	179
6.3.1	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	179
6.3.1.1	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	179
6.3.2	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot	179
6.3.2.1	Oman pääoman erittely.....	179
6.3.2.2	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	180
6.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	180
6.4.1	Vastuusitoumukset.....	180
6.4.2	Muut taloudelliset vastuut.....	180
7	LUETTELOT JA SELVITYKSET	181
8	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	182

1 JOHDANTO

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina. Kaupunki on laatinut henkilöstöraportin, joka esitetään erillisinä asiakirjana.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2015 oli Äänekoskelle erittäin hieno vuosi. Vuoden suurin uutinen oli Metsä Fibren jättimäisen metsäteollisuusinvestoinnin käynnistyminen, mikä mahdollistaa kaupungin myönteisen kehittymisen vuosiksi eteenpäin. Äänekoskelle tämä hanke tuo lähivuosina useita eri biotuotetehtaan sivuvirtoja hyödyntäviä yrityksiä ja näin ollen myös uusia työpaikkoja ja kasvavia niin yhteisö- kuin kunnallisverotulojakin. Investointipäätös on jo houkutellut paikkakunnalle useita uusia yrittäjiä ja jatkossa tahti tästä vain kiihtyy. Äänekoski nähdään nyt kehittyvänä ja positiivisena kasvualustana yritystoiminnalle.

Väkiluvun kehitys oli viime vuonna valitettavasti jälleen kerran negatiivinen. Muuttotappiota tuli yli 250 henkilöä. Mitään poppakonstia väkiluvun kasvattamiseksi ei ole olemassa, mutta järjestelmällisellä hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden kasvattamisella tähänkin asiaan on löydettävissä tehokkaita ratkaisuja.

Joulukuussa valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian, mikä tähtää vahvasti kaupungin vetovoimaisuuden ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisäämiseen. Tässä työssä meidän kaikkien pitää vetää köyttä samaan suuntaan, jotta myönteinen kehitys on mahdollista. Strategian toteuttamiseksi täytyy kaupungin talous saada terveelle pohjalle. Taloussuunnitelman mukaisesti kaupungin kertyneet alijäämät saadaan katettua 2019 tilinpäätöksessä, ja tästä tavoitteesta meidän on pidettävä kiinni.

Vuonna 2014 kaupunkiin valmistui uusi ja moderni terveyskeskus, mikä valmistuessaan paransi kaupunkilaisten terveyspalvelujen tasoa huomattavasti. Vuosina 2016 – 2019 kaupunki panostaa vahvasti kouluverkon uudistamiseen. Lukion rakentaminen alkaa keväällä 2016 ja lukio valmistuu vuoden 2017 syksyyn mennessä. Suolahteen muodostetaan yhtenäisperuskoulu rakentamalla ala-asteikäisille oppilaille kokonaan uudet tilat Telakkakadun koulun yhteyteen ja Äänekosken keskusta muodostetaan yhtenäisperuskoulu rakentamalla uudet tilat 0 – 2 luokille Koulunmäelle. Samalla Koulunmäeltä puretaan väliosa ja rakennetaan kokonaan uudet ruokailutilat. Koiviston koulun peruskorjaus on myös sisällytetty investointiosaan. Edellä mainitut koulurakentamiset tullaan toteuttamaan vuosina 2016 – 2019. Investointien rahoittamismuodoksi on valittu kiinteistöleasing.

Kaupungin korkea työttömyysaste ei näytä merkittävästi putoavan suurista investoinneista huolimatta. Työllistämiseen panostettiin vuonna 2015 merkittävästi ja tätä työtä jatketaan edelleen vuonna

2016. Kaupunki maksoi työmarkkinatuen kuntaosuuksia vuonna 2015 lähes 2 milj. euroa ja työttömyysprosenttimme oli vuoden viimeisenä päivänä 20,4 %.

Äänekosken kaupungin tulos päättyi noin 0,4 milj. euroa ylijäämäiseksi. Näin ollen kertynyttä alijäämää vuoden 2015 tilinpäätöksessä on vielä noin 5,5 milj. euroa (vuoden 2014 tilinpäätöksessä 6,0 milj. euroa).

Keväällä 2015 kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden talouden vakauttamisen toimenpideohjelman. Ohjelma kattaa vuodet 2016 – 2018. Toimenpideohjelmassa kartoitettiin yhteensä lähes 2 milj. euron säästöt. Säästöt huomioidaan suoraan vuosien 2016 – 2018 määrärahakehkeissä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2015 vuoden 2016 talousarvion, jossa ylijäämää arvioidaan kertyvän 1,6 milj. euroa. Lisäksi valtuusto hyväksyi tuolloin taloussuunnitelman vuosille 2016 – 2019. Taloussuunnitelman mukaan taseeseen kertyneet alijäämät saadaan katettua vuoteen 2019 mennessä.

Tiukalla talouskurilla, oikealla henkilöstöpolitiikalla, rakenteellisilla uudistuksilla ja erilaisilla kehityshankkeilla meillä on mahdollisuus yhdessä rakentaa entistäkin virtaviivaisempi ja kustannustehokkaampi Äänekoski, joka voi vastata tulevaisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Vuonna 2015 maan hallitus sai päätökset aikaiseksi uusien itsehallinto- ja sote -alueiden muodostamiseksi. Mikäli viivästyksiä ei tule, tulevat uudistukset voimaan 1.1.2019 alkaen. Näin ollen lähivuodet ovat kaupunkimme kannalta erittäin kiireisiä ja tulevaisuuden näkymien kannalta kriittisiä. Tässä uudistuksessa meillä ei ole varaa epäonnistua.

Vauhtia viime vuodesta ei puuttunut ja vauhti näyttää lähitulevaisuudessa vain kiihtyvän. Omalta osaltani kiitän henkilökuntaa, luottamushenkilöitä, asukkaita ja sidosryhmiä kuluneesta vuodesta 2015 ja toivotan kaikille innostavaa ja haastavaa vuotta 2016.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Äänekosken kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Valtuusto päättää kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Vuonna 2015 valtuusto kokoontui 9 kertaa ja käsitteli yhteensä 96 asiaa.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Matti Tiusanen (KESK), I varapuheenjohtajana Rolf Nyholm (SDP), II varapuheenjohtajana Pekka Leppänen (VAS) ja III varapuheenjohtajana Jaana Tani (VIHREÄT).

Kaupunginvaltuustossa on yhteensä 43 jäsentä. Kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet vuonna 2015:

12 paikkaa

- Hakonen Eero
- Kainu Keijo
- Kiiskinen Kari
- Korhonen Jani
- Kumpulainen Kari
- Nyholm Rolf
- Närhi Merja
- Penttinen Hannu
- Pulli Timo
- Salmelin Simo
- Salminen Pentti
- Tuhkanen Marko

Keskusta 8 paikkaa

- Hyytiäinen Laura-Liisa
- Hänninen Seppo
- Kumpu Risto
- Lindell Leila
- Penttinen Henna
- Piilonen Pentti
- Pönkänen Erkki
- Tiusanen Matti

7 paikkaa

- Halttunen Jari
- Hautsalo Harri

- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Salo Jani
- Tikander Suvi
- Tuominen Marke

- Heimonen Tapio
- Holopainen Simo
- Leppänen Pekka
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Sohlman Jouni
- Virtanen Matti

- Isoviita Martti
- Lunttila Tommi
- Lång Kyllikki
- Niskanen Kalle

- Flink-Liimatainen Piia
- Kolari Marja
- Saastamoinen Harri

- Tani Jaana
- Tuikka Minna

Kaupunginvaltuustossa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Biotuotetehtaan toiminnoille luotiin kaavallisia edellytyksiä hyväksymällä Teräväniemen asemakaava ja Paperitehtaan asemakaavan muutos ja laajennus (kv 26.1., § 4).
- Hyväksyttiin talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma vuosille 2016 – 2018 (kv 18.5., § 25).
- Kaupunginjohtajan virkaan valittiin tradenomi (YAMK) Matti Tuonen (kv 24.8., § 58).
- Koiviston koulun sijoituspäätöstä valmistelleen työryhmän esityksen mukaisesti päätettiin, että koulu jatkaa toimintaansa Koiviston kylällä (kv 2.11., § 74).
- Uusien investointihankkeiden rahoittamiseksi hyväksyttiin leasing-rahoitusmalli (kv 16.11., § 79).

- Keskustan yhtenäisperuskoulun tilatarpeet ratkaistiin siten, että Äänekosken taajaman esiopetus, esiopetusikäisten päivähoito ja perusopetus sijoittuvat Koulunmäelle (kv 7.12., § 84).
- Hyväksyttiin oikeusvaikutukseton yleissuunnitelma ”Uudistuva Äänekosken ydinkeskusta”, joka määrittelee suuntaviivat kaupungin keskustan kehittämiseksi (kv 7.12., § 92).
- Kuntalain uusien määräysten mukaisesti päätettiin kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet hyväksymällä Kaupunki-strategia vuosille 2016 – 2021 (kv 7.12., § 93).
- Talousjohtajan virkaan valittiin insinööri (YAMK) Tapani Hämäläinen (kv 7.12., § 96).

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa ja valvoo kaupungin hallintoa ja konsernin toimintaa siten kuin Kuntalain 38 §:ssä on säädetty. Kaupunginhallitus ratkaisee asiat, joita ei ole lainsäädännöllä, säännöllä tai valtuuston päätöksillä määrätty muun toimielimen ratkaistavaksi.

Kaupunginhallitus kokoontui 24 kertaa ja käsitteli 352 asiaa. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana on toiminut Kari Kiiskinen (SDP), I varapuheenjohtajana Tommi Lunttila (KOK) ja II varapuheenjohtajana Leila Lindell (KESK).

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet v. 2015:

3 paikkaa

- Keijo Kainu
- Kari Kiiskinen
- Merja Närhi

Keskusta 2 paikkaa

- Leila Lindell
- Pentti Piilonen

2 paikkaa

- Jari Halttunen
- Marke Tuominen

1 paikka

- Sirpa Martins

KOKOOMUS 1 paikka

- Tommi Lunttila

Kaupunginhallituksessa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Hyväksyttiin omakotitonttien tarjouskampanja omakotitalorakentajien ja rakentamista suunnittelevien kaupungin tonttitarjontaan kohdistuvan kiinnostuksen lisäämiseksi (kh 13.4., § 98).
- Siirrettiin Keski-Suomen kansanopiston kannatusyhdistys ry:n omistaman Suolahtisalin hallintaoikeus Äänekosken kaupungille vuoden 2016 alusta enintään kolmeksi vuodeksi (kh 27.4., § 120).
- Museotoimen tilajärjestelyihin liittyen päätettiin myydä Viiskulman museo ”Kuntala” huomioiden rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ympäröivälle yhteisölle (kh 27.4., § 121).

Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

1) kokouspalkkiota;

2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;

3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82§:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu valtuustoryhmittäin tuen määrä tilivuodelta 2015.

	Tuki, €	Tuki, %
Suomen Sosiaalidemokraatit	5 707,15	15
Suomen Keskusta	3 959,29	15
Perussuomalaiset	2 565,77	15
Vasemmistoliitto	2 868,50	20
Kansallinen Kokoomus	1 474,01	15
Suomen Kristillisdemokraatit	501,13	10
Vihreät	919,32	15
Yhteensä	17 995,17	

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailman- ja kansantalouden kehitys

Maailmantalouden kasvunäkymät ovat valtiovarainministeriön talouden kehitystä koskevan ennusteen mukaan kahtiajakoiset. Teollisuusmaiden kasvu on kiihtynyt, mutta kehittyvien talouksien kasvu hiipuu entisestään. Kiinassa teollisuuden, rakentamisen ja tavaraviennin kasvunäkymät ovat edelleen heikentyneet ja kasvuvauhti taantuu ennusteen mukaan 6,0 prosenttiin. Kiinan talous on siirtymässä kasvun hidastumisen hallitsemiseksi vienti- ja investointivetoisesta kasvusta kotimaisen kulutuksen ja palveluihin tukeutuvaan malliin. Japanin viennin kasvu on pitkään jatkuneesta elvytyksestä ja jenin massiivisesta devalvoitumisesta huolimatta jäänyt alle 1 %. Venäjän talous jatkaa supistumistaan ja kasvua ei odoteta seuraavaan pariin vuoteen. Taantumien jälkeenkäin kasvu tulee olemaan merkittävästi aiempaa hitaampaa. Poliittiset jännitteet pitävät epävarmuutta koholla ja saattavat edelleen syventää Venäjän taantumaa. Geopoliittiset riskit saattavat heijastua luottamukseen ja hidastaa kasvua EU:ssa. Toisaalta monien Suomelle tärkeiden kauppakumppaneiden taloudet ovat kehittyneet suotuisasti. Yhdysvaltojen talouden ennustetaan kasvavan lähes kolme prosenttia vuodessa ja Isossa-Britanniassa kasvu on laaja-alaista.

Euroalue on kääntynyt kasvuun, osaltaan öljyn alentuneen hinnan ja euron kurssin heikentymisen vuoksi. Myös luoton tarjonta ja rahoitusolot ovat kohentuneet ja finanssipolitiikka jarruttaa kasvua aiempaa vähemmän. Edellä mainitut tekijät kohentavat erityisesti kulutuskysyntää, mutta investoinnitkin elpyvät hitaasti. Poikkeuksellisen runsas maahanmuutto EU-alueelle tuo lisäyksen kysyntään, mutta heikentää julkistalouksien tasapainoa. Muun muassa Espanjassa ja Irlannissa vahvan kasvun palautumista ovat edistäneet aiemmin tehdyt rakenneuudistukset. Toisaalta euroalueen kasvua edelleen jarruttaa korkeana pysyttelevä työttömyys, joka vaimentaa tarjonnan mahdollisuuksia. Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa kasvu pysyy vahvana ja työllisyys hyvällä tasolla.

Suomen talous on ennusteen mukaan kehittymässä selvästi heikommin kuin EU:ssa keskimäärin. Suomen talouden kasvunäkymät ovat heikot ja julkisen talouden tilanne ei parane oleellisesti seuraavan kahden vuoden aikana. Valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteen mukaan vuonna 2016 ja 2017 kasvun ennustetaan nousevan 1,2 %. Kasvun taustalla on pitkälti yksityisten investointien suotuisa kehitys. Tehdasteollisuuden rakennusinvestointien ennustetaan lisääntyvän kuluvana vuonna merkittävästi johtuen jo päätetyistä hankkeista. Myös kone- ja laiteinvestoinnit ovat kääntyneet selvään kasvuun ja siten yksityisten investointien ennustetaan kasvavan 5,8 %. Nettoviennin vaikutus talouskasvuun säilyy kuitenkin negatiivisena tuonnin lisääntyessä vientiä voimakkaammin investointien vauhdittamana. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu hieman.

Julkinen talous pysyy edelleen alijäämäisenä pitkittyneen matalasuhteen sekä talouden rakenteellisten ongelmien vuoksi. Toteutetut sopeutustoimet ovat rajoittaneet julkisten menojen kasvua, mutta eivät ole pysäyttäneet sitä mm. väestön ikääntymisestä aiheutuvan kuntiin kohdistuvan menopaineen vuoksi. Heikon tulokehityksen vuoksi myös alijäämä on kasvanut. Julkinen velka suhteessa BKT:hen jatkaa kasvuaan ja ylitti 60 prosentin rajan vuonna 2015. Julkisen velan ennustetaan kasvavan edelleen vuosina 2016 ja 2017, koska BKT on supistunut, valtion menot ja verokertymä suhteessa BKT:hen ovat kasvaneet pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmiksi.

Vuosina 2014–2016 palkkojen sopimuskorotukset noudattavat hyvin kattavasti syksyllä 2013 solmittua työllisyys- ja kasvusopimusta. Nimellisansiot nousivat vuonna 2015 1,2 %, josta sopimuskorotusten osuus on 0,5 prosenttiyksikköä. VM:n kansantalousosaston ennusteissa maltillisen ansioiden nousun oletetaan jatkuvan siten, että ansiotasoindeksi nousee 1,2 % vuosina 2016 ja 2017.

Vuoden 2015 kuluttajahintojen keskimääräiseksi vuosimuutokseksi eli inflaatioksi muodostui -0,1 % kansallisella indeksillä mitattuna. Tilanne on poikkeuksellinen, sillä edellisen kerran inflaation vuosikeskiarvo on ollut negatiivinen vuonna 1955. Myös joulukuussa 2015 kuluttajahinnat laskivat 0,2 % edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna. Merkittävimpinä tekijöinä hitaampaan hintakehitykseen oli öljyn hinnan jyrkkä lasku sekä tavaroiden ja elintarkeiden hintojen lasku. Vuodelle 2016 inflaation ennustetaan kiihtyvän 0,9 % ja vuonna 2017 inflaatio olisi ennusteen mukaan 1,4 %.

Työmarkkinatilanne on Suomessa heikentynyt edelleen toisin kuin lähes kaikissa muissa EU:n jäsenvaltioissa. Vuonna 2015 työllisyysaste oli 68,1 prosenttia, kun se oli 68,3 prosenttia vuonna 2014. Vuonna 2015 työttömyysaste oli 9,4 prosenttia eli 0,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2014. Talousennusteen mukaan työttömyysasteen odotetaan pysyvän lähes muuttumattomana siten, että se on 9,4 prosenttia vuonna 2016 ja 9,0 prosenttia vuonna 2017.

Suomen haasteena on keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen. Vuosina 2013–2030 työikäisen väestön osuuden odotetaan pysyvän melko tasaisesti noin 3,5 miljoonassa. Samalla ajanjaksolla kokonaisväestömäärän odotetaan kuitenkin lisääntyvän yli puolella miljoonalla, joten vanhushuoltosuhte (15–64) heikkenee: 29,6 prosentista vuonna 2013, 36,1 prosenttiin vuonna 2020 ja 41,5 prosenttiin vuonna 2030. Tämä kehitys voi johtaa tulevaisuudessa työvoimapulaan samalla kun väestön ikääntymisestä johtuvien eläkkeisiin, terveydenhuoltoon ja pitkäaikaishoitoon liittyvien menojen odotetaan kasvavan.

Pitkien korkojen ennustetaan pysyvän alhaisella tasolla vielä pitkään ja veroaste suhteessa bruttokansantuotteeseen kääntyy hienoiseen laskuun vuodesta 2016 alkaen. (Lähteet: Valtiovarainministeriö).

TAULUKKO 1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2015 - 2017)						
	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
Bruttokansantuote mrd. euroa	200,0	203,0	205,0	206,0	211,0	216,0
Työttömyysaste, %	7,7	8,2	8,7	9,4	9,4	9,0
Ansiotasoindeksi, %	3,2	2,1	1,4	1,2	1,2	1,2
Kuluttajahintaindeksi, %	2,8	1,5	1,0	-0,1	0,9	1,4
Pitkä korko, 10v, %	1,9	1,9	1,4	0,7	1,0	1,5
Valtionvelka, % BKT:sta	42,0	44,3	46,4	48,5	49,9	51,3
Veroaste, % BKT:sta	42,7	43,8	43,9	44,6	44,5	44,2

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden taloudellinen liikkumavara on viime vuosina heikentynyt merkittävästi, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten asteittainen nousu. Muutoksesta johtuen kunnat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa.

Kireästä taloustilanteesta huolimatta kuntatalouden investoinnit ovat kasvaneet jatkuvasti. Käyttötalouden kaventunut liikkumavara on johtanut kuntatalouden investointien omarahoitusosuuden alentumiseen, minkä seurauksena kuntien velka on vuosi toisensa jälkeen noussut. Myös kuntaverotusta on jouduttu kiristämään.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 2,6 mrd. euroa. Vuosikate vahvistui noin 330 milj. euroa edellisvuodesta. Kunnissa vuosikate kattoi poistoista 87 (106) prosenttia.

Tilinpäätöstiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot laskivat noin yhdellä prosentilla. Menojen kasvua hidastivat yhtiöittämiset sekä erilaiset kuntien säästötoimet. KT Kuntatyönantajien kyselyn mukaan kunta-alalla leikattiin viime vuonna henkilöstömenoja noin 300 milj. eurolla.

Kuntien osuus työmarkkinatuen rahoituksesta kasvoi edellisestä vuodesta 160 milj. eurolla ja oli viime vuonna yli 400 milj. euroa.

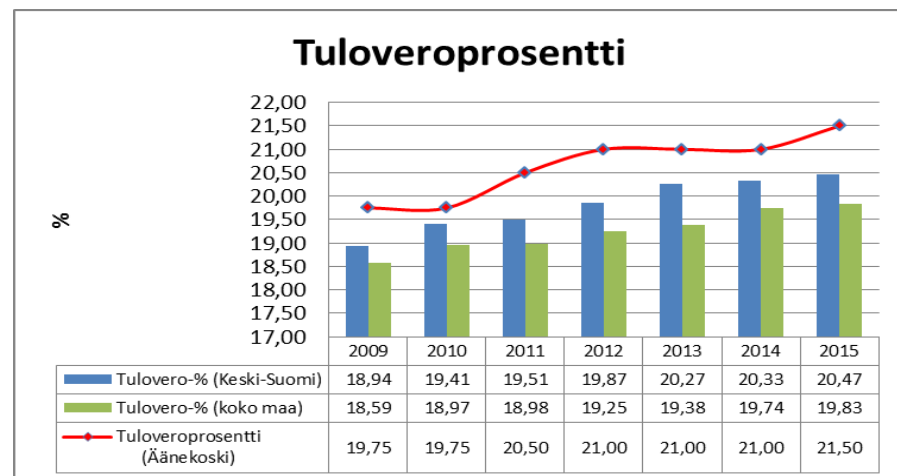
Yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,8 prosenttia, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Keskimääräinen painotettu kunnallisveroprosentti on nyt 19,83 (kasvua 0,10 % vuodesta 2014). Lisäksi kiinteistövero korotti 114 kuntaa. Yhteensä 131 kunnassa tuloveroprosentti on vuonna 2015 vähintään 21,00 prosenttia ja 25 kunnassa vähintään 22,00 prosenttia. Yleisin tuloveroprosentti on 20,50 prosenttia, joka on 55 kunnassa. Muut verot, kuten yhteisö- ja kiinteistövero, kasvoivat kuitenkin nopeammin. Kiinteistöverotuotot kasvoivat 6,1 prosenttia.

Valtionosuusleikkauksista johtuen valtionosuudet pysyivät lähes edellivuoden tasolla. Investoinnit pienenivät 100 milj. euroa.

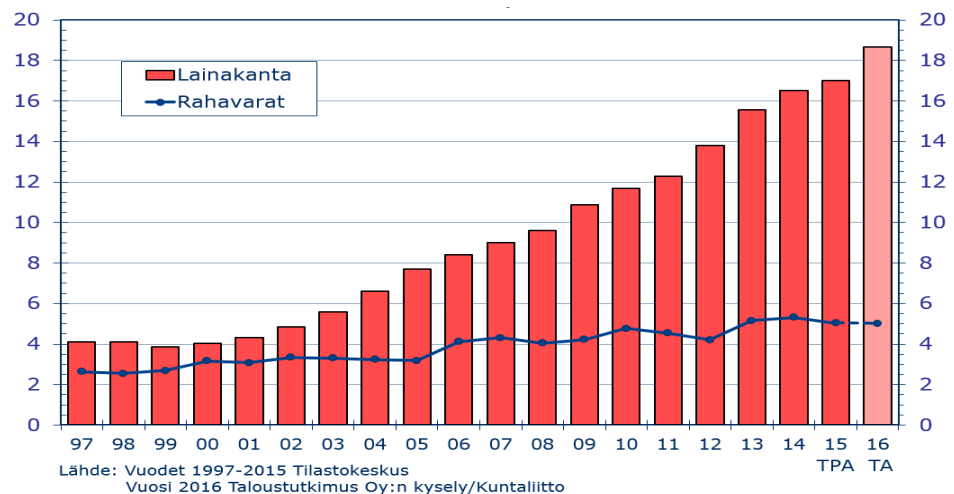
Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2015 tilinpäätösarvion mukaan 17,0 miljardia euroa, josta kuntien osuus on 15,2 miljardia euroa. Kuntatalouden kokonaiskuva näyttää kohtuulliselta, mutta kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Tilinpäätösarvion mukaan tilikauden tulos oli negatiivinen yli 120 kunnassa.

Kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epäsuhta pysyy vuosina 2016–2019 mittavana. Väestön ikärakenteen muutos kasvattaa kuntien tuottamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarvetta vuosina 2016–2019 vajaalla prosenttiyksiköllä vuosittain. Toimintamenojen kasvun arvioidaan siksi jälleen kiihtyvän, jos kunnat eivät jatka omia sopeutustoimiaan tai kuntatalouden asemaa ei helpoteta kuntien tehtäviä ja velvoitteita karsimalla.

KUVA 1 TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2009 – 2015

KUVA 2 KUNTIEN JA KUNTAYHTYMIEN LAINAKANNAN JA RAHAVAROJEN KEHITYS 1997 – 2016, MRD.€

Kuntien vuotuinen lainakannan kasvu on merkittävin tällä vuosituhanella. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2015 lopussa 17 miljardia euroa.

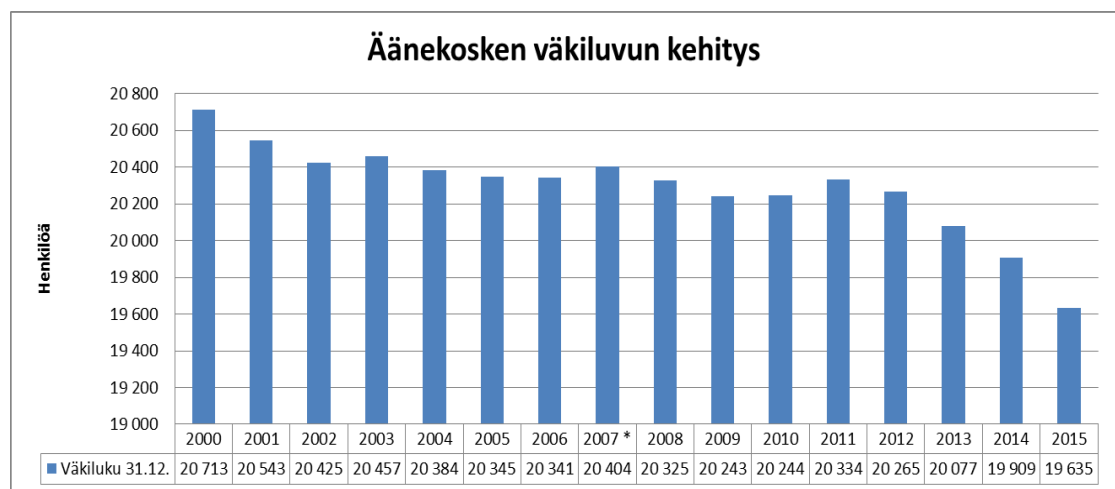
(Lähteet: Tilastokeskus, Kuntaliitto)

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku oli vuoden 2015 lopussa 19 635 henkilöä ja vähennystä edellisestä vuoteen verrattuna oli 274 henkilöä.

KUVA 2 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS (* KUNTALIITOS ÄÄNEKOSKI, SUOLAHTI, SUMIAINEN)

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun lopussa 23 107 työtöntä työnhakijaa, niukasti eli vain 99 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 377 926, vuotta aiempaan verrattuna 14 658 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 20,4 (20,6 %) prosenttia. Keski-Suomessa vastaava luku oli 18 % ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 14,4 %.

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 769 (8 957), joista työttömiä työnhakijoita 1 786 (1 846). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 198. Lomautettuja oli 53 enemmän kuin marraskuussa. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä nousi edellisvuodesta 57 henkilöllä ja se oli vuoden lopussa 630.

Tammikuun 2016 tilaston mukaan työttömien työnhakijoiden määrä on hieman laskenut ja työttömien määrä oli 19,6 %.

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestönosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaanto-ongelma aiheuttaa niin kuntatalouden kuin kuntayhteisön tasolla vaikeuksia. Alueen haasteena on yli 50-vuotiaiden työttömien, joita on paljon, pitkäkestoinen työllistäminen pääosin välityömarkkinoille ja pieneltä osin myös avoimille työmarkkinoille.

TAULUKKO 2 TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2015 LOPUSSA

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Äänekoski	13,8	13,7	16,1	14,9	15,3	17,3	19,8	20,6	20,4
Keski-Suomi	11,9	12,3	14,6	13,2	13,3	14,6	16,9	17,9	18,0
Koko Suomi	8,4	8,8	11,3	10,3	9,7	9,7	12,6	13,9	14,4

Elinkeinotoiminta

Toimintavuonna 2015 Ääneseutu oli korkean teknologian seutukunta, jossa yritysten T&K -panostus ja jalostustyöpaikkojen osuus on maakunnan/maan korkeinta tasoa. Äänekosken seutukunta on edelleen merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä. Metsä Groupin maailman ensimmäisen uuden sukupolven biotuotetehtaan investointi uutinen julkistettiin 21.4.2015. Tämä uutinen tarkoittaa jatkuvuutta ja uusia mahdollisuuksia niin biotuotteiden, kuin muunkin yritystoiminnan kannalta. Metsäteollisuuden monipuoliset ja ajantasaiset tuotteet ovat kilpailukykyisiä globaalisti. Biotalous on suunnattu myös lisäpanoksia, Kasvusopimuksen, INKA-ohjelman, biopoolihankkeen ja biotuotekasvunpolkujen myötä. Näillä sopimuksilla ja ohjelmilla on tarkoitus saada lisää kasvua toimialalle sekä luoda verkostoja suuren biotuotetehdashankkeen ympärille. Ohjelmat toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän kaupunkiseudun, JAMKin ja Keski-Suomen Kauppakamarin kanssa.

Biotuotetehdashankkeeseen liittyen sekä seudullisen yritysasiainhankkeen loppumisen myötä Ääneseudun Kehitys Oy:lle myönnettiin kuntien lisärahoitusta 90.000 euora valmistelutyöhön. Yhtiö on ollut aktiivisesti mukana hankkeen eri valmisteluvaiheissa mm. biotalouskoulutuskoordinaatioryhmässä, majoituskartoituksen teossa, ympäristönvaikutusarviointiseurantaryhmässä, infrahankkeiden edistämisyhmissä ja rekrytoinnin edistämisessä biotuotetehdashankkeen rakennusvaiheeseen. Yhtiö on teettänyt myös suunnittelun pohjapaperiksi logistisen selvityksen merkittävien VT4 solmukohtien kehittämiseksi valtavyölin uudistumisen jälkeen.

Äänekoskesta ollaan kehittämässä myös viihtyisää palvelukeskittymää. Toimintavuoden aikana teetettiin Rambollilla ja Arkkitehtitoimisto Harris & Kjiskikillä keskustan kehittämissuunnitelma, jolla elävöitetään keskusta-aluetta monipuolisesti tarpeet huomioiden.

Toimintavuonna alueella käynnistyi enemmän uusia investointeja kuin edellisenä vuonna. Tähän on vaikuttanut osaltaan biotuotetehtaan investointi uutinen infraudistuksineen.

Valtuustoaloitteen pohjalta kaupunki lähti hakemaan valtioneuvostolta korkeamman yritystukitason alueen statusta, jonka myös ministerityöryhmä hyväksyi biotuotetehdashankkeen vipuvaikutukseen vedoten 27.11.2014. Korkeampi yritystukipäätös vaati kuitenkin vielä EU-komission hyväksynnän, joka astui voimaan 1.6.2015 alkaen.

Uusien yritysten perustaminen on ollut Äänekoskella hiljaisempaa ja Konnevedellä kasvavaa toimintavuoden aikana. Yhtiö oli neuvontatoiminnallaan edesauttamassa pk-yritysten perustamistoimissa sekä myös apuna toimivien yritysten kehittämisessä.

Seudun suhteellinen työttömyys on kääntynyt laskuun kesän jälkeen. Työttömyysprosentti oli vuoden 2015 päättyessä Ääneseudulla 19,8 % oltuaan vuotta aiemmin 20,0 %. Joulukuun korkeampaa työttömyyslukua selittää osaltaan CP Kelcon lomautukset. Haasteena on työttömyyden rakenne sekä kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen. Ulkopuolisen konsultin kanssa on käynnistetty työllisyyselvytys, jonka avulla on tarkoitus saada tarkempaa tietoa työttömyyden rakenteesta ja työttömistä sekä tehdä toimintasuunnitelma työllisyystilanteen parantamiseksi.

Yrityksille ja yrityksen perustamista suunnitteleville suunnattujen elinkeinopalvelujen seudullinen tarjonta on yhtiön oman toiminnan sekä ulkopuolisten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten kautta ollut kattava.

Erityistä aktiivisuutta on ollut 3D-tulostuksen saralla. Tämän aiheen osalta yhteistyötä on tehty tiiviisti Lappeenrannan Teknillisen Yliopiston kanssa. Valmistavan teollisuuden tarpeita on myös kartoitettu yhdessä Jykesin kanssa ja käynnistetty aiheen osalta myös yhteishanke.

Omistajakuntien yhtiölle määrittämä keskeinen tehtäväosa elinkeinon elämän ja yritystoiminnan kehittymisen edistämisen ohella on huolehtiminen ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta yhteistyössä kuntien kanssa. Ääneseudun Kehitys Oy:n henkilöstö on ollut toteuttamassa sekä seututasolla että maakuntatasolla kehittämishankkeita. Yhtiön henkilöstö on myös toiminut Kasvusopimus ja Innovatiiviset kaupunkiseudut -ohjelman ydinryhmässä, biotuotetehdashankkeen seurantaryhmässä, Biopoolihankkeen ohjausryhmässä, Kasvunpolku ohjelmien tuomaristossa, valmistavan teollisuuden hankkeen ohjausryhmässä sekä valmistellut useita matkailuhankkeita.

Maaseuturahoituksen hankekauden aloituksen siirtymisen takia yhtiöllä ei ollut hankkeita hallinnoitavana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Biotuotetehdashanke tulee työllistämään yhtiötä monilla eri osa-alueilla erilaisten selvitystöiden ja toimeenpanon osalta. Myös sen verkostoyritysten kehittäminen lisääntyy. Yritysympäristöjen kehittäminen on ajankohtaista ja vaatii panostusta. Toimivien yritysten kehittymistä

ja kasvuhalu tuetaan enemmän. Omistajanvaihdos asioita kehitetään edelleen. Elinvoimaisuuden eteen tehdään toimenpideohjelmia mm. sijoittumispotentiaalikartoituksen, imago-, elinvoima- ja työllisyysselektiivien avulla.

Kaikkia suunniteltuja hankkeita ei voitu toteuttaa vuoden 2015 aikana, joten osa siirrettiin vuoden 2016 puolelle. Kuluvana vuonna tavoitteena kuitenkin on käynnistää omia hankkeita sekä tehdä yhteistyötä muiden tahojen kanssa biotalouden, matkailun, lähidemokratian, logistiikan ja teollisen digitalisoitumisen osalta. Maakunnalliset ja kaupunkiseutusopimukset (kasvusoitusopimus, AIKO - ERM) ovat myös tiiviisti mukana ohjelmassa.

Alueellisten elinkeinopalvelujen kehittäminen ja yhteistyön tiivistäminen jatkuvat mm. TE -toimiston ja Uusyrityskeskukseen palveluiden myötä.

Yhteistyön lisäämiseen ja yrittäjyyden/yritteliäisyyden tukemiseen ja kannustamiseen sekä niiden valmiuksien parantamiseen on käytettävä laajemmin resursseja myös oppilaitostasolla.

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Kunnallisveron tuotto kasvoi noin 1,9 miljoonaa euroa (n. 3 %) edellisvuodesta ja osuus yhteisöveron tuotosta oli 0,1 miljoonaa euroa parempi kuin vuonna 2014. Kiinteistöveron tuotto pysyi lähes vuoden 2014 tasolla.

Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot kasvoivat noin 2,0 milj. euroa (2,8 %) ja valtionosuudet puolestaan kasvoivat hieman vuoden 2014 tasosta. Verotulojen kasvuun vaikutti merkittävästi tuloveroprosentin 0,5 %:n korotus vuodelle 2015.

Kaupungin toiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset

Metsä Fibren biotuotetehtaan rakennushanke käynnistyi, mikä mahdollistaa kaupungin myönteisen kehittymisen vuosiksi eteenpäin. Hanke tuo lähivuosina useita eri biotuotetehtaan sivuvirtoja hyödyntäviä yrityksiä ja uusia työpaikkoja sekä kasvavia yhteisö- ja kunnallisverotulojakin. Investointipäätöksen jälkeen kysyntä teollisuus- ja asuintonteista on lisääntynyt merkittävästi.

Valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian, mikä tähtää vahvasti kaupungin vetovoimaisuuden ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisäämiseen.

Vuoden 2015 aikana teetettiin ulkopuolisella konsultilla keskustan kehittämissuunnitelma, jolla elävöitetään keskusta-aluetta monipuolisesti asukkaiden ja yrittäjien tarpeet huomioiden.

Kellosepän päiväkoti otettiin käyttöön syksyllä 2015.

Valtuusto hyväksyi uusien investointihankkeiden rahoittamiseksi leasingrahoitusmallin.

Keskustan yhtenäisperuskoulun tilatarpeet ratkaistiin siten, että Äänekosken taajaman esiopetus, esiopetusikäisten päivähoido ja perusopetus sijoittuvat Koulunmäelle.

Valtuusto päätti, että Koiviston koulu jatkaa toimintaansa Koiviston kylällä.

Vuoden 2014 aikana valtuusto päätti rakentaa uuden lukion siten, että se valmistuu vuoden vaihteessa 2016 - 2017. Lukion rakentaminen siirtyi valitusprosessin takia vuoden 2016 puolelle, joten valmistuminen saattaa hieman siirtyä myöhemmäksi.

Vuoden 2013 lopulla saatiin käräjäoikeuden päätös ns. asfalttikartelli-asiansa. Asian oikeuskäsittely on edelleen kesken.

Äänekosken kaupungin ja Rakennusliike Porrokki Oy:n välillä Telakadun koulun peruskorjausta koskevan urakkasopimuksen purkamista koskevassa oikeudenkäynti on edelleen kesken. Porrokki Oy on hakenut valituslupaa Korkeimmalta oikeudelta määräajassa.

Lisäksi meneillään on vuodelta 2011 vahingonkorvauskanne raaka-puun hankintakartelliin osallistunutta Metsäliitto Osuuskuntaa vastaan. Metsäliitto Osuuskunnan lisäksi kanne on nostettu UPM Oy:ta ja Stora Enso Oyj:tä vastaan. Haaste on jätetty Helsingin käräjäoikeuteen. Asian pääkäsittelyt alkavat syyskuussa 2016 ja päättyvät alkuvuonna 2017.

Kaupunginjohtaja Hannu Javanaisen jäi eläkkeelle 1.10.2015 alkaen. Matti Tuononen aloitti kaupunginjohtajan virassa 13.10.2015.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 13 talousarviomuutosta, joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli 2,6 miljoonaa euroa ja investointiosaan 25 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2015 talousarvio oli valtuustoon nähden sitova vastuualuetasolla. Kaupungin organisaatio on jaettu 26 eri vastuualueeseen. Vastuualuetasolla talousarviossa pysyttiin tai talousarvio alitettiin 18 vastuualueen osalta, ja puolestaan 8 vastuualueen osalta talousarvio ylitettiin.

Merkittäviä (yli 50 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli 3 kpl: perusturvan terveyspalveluiden vastuualue (828 000 euroa), perusturvan arjen tuen vastuualue (273 000 euroa) sekä kasvun ja oppimisen opetuspalveluiden vastuualue (213 000 euroa).

Syyt ylityksiin on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen. Lisätalousarviomenettelyä muutettiin vuodelle 2014 siten, että lisämäärärahatarpeet on tuotava valtuuston päätettäväksi määrärahatarpeen ilmaantuessa, eikä investointiosasta voi siirtää katetta käyttöpuolelle ilman valtuuston päätöksiä.

Olellaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tullut olellaisia muutoksia toimintaan ja talouteen.

2.1.5 Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen, mikäli taantuma jatkuu ja mahdolliset valtionosuusleikkaukset.

Valtionosuusuudistus astui voimaan talousarviovuoden 2015 alusta. Uudistuksen myötä Äänekosken kaupungin saama valtionosuus tulee kasvamaan tulevina vuosina seuraavasti: 2016 (50 euroa/asukas) ja vuonna 2017 (70 euroa/asukas). Valtionosuuksien kokonaismäärään vaikuttavat myös hallituksen suunnittelemat muutokset ja mahdolliset uudet leikkaukset. Täällä hetkellä ei ole tiedossa uusia valtionosuusleikkauksia, mutta taantumien edelleen jatkuessa, valtio tulee todennäköisesti jatkamaan leikkauskuuria.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen päälinjoista on sovittu, mutta yksittäisiä lainsäädäntötoimenpiteitä ei ole vielä laadittu. Uudistuksen päätavoitteisiin kuuluu terveydenhuollon saatavuuden parantaminen ja kustannusten nousun hillitseminen julkisen talouden kestävyden lisäämiseksi. Monia yksityiskohtia on vielä työstettävä, ennen kuin uudistus voidaan toteuttaa suunnitellusti vuodesta 2019 alkaen.

Uusi kuntalaki astui voimaan 1.5.2015. Suurta osaa lain säännöksistä sovelletaan kuitenkin vasta seuraavan valtuustokauden alusta 1.6.2017 lukien. Uuden kuntalain mukaan lakisääteisiä velvoitteita ovat kuntastrategian laatiminen, johtajasopimuksen tekeminen kunnan ja kunnanjohtajan välillä, nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston asettaminen, konserniohjeiden sisältövaatimukset, kuntayhtymän alijäämän kattaminen, takausten rajoittaminen, kiinteistön myyntiä koskevat säännökset, mahdollisuus antaa palveluvelvoite sekä kunnan toiminnan kannalta keskeisten asiakirjojen, päätöspöytäkirjojen sekä sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa.

Äänekosken kaupungille uuden kuntalain merkittävin haaste on kunnan alijäämän kattaminen ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, jonka tulisi olla alle 50 %. Äänekosken kaupungin alijäämä asukasta kohden on tilikauden 2015 lopussa 282 euroa ja konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 93,8 %. *(suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun).*

Alijäämän saaminen säädöksen mukaiselle tasolle vaatii tiukkaa talouskuria. Tulevaisuuden näkymät ovat kuitenkin edellä mainituista asioista huolimatta positiivisia uuden biotuotetehtaan ja sen ympärille rakentuvan yritystoiminnan kasvaessa. Tehtaan valmistua kaupungille odotetaan merkittävää kunnallis- ja yhteisöverotuoton lisääntymistä. Lisäksi tuoton ennakoidaan lisääntyvän muun virkistyneen yritystoiminnan osalta jo tehtaan rakennusaikana.

Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen. Mikäli taantuma jatkuu pitkään, voidaan perustellusti kyseenalaistaa verotulokertymän kehitys. Jos kaupungin taloustilanne ei kehity suunnitellusti, voidaan viime kädessä joutua turvautumaan verojen korotuksiin.

Vuosikatteet vuosina 2016 – 2017 ovat n. 9 miljoonaa euroa, mutta vuodesta 2018 alkaen vuosikatteet nousisivat ennusteen mukaan reilummin.

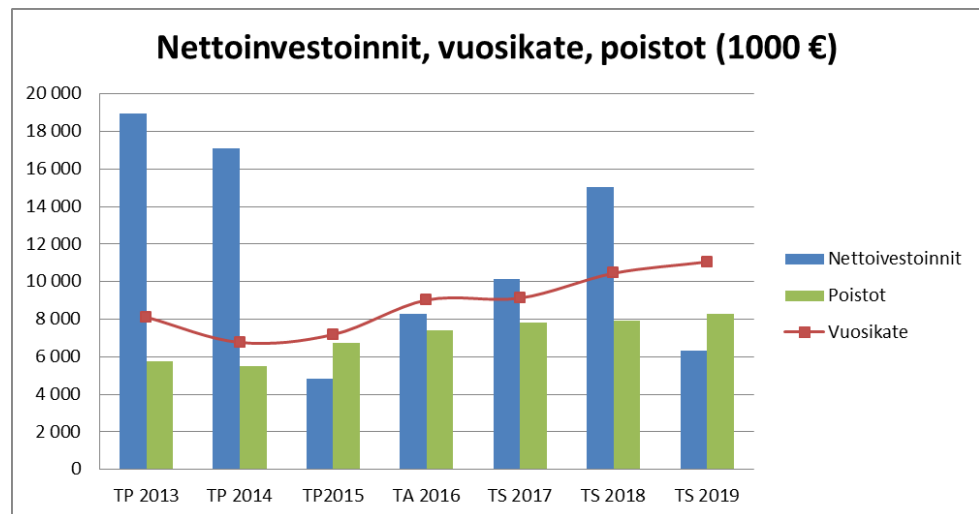
Taloussuunnitelman mukaan kaupungin alijäämät saataisiin katettua vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Vuosien 2009 – 2015 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 12,1 miljoonaa euroa ja poistojen keskiarvo on n. 5,6 miljoonaa euroa/vuosi. Vuoden 2015 investointien omahankintameno oli 5,6 miljoonaa euroa, joka jää alle puoleen omahankintameno keskiarvosta ja se on poistojen keskiarvon tasolla.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat Äänekosken uimahallin ja pelastuslaitoksen peruskorjaus/laajennus sekä mahdollisesti uuden poliisiaseman rakentaminen. Lisäksi leasingrahoituksella käynnistyy Äänekosken uuden lukion, Suolahden uuden alakoulun sekä keskuskoulun rakennushankkeet. Leasingrahoituksen käyttäminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin velan kasvun kehittymiseen ja vuotuisiin poistoihin.

Suunnitelman mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2019 lopussa noin 81 miljoonaa euroa. Vuosina 2017 – 2018 investointitaso on korkea, mutta investointitaso laskee merkittävästi vuonna 2019, ellei mitään uusia ennalta arvaamattomia kohteita ilmaannu. Vuosittaisen investointitason tulisi olla noin 9,9 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi poistoihin.

TAULUKKO 3 NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2013 - 2019

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä vähenee hiukan vuonna 2016 vuoden 2015 tasosta. Suunnitelman mukaan Äänekoski velkaantuu hiukan vuonna 2017, ja velkaantuminen jatkuu myös suunnitelma-vuonna 2018, mutta vuonna 2019 lainakanta kääntyy laskuun.

2.1.6 Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 1 311 henkilöä, joista vakinaisten osuus on 955 henkilöä ja määräaikaisten 356 henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä lisääntyi vakinaisten henkilöiden osalta 24 henkilöllä ja määräaikaisten osalta 30 henkilöllä. Määräaikainen henkilöstö muodostuu pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 72,8 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2015 lopussa oli perusturva, jossa päätoimisesta henkilöstöstä työskenteli 48,3 %. Kasvun ja oppimisen toimialalla työskenteli 36,3 %, teknisellä ja ympäristötoimialalla 2,0 %, keskushallinnon toimialalla 9,3 % ja vapaa-aikatoimessa 4,1 %.

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2015 olivat 42,9 M€ (edellisvuonna 42,4 M€) ja palkkojen sivukulut 13,9 M€ (edellisvuonna 13,2 M€).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2015 henkilöstöraportista.

2.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työsuojelussa on siirrytty vuonna 2013 riskien ja vaarojen arvioinnin osalta sähköiseen arviointiin. Arviointi tehdään kaikissa kaupungin työyksiköissä ja se tullaan uusimaan joka neljäs vuosi. Työsuojelu ohjeistaa esimiehiä ennen kyselyn toteuttamista.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on kasvanut vuoden 2014 tasosta 2,3 milj. euroa. Korkokulut alenivat vuoden 2014 tasosta noin 0,2 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 40,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2015 lopussa noin 43,0 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2015 yhteensä 83,0 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiporkko oli 0,690 % (0,827 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 100 %. Pitkäaikaisista lainoista korkosuojattuja oli yhteensä 49,6 (50,9) miljoonaa euroa.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekoroit jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor -sidonnaisia lainoja 26,7 (32,8) miljoonaa euroa ja 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 16,3 (21,9) miljoonaa euroa. Korkoriski realisoitui vuoden 2015 aikana myönteisesti, kun yleinen markkinakorkotaso pysyi edelleen historiallisen matalalla tasolla.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2015 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2015 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2015 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 40 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 24,6 (24,8) miljoonaa euroa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 54,0 miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 9,1 miljoonaa euroa.

Konsernitason luottoriskinä voidaan nostaa esiin SS-Jäähalli Oy:n heikohko taloustilanne. Yhtiö on jatkuvissa maksuvaikeuksissa ja yhtiön tulisi löytää keinot yrityksen taloudellisen tilanteen parantamiseksi.

Myös Ääneseudun Asunnot Oy:n vieras pääoma on suhteellisen suuri verrattuna yhtiön liikevaihtoon ja omaisuuteen. Yhtiön vieraspääoma oli vuoden vaiheessa yhteensä 30,2 (31,3) miljoonaa euroa ja yhtiön liikevaihto oli 6,9 miljoonaa euroa. Kaupunki on myöntänyt yhtiölle oma-velkaisia takauksia yhteensä noin 26,0 (21,0) miljoonan euron edestä.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset on keskitetty Pohjola Vakuutus Osakeyhtiöön.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit

Hallintotehtävien hoidon laadussa ja ajantasaisuudessa ei ole esiintynyt merkittäviä puutteita.

Vuoden 2013 lopulla saatiin käräjäoikeuden päätös ns. asfalttikartelli-asiassa. Päätöksen mukaan Lemminkäinen Oyj tuomittiin maksamaan Äänekosken kaupungille korvaukseksi kaupungin maksamasta ylihinnaista n. 70 tuhatta euroa. Lisäksi Lemminkäinen Oyj tuomittiin maksamaan kaupungille viivästys- ja tuottokorkoa sekä oikeudenkäyntikuluja. Lemminkäinen Oy on suorittanut korvaukset kaupungille v. 2014 aikana. Asian oikeuskäsittely on edelleen kesken.

Keski-Suomen käräjäoikeus on vuoden 2013 lopulla antanut tuomion myös Äänekosken kaupungin ja Rakennusliike Porrokki Oy:n välillä Telakakadun koulun peruskorjausta koskevan urakkasopimuksen purkamista koskevassa oikeudenkäynnissä. Käräjäoikeus on vahvistanut Äänekosken kaupungilla olleen oikeuden urakkasopimuksen purkamiseen urakoitsijan sopimusrikkomusten vuoksi. Käräjäoikeus on velvoittanut Rakennusliike Porrokki Oy:n suorittamaan Äänekosken kaupungille vahingonkorvausta, korkoa ja oikeudenkäyntikuluja yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa. Vaasan hovioikeudessa käräjäoikeuden tuomio pysyi ennallaan. Porrokki Oy on hakenut valituslupaa Korkeimmalta oikeudelta määräajassa.

Lisäksi meneillään on vuodelta 2011 vahingonkorvauskanne raaka-puun hankintakartelliin osallistunutta Metsäliitto Osuuskuntaa vastaan. Metsäliitto Osuuskunnan lisäksi kanne on nostettu UPM Oy:ta ja Stora Enso Oyj:tä vastaan. Haaste on jätetty Helsingin käräjäoikeuteen. Asian pääkäsittelyt alkavat syyskuussa 2016 ja päättyvät alkuvuonna 2017.

Hallinto-oikeudessa päätös saatiin viidessätoista asiassa ja yksitoista asiaa oli edelleen vireillä.

Markkinaoikeudesta ei ole saatu päätöksiä eikä yhtään asiaa ollut viireillä.

Vireillä olevien asioiden mahdolliset taloudelliset seuraamukset eivät ole merkittäviä kaupungin taloudellinen kantokyky huomioon ottaen (pois lukien Telakkakadun koulun peruskorjausta koskeva urakkasopimuksen purkamisasiä).

2.1.8 Ympäristötekijät

Ympäristöllä tarkoitetaan tässä luonnollista fyysistä ympäristöä, joka sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä uusiutumattomat luonnonvarat, kuten fossiiliset polttoaineet ja mineraalit. Määritelmästä johtuen rakennettua ympäristöä, kuten kaupunkikuvallista ympäristönhoitoa ja alueiden taikka rakennusten kunnossapitoa ei tässä yhteydessä käsitellä ympäristötekijöinä.

Ympäristötekijöiden kuvaamisella tilinpäätöksen yhteydessä on tarkoituksena luoda yleiskuvaa kaupungin ympäristöasioiden johtamista ja ympäristön tilasta sekä tuoda esille, miten ympäristönsuojelua voidaan edistää taloudellisilla ohjauseinoilla. Taloudellisten panostusten kokonaismäärää voidaan tarkastella vain kaupungin oman toiminnan osalta ja ainoastaan suuruusluokatasolla. Kertomukseen on poimittu toteutettuja toimia sekä meno- ja tuloeriä, joita on toteutumavertailun perusteella mahdollista seurata kaupungin oman talousarvioseurannan puitteissa. Tarkasteluun on pyritty sisällyttämään kaupungin omistamien yhtiöiden tuottamista palveluista palvelun tilaajalle aiheutuvat käyttötalouden suorat ja merkittävät ympäristömenot.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Näitä menoja aiheutuu muun muassa jätteen käsittelystä, jätteen synnyn ehkäisystä, maaperän, pintavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelusta. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa räsitusta tai vahinkoa. Ympäristömenoina ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot, kuten esim. jätevesimaksut, jätemaksut, ympäristölupamaksut, muilta toimijoilta perityt kunnostamisen korvaukset yms. esitetään erikseen. (Kirjanpitolautakunnan yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta 2009).

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kunnan toiminnassa johtaa kunnanhallitus. Ympäristöjohtamisen välineeksi hallitus on vuonna 2012 hyväksynyt kaupungin ympäristöpolitiikan. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon.

Ympäristölautakunta on laatinut hyväksytyyn ympäristöpolitiikkaan pohjautuvan oman toimenpideohjelman vuoteen 2016. Se otetaan kaupunkistrategian ohella vuosittain huomioon lautakunnan sitovia tavoitteita asetettaessa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta. Menot ilman ympäristön tilan seurantaa ja jäljempänä erikseen mainittuja projektiluonteisia ympäristönsuojelun edistämistehtäviä olivat vuonna 2015 noin 175 000 ja tulot noin 55 000 euroa.

Ulkoilman ja ilmastonuojelu

Yhdyskuntailman laatua mitataan Äänekosken keskustassa jatkuvatoimisesti. Tulokset ovat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla. Seuranta tapahtuu osin ympäristövalvonnan omana työnä ja osin asiantuntijapalvelujen ostona. Tulokset raportoidaan vuosittain. Toimintakulut ovat noin 35 000 euroa ja tulot (teollisuuden ja energiantuotantolaitosten osuus kustannuksista) noin 25 000 euroa. Yhdyskuntailman laadun seuranta koskee hajurikkiyhdisteitä, pölyä, sekä rikin ja typen oksideja. Ilmanlaatu vuonna 2015 oli 98 % mittausajasta hyvä tai tyydyttävä. Lyhytaikaiset hajutilanteet heikentävät ilmanlaatua vuodenajasta riippumatta ja katupöly keväisin. Poikkeavia ilmanlaatuongelmia eikä niistä aiheutuvia menoja ilmennyt vuonna 2015. Katujen hiekasta puhdistamisen kulut on mahdollista tulkita ympäristöperusteiseksi menoksi. Menot tästä vuonna 2015 olivat noin 77 000 euroa. Kasvihuonepäästöjä Äänekoskella seurataan viikoittain päivittyvän ja vuosittain julkaistavan CO₂-raportin avulla. Seuranta maksaa noin 1 000 euroa vuodessa.

Lämmitysenergian tuotanto paikkakunnalla perustuu pitkälti teollisuuden omaan puuperäiseen polttoaineeseen, josta saadaan lämpöä (ja sähköä) yli tuotantolaitosten oman tarpeen ja Äänekosken Energia Oy:n välityksellä kaukolämpöverkkoon. Äänekosken kuntarajojen sisällä energian kokonaiskulutuksesta 79 % tuotetaan uusiutuvalla energialla, kun vastaava luku koko Suomen alueella on noin 33 %. Kaukolämmön osuus rakennusten lämmityksestä on 41 %. Kaupungin omissa

kiinteistöissä lämmitysmuotona on taajamissa pääosin kaukolämpö. Vuonna 2015 toteutuneen uusiutuvan energian kuntakatselmuksen yhteydessä selvitettiin kyläkoulujen lämmitysmuodon vaihtamista uusiutuvalla energialla. Kaupungin sähkön osto kilpailutettiin ja siinä yhteydessä edellytettiin, että sähkö tuotetaan uusiutuvalla energialla. Muiden hankintojen kuten kylmä- ja ICT-laitteiden ympäristökriteereistä ei ole yksilöityä tietoa. Kustannukset energiataseen selvittämisestä olivat 14 000 euroa. Kaukolämmön jakelusta aiheutuvat kulut ja tuotot sisältyvät Äänekosken Energia Oy:n tilinpäätökseen. Kaupungin kiinteistöjen kaukolämmityskuluja ei luokitella ympäristömenoiksi, koska menojen peruste on ensisijaisesti lämmön hankinta eikä ilmaston suojeleminen. Yhtiö ei energiamarkkinaviraston tilastojen perusteella ole päästökaupan piirissä. Kaukolämmön huippu- ja varavoima tuotetaan fossiililla polttoaineilla. Vuonna 2015 valmistui Pölkinkadun 9 MW kevytöljylaitos Suolahteen.

Tilivuonna toteutettiin katuvalaistuksessa elohopealamppujen poistaminen ja vaihtaminen suurpainenatriumlamppuihin. Uusimiseen käytettiin 89 000 euroa vuonna 2015.

Vesien suojeleminen ja jätevesien käsittely

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu vuonna 2015 julkaisussa Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021. Keski- ja Ala-Keitele ovat Pyyrinlahtea lukuun ottamatta hyvässä tilassa, Saarijärven reitin vesistöt ja Kuhnamo tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Yhdyskuntajätevesien laitospäästöt toteuttaa Äänekosken Energia Oy hakemiensa ympäristölupien mukaisesti. Se myös ylläpitää verkostoa ja vastaa toiminnan päästötarkkailusta sekä vesistöseurannan kuluista. Kulut ja tuotot sisältyvät yhtiön tilinpäätökseen.

Kaupungin kiinteistöjen jätevesilaskut olivat vuonna noin 152 000 euroa.

Muut vesien suojelemaan liittyvät menot koostuvat osuuskunnille maksettavista avustuksista (21 500 euroa) vapaa-aikatoimen maksamista uimavesitutkimuksista (2 500 euroa) ja pohjavesien suojelemissuunnitelman käynnistämisestä yhdessä Uuraisten kunnan ja Äänekosken Energia Oy:n kanssa (3 000 euroa).

Jätehuolto

Kaupunki (tekninen lautakunta) järjestää osan jätehuoltoon kuuluvasta kuntalaisia palvelevasta toiminnasta ja perii siitä jätelain edellyttämällä tavalla maksun siten että sekä menot että tulot ovat noin 280 000 euroa. Suurin osa jätehuollon maksuliikenteestä kulkee yksityisten palveluntuottajien kautta. Kaupungin oman toiminnan jätehuolto maksaa noin 295 000 euroa vuodessa, mistä jäteveron osuus on noin neljännes. Jätevero vuonna 2015 oli 55 euroa tonnilta.

Luonnonsuojelu

Vuosia vireillä olleet kaksi esitystä METSO -suojeluohjelmaan sisällytettävistä alueista eivät edenneet ELY -keskuksessa. Panostukset luonnonsuojeluun ja sitä tukevaan toimintaan ovat kaupungissa vähäisiä, yhteensä vuositasolla noin 20 000 euroa. Menot koostuvat kaavoituksen yhteydessä teetetyistä luontoselvityksiä, jotka osittain realisoituvat luo-varauksina tai suojelumerkintöinä kaavoissa, luontopolkujen ylläpidosta (vapaa-aikatoimi) ja vieraslajien, käytännössä jättiukonputken torjunnasta (puistototoimi).

Ympäristömenot ja tulot yhteensä

Kaupungin talousarvioon sisältyvät, edellä yksilöidyt ympäristömenot vuonna 2015 ovat olleet noin 1,16 milj. euroa ja niistä suurimman osan muodostavat kaupungin kiinteistöjen jäte- ja jätevesimaksut. Ympäristötuloja on syntynyt noin 360 000 euroa, eniten jätemaksuista ja ympäristövalvonnan lupamaksuista.

Ympäristövastuuvaraukset ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö ympäristöhoidon, taikka jos ennen lainvoima myönnetty lupa kaatuu hallinto-oikeuskäsittelyssä. Saatuja vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 39 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 436 842 euroa, missä on 60 000 euroa lisäystä vuoteen 2014. Kaupungilla on omaan ympäristölupaan liittyvä varaus Sirkkaharjun maakaatopaikasta (6 000 euroa).

2.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lautakuntien selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lautakuntakohtainen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä on esitetty luvussa 3 "Talousarvion toteutuminen".

Sisäisen valvonnan ohjeistus

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken

kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.
- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vas-

tuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.

- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on 8.12.2014 hyväksynyt taloussäännön (§ 90), missä annetaan Äänekosken kaupungin taloussuunnittelua, taloushallintoa sekä muuta taloudenhoitoa koskevat määräykset.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehyksen mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 – 4. Yhteenvetona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja riskienarvioinnin osa-alueilla.

Alla on esitetty koonnokset toimialoittain arviointien vuoden 2015 tuloksista:

Toimiala:

Keskushallinto

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,50	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,13	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,52	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,75	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,52	Erinomainen

Toimiala:

Perusturva

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,60	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,25	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,74	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,62	Erinomainen

Toimiala:

Kasvun ja oppimisen toimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 2,88	Tyydyttävä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,18	Hyvä
RISKIENARVIOINTI	● 2,00	Tyydyttävä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,12	Hyvä

Toimiala:

Tekninen ja ympäristötoimiala

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,24	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 2,75	Tyydyttävä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,30	Hyvä
RISKIENARVIOINTI	● 3,40	Hyvä
SEURANTA	● 2,67	Tyydyttävä
KOKONAISUUS:	● 3,22	Hyvä

Toimiala:	Vapaa-aikatoimi	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,43	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,50	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 2,60	Tyydyttävä
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,40	Hyvä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä oli vähäinen. Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Kaupunginhallituksen tietoon ei myöskään ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteoissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2015 talousarviossa vastuualueetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin 8 vastuualueen osalta, joista 3 oli yli 50.000 euron ylityksiä. Vastaavasti määräraha-alituksissakin oli varsin olennaisia poikkeamia verrattuna talousarvioon.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa on edelleen pyrittävä tarkempaan seurantaan ja ennakkointiin niin, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa eikä yllätyksiä pääse tapahtumaan. Vuodesta 2013 alkaen on käytetty menetelmää, jossa talousjohtaja raportoi kaupunginhallitukselle kuukausittaisessa talouskatsauksessaan kaupunki- ja lautakuntatasolla talousarvion toteumaa ja tilinpäätösennustetta sekä kaupungin investointien toteumaa. Tämä on lisännyt päättäjien tietoisuutta tavoitteiden toteutumisesta ja kaupungin taloudellisesta tilanteesta.

Laskujen hyväksyntä tapahtuu sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritelty sekä asiatarkastajat että hyväksyjät kustannuspaikoittain.

Vuonna 2015 tarkastettiin Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot ja yhteenvedona tarkastuskertomus toimenpidesuosituksineen. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatio- ja yksiköillä sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikuttavuus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleelliset kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2015 aikana. Yhteenvedona todetaan, että merkittävimmät riskit tunnistettiin liittyvän soteuudistuksen epäonnistumiseen, työllisyystilanteen heikentymiseen, taloustilanteen heikentymiseen ja tietojärjestelmien toimimattomuuteen. Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuositarkastukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen

hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TAULUKKO 4 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €

	2015	2014	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	19 459	17 822	1 637	9,2
Valmistus omaan käyttöön	35	2	33	1 961,0
Toimintakulut	-127 201	-123 513	-3 689	3,0
Toimintakate	-107 707	-105 689	-2 019	1,9
Verotulot	73 089	71 081	2 008	2,8
Valtionosuudet	40 389	40 355	34	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 147	1 166	-19	-1,6
Muut rahoitustuotot	748	519	229	44,1
Korkokulut	-472	-663	190	-28,7
Muut rahoituskulut	-5	-2	-3	172,8
Vuosikate	7 189	6 769	420	6,2
Poistot ja arvonalentumiset	-6 764	-5 520	-1 244	22,5
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0,0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	424	1 249	-825	-66,0
Tilinpäätössiirrot	20	20	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	444	1 269	-825	-65,0

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	15,30	14,43
Vuosikate / Poistot, %	106,28	122,63
Vuosikate, euroa / asukas	366	340
Asukasmäärä 31.12.	19 635	19 909

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

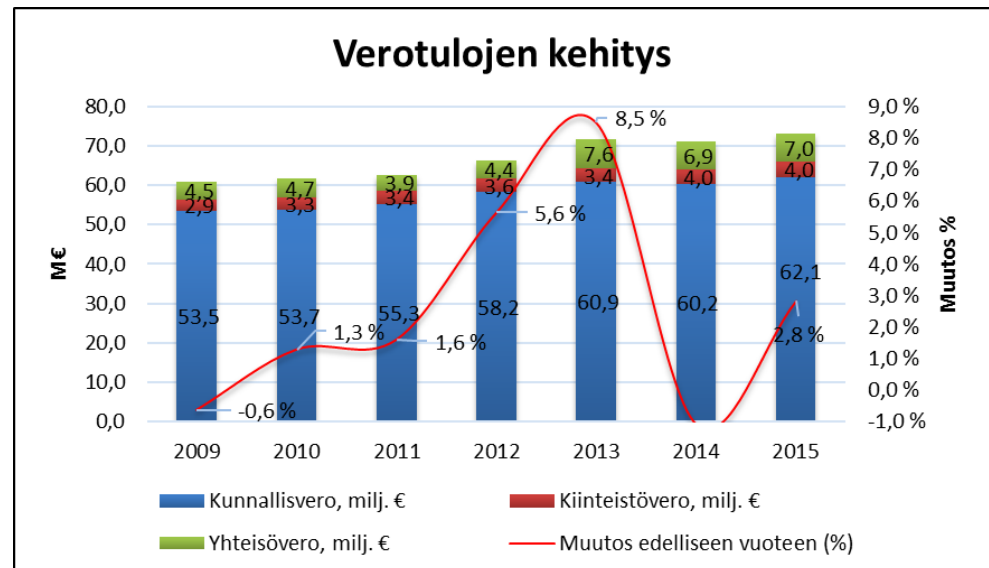
Toimintatuotot olivat vuoden 2015 tilinpäätöksessä 19,5 milj. euroa, ja ne kasvoivat 1,6 milj. euroa (9,2 %) vuodesta 2014. Merkittävimpinä

tekijöinä tulojen kasvuun oli maa-alueiden myyntivoitot ja asemakaavojen kaavoitusvoitot.

Tilivuoden 2015 toimintakulut olivat 127,2 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,7 milj. euroa (3,0 %). Toimintakuluista suurimman euromääräisen kasvun aiheutti palvelujen oston kasvu (noin 2,2 milj. euroa / 4,3 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan noin 1,1 milj. euroa (2,0 %).

Kaupungin verotulot kasvoivat noin 2,0 milj. euroa (2,8 %) ja valtionosuudet kasvoivat noin 0,03 milj. euroa (0,1 %). Kunnallisveron kertymä kasvoi 1,9 milj. euroa (3,2 %) sekä yhteisöveron kertymä 0,07 milj. euroa (1,0 %). Kiinteistöveron kertymä oli 0,03 milj. euroa (0,9 %) edellisvuotta suurempi.

KUVA 3 VEROTULOJEN KEHITYS

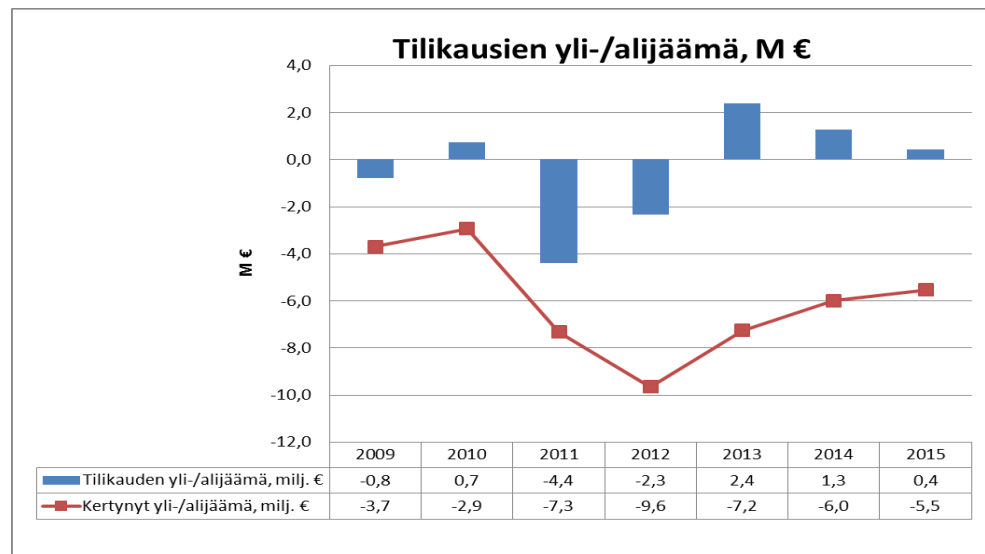

Vuonna 2015 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 1,1 milj. euroa, eli noin 19 tuhatta euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Muita rahoitustuottoja kaupungille kertyi noin 0,7 milj. euroa.

Korkokulut olivat noin 0,5 milj. euroa ja ne olivat 0,2 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Korkokuluihin vaikutti erityisesti vuoden 2015 alhainen korkotaso. Tilinpäätös vuonna 2015 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiporkko oli 0,690 (0,827) prosenttia.

Tilikauden ylijäämä oli 0,4 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 0,1 milj. euroa heikompi ja viime vuodesta tulos laski 0,8 milj. euroa.

KUVA 4 TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

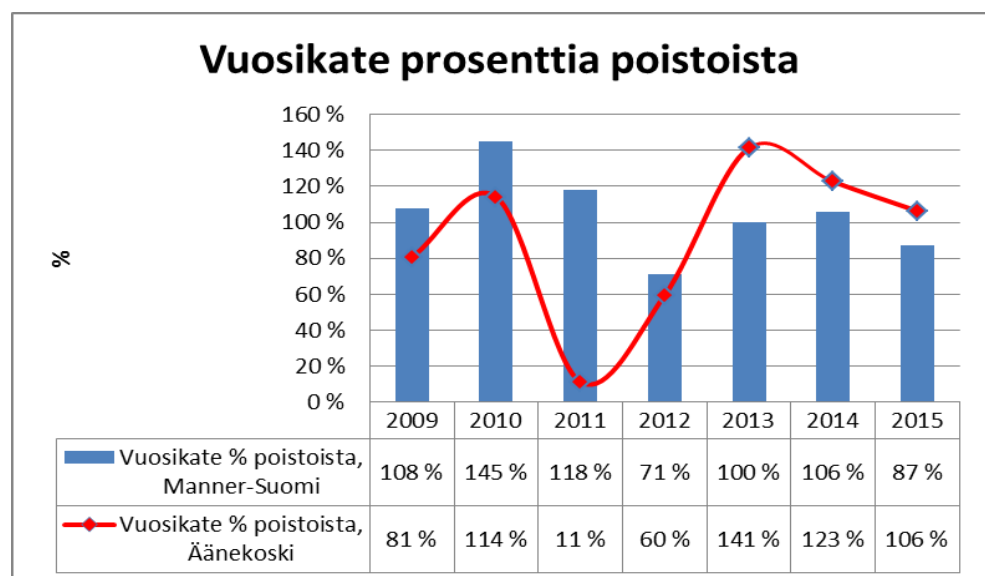
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 7,2 milj. euroa ja se parani edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 milj. euroa (6,2 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

KUVA 5 TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate prosenttia poistoista oli 106 %, kun luku edellisenä vuonna oli 123 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2015 vuosikate per asukas oli 366 euroa, kun se koko maassa oli 324 euroa. Vuonna 2015 investointien omahankintameno oli 285 euroa/asukas.

2.4 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähentyivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

TAULUKKO 5 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 189	6 769
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 778	-405
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 657	-17 683
Rahoitusosuudet investointeihin	53	121
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	758	476
Toiminnan ja investointien rahavirta	565	-10 722
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-31	-377
Antolainasaamisten vähennykset	230	262
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		18 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 674	-14 203
Lyhytaikaisten lainojen muutos	14 000	4 500
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 272	519
Rahoituksen rahavirta	254	9 200
Rahavarojen muutos	818	-1 522
Rahavarat 31.12.	4 102	3 283
Rahavarat 1.1.	3 283	4 805
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-31 763	-43 617
Investointien tulorahoitus, %	128,27	38,54
Lainanhoitokate	0,63	0,50
Kassan riittävyys, pv	10,32	7,66
Asukasmäärä 31.12.	19 635	19 909

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Investointien tulorahoitus, \%} = 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

$$\text{Pääomamenojen tulorahoitus, \%} = 100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

$$\text{Lainanhoitokate} = (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

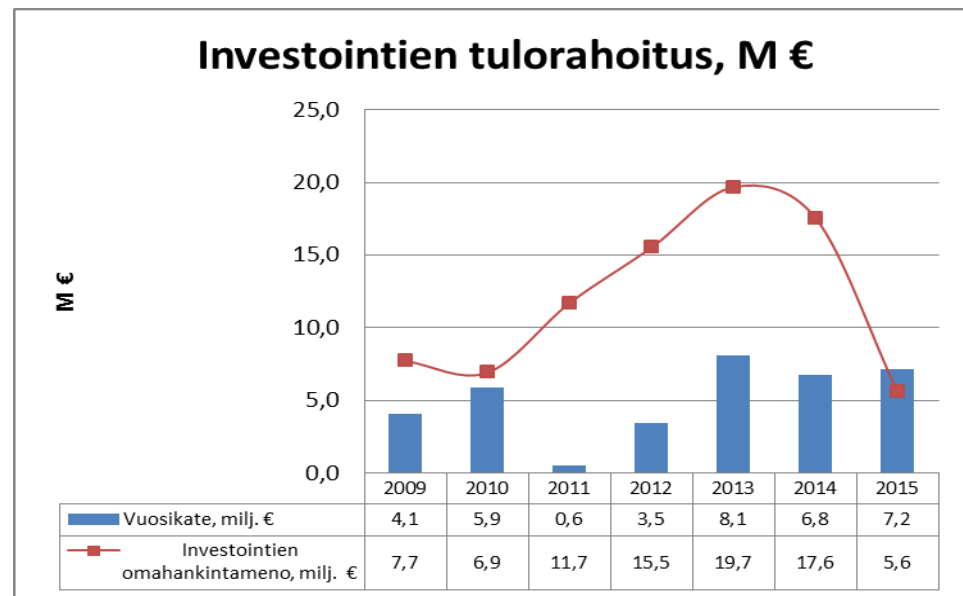
$$\text{Kassan riittävyys (pv)} = 365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$$

Tilinpäätöksessä 2015 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulo-rahoitus oli 5,4 milj. euroa, eli 1,0 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2014.

Investointien määrä vuonna 2015 oli 5,7 milj. euroa eli 12,0 milj. euroa (68,0 %) vähemmän kuin vuonna 2014. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin noin 0,1 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,8 milj. euroa.

Vuonna 2015 vuosikate oli 7,2 miljoonaa euroa ja investointien omahankintameno oli 5,6 miljoonaa euroa.

KUVA 6 INVESTOINTIEN TULORAHOITUKSEN KEHITYS

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 230 tuhatta ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 11,7 milj. euroa ja uusia pitkäaikaisia lainoja ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä nousi 14,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 0,6 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 0,3 milj. euroa. Kaupungin rahavarat lisääntyivät täten 0,8 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 4,1 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

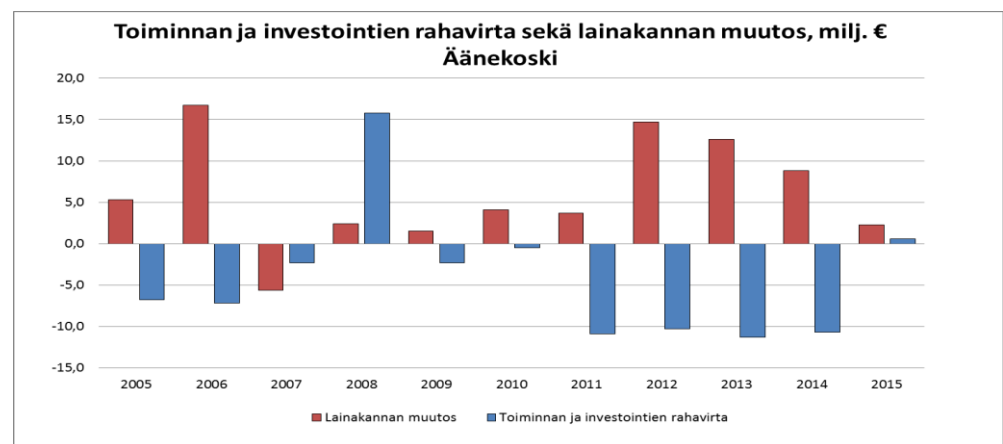
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 42,6 milj. euroa negatiivinen. Omarahoitusvaatimus ei näin ollen täyty, eikä nykyisellä investointitahdilla tule lähivuosina täyttymäänkään, vaan päinvastoin, kaupunki velkaantuu lisää.

KUVA 7 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 128,27 %, joten tulorahoitus riitti kattamaan investointien rahoitustarpeet.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin lainanhoitokate oli 0,6, kun se edellisenä vuonna oli 0,5.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2015 yhteensä 10,32 päivää. Kassan riittävyys lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 2,66 päivää.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

TAULUKKO 6 TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €

VASTAAVAA	2015	2014	VASTATTAVAA	2015	2014
A PYSYVÄT VASTAAVAT	161 942	162 282	A OMA PÄÄOMA	73 045	72 601
I Aineettomat hyödykkeet	869	871	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahasasto		
2. Tietokoneohjelmistot	198	102	III Muut omat rahastot	85	85
3. Muut pitkävaikuttiset menot	671	769	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-5 980	-7 249
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	444	1 269
II Aineelliset hyödykkeet	116 806	116 959	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	215	235
1. Maa- ja vesialueet	21 598	20 198	1. Poistoero	215	235
2. Rakennukset	81 193	81 972	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 766	9 758	C PAKOLLISET VARAUKSET	6	6
4. Koneet ja kalusto	1 805	1 830	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	258	260	2. Muut pakolliset varaukset	6	6
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	2 187	2 941	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	357	344
III Sijoitukset	44 267	44 452	1. Valtion toimeksiannot	36	43
1. Osakkeet ja osuudet	19 353	19 339	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	320	301
3. Muut lainasaamiset	24 573	24 803	E VIERAS PÄÄOMA	97 684	97 355
4. Muut saamiset	341	310	I Pitkäaikainen	34 021	43 065
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		11	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot		11	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	34 004	43 050
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 365	8 248	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	31	25	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	17	16
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	63 663	54 289
4. Muu vaihto-omaisuus	31	25	1. Joukkovelkakirjalainat		
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	49 046	36 740
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		933
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	168	161
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	7 095	8 626
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	974	943
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	6 380	6 885
Lyhytaikaiset saamiset	5 232	4 940	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	171 307	170 540
1. Myyntisaamiset	1 920	2 041			
2. Lainasaamiset	390				
3. Muut saamiset	2 194	2 369			
4. Siirtosaamiset	728	529			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	9	9			
1. Osakkeet ja osuudet	9	9			
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 093	3 274			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	171 307	170 540			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	42,81	42,75
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,35	75,19
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-5 536	-5 980
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-282	-300
Lainakanta 31.12., 1000 €	83 050	80 723
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 230	4 055
Lainasaamiset, 1000 €	24 573	24 803
Asukasmäärä 31.12.	19 635	19 909

TUNNUSLUKUJEN LASKENTA KAAVAT

$$\text{Omavaraisuus} \% = 100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) /$$

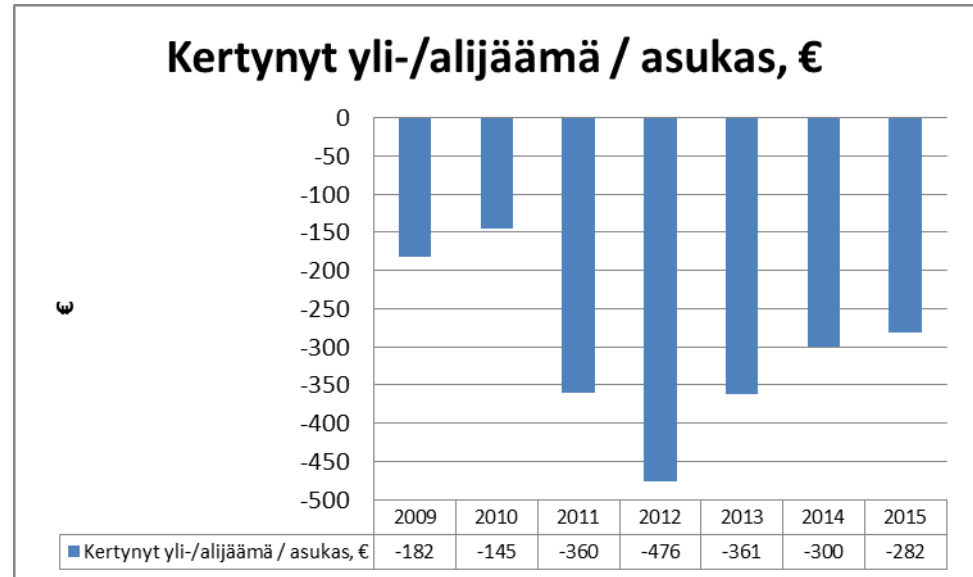
$$(\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus, \%} = 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Kaupungin taseen loppusumma oli 171,3 milj. euroa ja se kasvoi 0,8 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

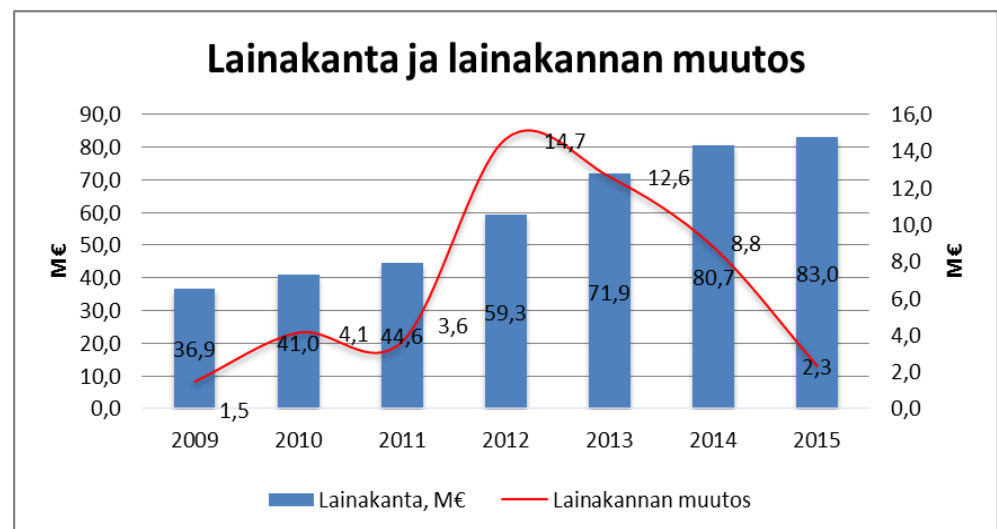
Kaupungin kertynyt alijäämä oli 5,5 miljoonaa euroa (6,0 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna alijäämä oli 282 euroa/asukas (300 euroa/asukas).

KUVA 8 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

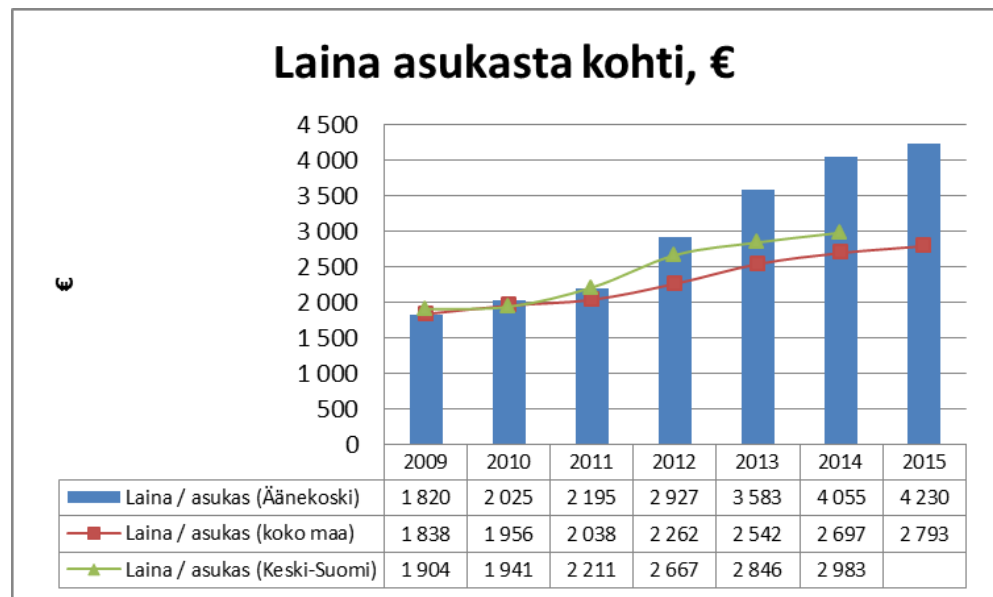
Kaupungin lainakanta oli 83,0 milj. euroa ja lainakanta kasvoi noin 2,3 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

KUVA 9 LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

Lainat asukasta kohden olivat 4.230 euroa/asukas (4.055 euroa/asukas).

KUVA 10 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 58,1 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 2.958 euroa.

TAULUKKO 7 NETTOVELAN KEHITYS 2014 - 2015

	2015	2014
Lainakanta	83 050	80 723
Antolainat	24 963	24 803
Nettovelka:	58 087	55 921
Nettovelka / asukas €	2 958	2 809

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Äänekosken kaupungin vuoden 2015 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 42,81 %, kun se vuoden 2014 lopussa oli 42,75 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulo-rahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2015 oli 73,35 % ja 75,19 % vuonna 2014.

2.6 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TAULUKKO 8 KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

TULOT

Toiminta

Toimintatuotot	19 459	
- Valmistus omaan käyttöön	35	
Verotulot	73 089	
Valtionosuudet	40 389	
Korkotuotot	1 147	
Muut rahoitustuotot	748	
Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 123	

Investoinnit

Rahoitusosuudet investointimenoihin	53	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	758	

Rahoitustoiminta

Antolainasaamisten vähennykset	230	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	373 700	
Oman pääoman lisäykset		

Kokonaistulot yhteensä 507 486 100,0 %

MENOT

Toiminta

Toimintakulut	127 201	25,2 %
- Valmistus omaan käyttöön		0,0 %
Korkokulut	472	0,1 %
Muut rahoituskulut	5	0,0 %
Tulorahoituksen korjaukset		0,0 %
Pakollisten varausten muutos		0,0 %
Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustappiot	-345	-0,1 %

Investoinnit

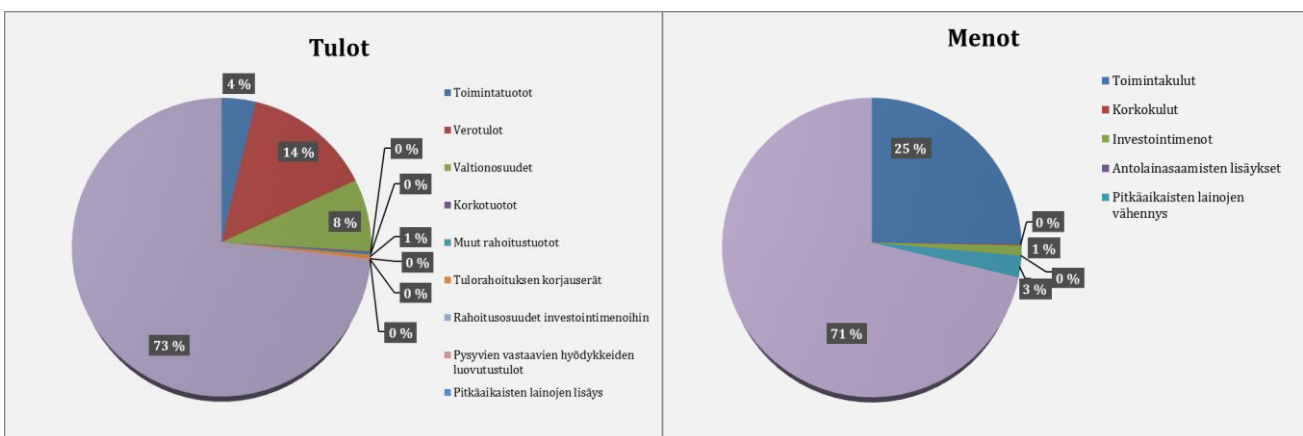
Investointimenot	5 657	1,1 %
		0,0 %

Rahoitustoiminta

Antolainasaamisten lisäykset		0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	11 674	2,3 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	359 700	71,3 %
Oman pääoman vähennykset		0,0 %

Kokonaismenot yhteensä 504 365 100,0 %

KUVA 11 TULOT JA MENOT (%-OSUUS)

2.7 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalakiin on otettu säännökset kuntakonsernista ja kunnallisista liikelaitoksista. Kuntalaki on muutettu (519/2007) siten, että muutokset koskevat konserniohjausta ja -valvontaa sekä konsernitilinpäätöksen laatimista kunnassa ja kuntayhtymässä, hallintolain yhteisöjäävisä säännöksen poikkeusta kuntalaissa, sekä kunnallista liikelaitosta ja liikelaitoskuntayhtymää.

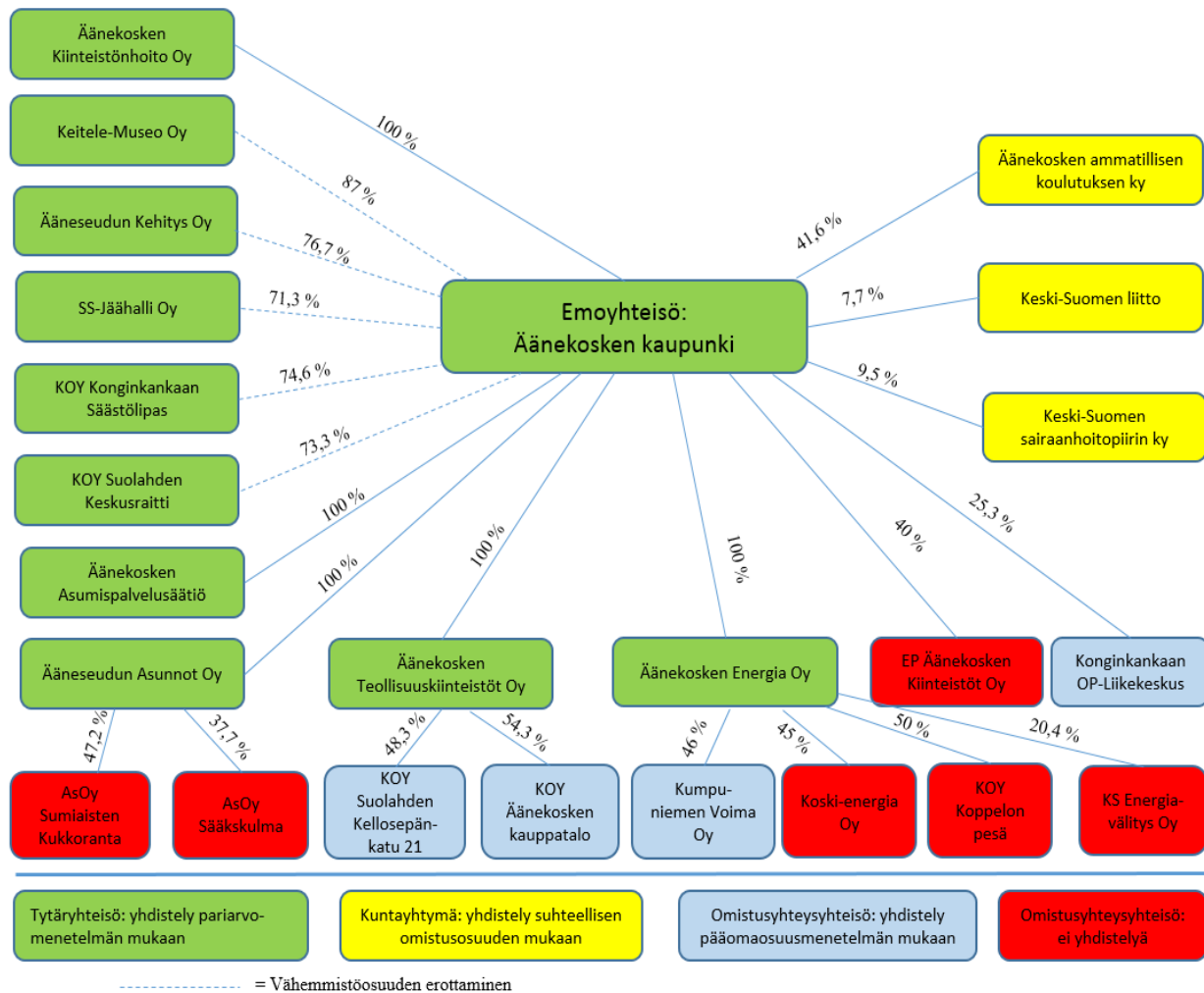
Kuntalain 13 §:ään on lisätty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista (13 §). Valtuuston asemaa kuntakonsernin tavoitteiden asettajana on korostettu ja samalla on selkeytetty erityisesti valtuuston ja hallituksen työnjakoa.

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (§ 16a). Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johdosäännössä määrätyt viranomaiset (25a 1 §).

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä (25a 2 §).

- Konsernijohto antaa ohjeet kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille.
- Konsernijohto antaa ohjeet tytäryhtiöille.
- Konsernijohdon päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.
- Konsernijohdon päätökset eivät sido oikeudellisesti tytäryhtiöiden toimielimiä.

Uusi kuntalaki (410/2015) astui voimaan 1.5.2015. Kunnan johtamista, kunnanhallitusta ja konsernijohtamista koskevat säännökset tulevat siirtymäsäännöksen mukaisesti voimaan seuraavan valtuustokauden alusta lukien 1.6.2017. Tähän saakka sovelletaan vuoden 1995 kuntalain vastaavia säännöksiä.

KUVA 12 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2015

2.7.2 Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menettelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin. Äänekoskella kuntalain (519/2007) mukaiset konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.12.2012 (§ 79).

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapoliittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

- Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
- Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
- Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

- Asuntojen käyttöastetavoite 90 – 95 % (tehdasprojektin vaikutus vain osan vuotta)
 - Tavoite toteutui. Koko vuoden osalta keskimääräinen käyttöaste oli 90 %. Vuodenvaihteessa käyttöaste oli 94 %.
- Hoito- ja pääomakulut katetaan omalla tulorahoituksella niin, että lainojen nettolyhennykset ovat 0,8 – 1,6 M€/v (pois lukien perusparannusten lainanotto)
 - Tavoite toteutui. Lainoja lyhennettiin tilivuoden aikana 1,15 miljoonalla eurolla.
- Uusiutumattoman energian (öljy) käytöstä lämmityksessä luovutaan vuoden 2015 aikana
 - Tavoite toteutui osittain. Toteutuneiden maalämpö- ja sovittujen kaukolämpöhankkeiden osalta tavoite on toteutunut n. 70 %:sti. Konginkankaan osalta aluelämpöselvitys on vielä teknisen lautakunnan käsittelyssä.
- Liikevoitto vähintään 0,5 miljoonaa euroa
 - Tavoite ei toteutunut. Vuonna 2015 liikevoitto oli 0,44 miljoonaa euroa, joten tavoitteesta jäätin 13 %.

Äänekosken Energia Oy

- Liikevoitto 1.950.000 euroa
 - Tavoite toteutui. Yhtiön liikevoitto oli 2,5 miljoonaa euroa.

- Kaupungille maksettava osinko 400.000 euroa vuoden 2015 tuloksesta
 - Tavoite toteutui. Yhtiö maksoi kaupungille tavoitteen mukaisen osingon.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

- Liikevaihto vähintään 8 miljoonaa euroa
 - Tavoite toteutui. Liikevaihto oli 8,81 miljoonaa euroa.
- Tulos +5 %
 - Tavoite ei toteutunut. Päätoimialat eivät onnistuneet henkilöstökuluvähennyksessä odotetusti, josta aiheutui palkkakulujen liiallinen nousu.
- Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen -1 %
 - Tavoite toteutui. Erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairaudet vähenivät huomattavasti.
- Omistajalle osinkona 100.000 euroa vuoden 2015 tuloksesta
 - Tavoite toteutui.

Ääneseudun kehitys Oy

- Biotuotetehdashankkeen edistäminen – liikennejärjestelyt, majoitus, koulutus, verkostoyritykset
 - Tavoite toteutui. Tehdashanketta on edistetty omalta osalta niin liikennejärjestelyryhmiin osallistumisen/kannanottojen myötä. Majoitustarjontatietojen ylläpito on hoidettu meidän toimesta ja linkki on toimitettu niin biotuotetehdasprojektin henkilöstön kuin projektissa toimivien yritysten käyttöön pyydettyessä.
 - Tavoite toteutui. Koulutustarjonnan ja -kohdentamisen kehittämiseen liittyviin tilaisuuksiin osallistuttiin sekä myös järjestetty mm. rekry -messut painotalolla, Keski-Suomen Liiton Biotalousammatti projekti.

- Tavoite toteutui. Verkostoyritysten houkuttelemiseksi biotuotetehdasympäristöön on oltu mukana Biokasvunpolku tapahtumissa yhtenä järjestäjätahona. Myös metsäiltojen järjestäminen yhteistyössä Metsä Fibren kanssa on merkittävä. Kaikki toimenpiteet ovat edistäneet osaltaan biotuotetehdasprojektin jouhevaa etenemistä.
- Imagomarkkinointi; alue-, yritys-, asukas- ja vapaa-aikänäkökulmista sekä markkinointistrategia ja toimenpiteet
 - Tavoite toteutui osittain. Markkinointistrategia ja toimenpideohjelma on laadittu.
- Yritystoiminnan aktivointi ja uusien yritysten houkuttelu – biotuotetehdashankkeeseen kytkeytyvät, kaupungin keskustan kehittämisprojekti
 - Tavoite toteutui pääsääntöisesti. Yritysten investoinnit ja kehittämissuunnitelmat ovat kääntyneet nousuun. Uusia yrityskontakteja kartoitetaan keskustan kehittämisprojektin sekä myös Biokasvupolkujen yhteydessä toteutukset ja päätökset saadaan maaliin pienellä viiveellä. Kustannuksen kehittämissuunnitelma saatiin valmiiksi ja toimeenpano käynnistyy 2016 aikana.

Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy

- Tulos +/- €
 - Tavoite ei toteutunut. Tilikauden tulos oli alijäämäinen.
- Tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä toimisto- ja teollisuustiloja
 - Tavoite toteutui. Yhtiön vuokrataso on kilpailukykyinen.
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
 - Tavoite toteutui. Kokonaisvuokrausaste vuoden lopussa oli 90,2 %: teollisuustiloissa 94,5 %, toimistotiloissa 61,7 %. Sama käyttöaste suurin piirtein koko vuoden.
- Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut

- Tavoite toteutui. Vuokratulot riittivät

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

- Tulos +-0 €
 - Tavoite toteutui. Tilikauden tulos ylijäämäinen.
- Tarjota äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
 - Tavoite toteutui. Vuokra 11,85 €/m²/kk sisältäen lämmön, sähkön ja veden. Kohtuuhintainen paikkakunnan tasoon verrattuna
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste 95 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste 99,2 %
- Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Rahoitusylijäämä 32 459,74 euroa

Keitele-Museo Oy

- Toiminnan laajuuden säilyttäminen
 - Tavoite toteutui. Keitele-Museon toiminnan laajuus on säilynyt suunnitellulla eli entisellä tasolla.
- Toiminnan kannattavuus
 - Tavoite toteutui. Toiminta on ollut kannattavaa.

Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

- Vastiketuotoilla katetaan kiinteistön hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

- Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjen tilojen aktiivinen vuokraaminen
 - Tavoite toteutui.
- Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen

- Tavoite toteutui.
- Rakennusten kunnon ylläpito
- Tavoite toteutui.

SS-Jäähalli Oy

- Saada yhtiön talous tasapainoon
- Tavoite toteutui osittain. Yhtiön tulos oli tilikaudella positiivinen, mutta lainakanta on edelleen huolestuttavan korkealla tasolla. Lainakanta tosin on kääntynyt laskuun, joten näkymät paremmasta tulevaisuudesta ovat mahdollisia.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinaointia ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai – edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpideehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyvät sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimittää kokousedustajan

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liiketoimintayhtiöiden seuranta suorittaa talousjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.7.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.7.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 10.12.2012. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.7.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tilikaudella konsernin toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

2.7.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.7.5.1 – 2.7.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 10. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 2.2.

Vakuutuspalvelut hankintaan konsernille yhteisen tarjouskilpailun perustella, ellei yhteisön toiminta edellytä useammin tapahtuvaa kilpailuttamista.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 – 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 – 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitus- aseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranntius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 – 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 – 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

2.7.5.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 279 (1 282) asuntoa, joista 37 (40) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet (31.12.2015) ovat Mauri Ilves (pj.), Seppo Hänninen, Pentti Kankainen, Matti Pasanen, Päivi Salakka, Elina Tarvainen, Maire Tiihonen, Hilikka Vepsä ja Erkki Pääkkönen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kuusi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Pekka Kareaho. Tilintarkastajana toimi BDO Yhtiötarkastus Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Jukka Vuorio, JHTT ja varatilintarkastajana Tuula Ylikangas, HTM, JHTT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin yhdeksän henkilöä.

Yhtiön omissa kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 279 asuinhuoneistoa ja 3 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 70 202 m² + 111,0 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 37 kpl. Tilikauden aikana myytiin yksi osakehuoneisto.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa 90 %, vuoden 2014 lopussa 86,7 % ja vuoden 2013 lopussa 86,3 %.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan yhteensä 1,6 (1,3 milj.) euroa, jonka lisäksi suurempia korjauskustannuksia on aktivoitu taseeseen yhteensä 0,4 milj. euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä 1,0 milj. eurolla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2016 aikana biotuotetehdashankkeen henkilömäärä lisääntyy oleellisesti, joten vuoden loppuun mennessä tulee loppuosa tyhjillään olevista asunnoista täytetyiksi. Vuoden 2017 loppuun mennessä hanke todennäköisesti valmistuu ja tilapäisasuntojen tarve vähenee lähes olemattomiin. Yhtiössä on linjattu, että mahdollisesti tyhjilleen jäävää asuntokantaa poistetaan vanhemmasta päästä purkamalla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonnaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimuksia.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	7 048	6 924	-124	98,2 %
Liikevoitto	428	441	13	103,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-4	-39	-35	975,0 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	32 670	31 324	-1 346	95,9 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	738	1 058	320	143,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	33 408	32 382	-1 026	96,9 %
Oma pääoma	1 757	1 718	-39	97,8 %
Varaukset	311	440	129	141,5 %
Kertynyt poistoero				
Pitkäaikainen vieras pääoma	20 040	24 731	4 691	123,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	11 300	5 494	-5 806	48,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	33 408	32 383	-1 025	96,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	6,1 %	6,4 %		
Omavaraisuusaste	6,2 %	6,7 %		
Current Ratio	0,1	0,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	444,7 %	436,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävä, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.7.5.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Lisäksi yhtiön tukitoimintoihin kuuluu asennuspalvelu. Sähkön siirto ja vesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti, kaukolämpö ja asennuspalvelu ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähkön tuotannosta vesivoiman osuus oli 90,2 (89) prosenttia, puu- ja turvepohjaisten osuus oli 7,8 (10,7) prosenttia ja tuulivoiman osuus oli 1,2 (0,3) prosenttia. Kaukolämmön tuotannosta yli 99 prosenttia tuotettiin biopolttoaineilla.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 34 (37) henkilöä. 31.12. palveluksessa oli 34 (36) henkilöä.

Yhtiön liikevaihto oli 19 874 662,20 (19 744 293,35) euroa. Liikevaihto pysyi siis lähes samalla tasolla verrattuna edelliseen vuoteen. Liikevoitto oli 2 473 409,06 (1 972 548,82) euroa. Liikevoitto parani edellisestä vuodesta 25 prosenttia. Yhtiön tulos oli kokonaisuutena budjetoitua parempi, mikä johtui hankintaprosessin ja sisäisen toiminnan tehokkuuden kasvamisesta. Hyvä vesitilanne näkyi sähkön hankinnassa ja lämpimien kelien vuoksi öljyä ei tarvinnut polttaa.

Kaukolämpö- ja vesiliiketoiminta pääsivät tavoitteisiinsa. Sähkön myyntiliiketoiminnan tulos parantui edellisestä vuodesta, mutta alhainen sähkön markkinahinta näkyi tuloksessa. Sähkön siirron liiketoiminnan tulokseen vaikuttaa kohtuullisen tuoton vaatimukset. Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopulla 48 198 694 euroa (47 959 218 euroa). Uutta velkaa otettiin 3 000 000 euroa ja vanhaa lyhennettiin yhteensä 2 760 524 euroa. Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupunki muutti vesiliiketoimintakaupan omistajalainan 18 100 000 euroa pääomalainaksi, jonka korko on kiinteä ja laina-aika päättyy 31.12.2039. Uudelleenjärjestely tuli voimaan 31.12.2015.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (pj.), Leila Lindell (varapj.), Jari Halttunen, Tommi Lunttila, Eila Nurmi, Erkki Pönkänen ja Kikka Sironen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Herranen. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on BDO Audiator Oy JHTT-yhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana toimi Aki Rusanen HTM, JHTT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2016 arvioidaan toteutuvan suunnitellun mukaisena, alkutalven kovat pakkaset lisäsivät lämmön ja sähkön kulutusta. Vesivoiman tuotannon arvioidaan alkuvuoden perusteella toteutuvan suunnitellusti, koska vuosi 2015 oli tuotantomäärältään hyvä ja vesivarastot ovat korkealla. Alhainen markkinahinta asettaa haasteita tulevien vuosien tuloksen teolle, sillä markkinasähkön nousua ei ainakaan lähitulevaisuudessa näytä olevan näköpiirissä.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä päivitettiin tehty riskikartoitus ja sen perusteella laadittiin tarkennettu toimenpideohjelma riskien minimoimiseksi. Sisäisen tarkastuksen toiminta käynnistettiin ja tarkastuskohteena oli erityistilintarkastuksessa esille tulleiden toimenpiteiden valvonta. Lisäksi yhtiössä tehtiin tietoturvariskien auditointi ja määriteltiin toimenpideohjelma.

Äänekosken Energia Oy

Kaudet 1. 1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	19 744	19 875	130	0,7 %
Liikevoitto	1 973	2 473	501	25,4 %
Tilikauden voitto / tappio	403	401	-2	-0,6 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	65 568	67 047	1 479	2,3 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	5 591	5 299	-292	-5,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	71 159	72 346	1 187	1,7 %
Oma pääoma	5 220	5 221	1	0,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero	8 439	9 249	810	9,6 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	49 808	51 520	1 711	3,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 691	6 356	-1 335	-17,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	71 159	72 346	1 187	1,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	10,0 %	12,4 %		
Omavaraisuusaste	19,2 %	20,0 %		
Current Ratio	0,7	0,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	291,2 %	291,2 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä, vakavaraisuus tyydyttävä, maksuvalmius heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.7.5.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön pääasiallinen toiminta on tuottaa isännöinti-, huolto-, aluekunnossapito-, turva ja siivouspalveluita. Lisäksi yhtiö hoitaa Ääneseudun Kehitys Oy:n ja Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy:n kirjanpidon, sekä vuokraa kalustettuja asuntoja.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 8 808 559,70 (8 540 679,96) euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 10 073,28 (17 309,34) euroa. Liikevaihdon kasvu edelliseen tilikauteen oli 3 %.

Liikevaihdon jakaantuminen

Liiketoiminta	Euroa	Muutos edelliseen vuoteen %
Isännöinti	399 237,26	-5,00
Kiinteistöhuolto	5 444 162,73	-3,30
Siivous	2 742 134,20	+10,30
Muut	223 025,51	+100,00

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset. Palvelumaksut nousivat 1.1.2015 hallinto-, käyttö- ja huolto-, siivous- ja ulkoalueiden hoidosta perittävien maksujen osalta keskimäärin 1,5 %.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet 1.1.–31.12.2015 Simo Salmelin (pj.), Risto Kumpu (varapj), Laura-Liisa Hyytiäinen, Marke Tuominen, Sirpa Martins ja Olli Jämsen. Hallitus kokoontui tilikaudella yhdeksän kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastajana on toiminut JHTT Jukka Vuorio BDO Auditor Oy:stä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

1.1.2015 siirtyi kaupungin perusturvan toimialalta neljä työntekijää yhtiön siivouspalveluun. 1.1.2015 jatkettiin yhtiössä omaehtoisen liikunnan tukemista henkilöstöetuna. Keväällä valmistui palvelukuvatutkimus, josta yhtiö sai erinomaiset arvostukset ja yhtiön näkyvimmiksi elementeiksi nousivat työntekijät ja kalusto.

1.6. alkaen yhtiö järjesti työharjoittelun noin sadalle peruskoulunsa päättävälle nuorelle, omistajansa päätöksen mukaisesti. Samaan aikaan yhtiö työllisti 30 nuorta pidempiaikaiseen kesätyöhön.

Uudet toimialat; turvapalvelut ja asuntovuokraus alkoivat 1.7. Toimintajärjestelmän rakentaminen jatkui tehokkaana koko vuoden ja on tavoitteena saattaa päätökseen 2016 aikana.

Yhtiössä suoritettiin verotarkastus 24. - 25.8.2015. Tarkastuksen lopputulemana yhtiölle ei esitetty verotustoimenpiteitä elinkeinoverotuksen, arvonlisäverotuksen, eikä ennakoperinnän osalta. Liiketulos ei toteutunut vuonna 2015, joten kaikki omistajan määrittelemät taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.4.2012 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään tavoitteena avoimilla markkinoilla toimiva kiinteistöpalveluyhtiö.

Kuluneen toimintavuoden aikana yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä on rakennettu palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista tulosseurantaa. Järjestelmäkehitys jatkuu aktiivisena myös vuonna 2016 ja 2017. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja hallintokulujen alentaminen.

Yhtiön tavoite on 2016 täyttää kaupunginhallituksen ja -valtuuston asettama tuottotavoite 0,1 milj. euroa, sekä toiminnan tehostamistavoite 80 000 tuhatta euroa. Hallituksen päätöksen mukaisesti 1.3.2014 alkaen on yhtiössä noudatettu kiinteistöyönantaja-alan työehtosopimusta, jonka vaikutukset alkavat näkyvät yhtiön taloudessa 2016 aikana lisääntyneenä kapasiteettina ja tuotantoresurssina. Haasteena osaltaan vapautuneen kapasiteetin hyödyntäminen kannattavasti, mikä asettaa tavoitteita resurssisuunnittelulle ja lisääntyvää kapasiteettia vastaavalle veloitettavan työkuorman löytämiselle.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on nostaa yhtiön kannattavuus erinomaiselle tasolle ja rakentaa yhtiöstä tehokkaasti ja kannattavasti järjestelmillä toimiva yhtiö sekä saada rakennettua omistajan kanssa yhteistyössä tulevasta huoltojärjestelmästä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla yhtiö selkeästi erottuisi mahdollisessa kilpailutilanteessa suhteessa muihin. Suurimpana epävarmuustekijänä on kiinteistökannan ylläpidon mahdollinen siirtyminen vapaille markkinoille, jossa yhtiö joutuu kilpailemaan kertaluokkia suurempien yhtiöiden kanssa, kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta.

Seuraavan kymmenen vuoden aikana yhtiöstä eläköityy noin 80 työntekijää. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastavan positiivinen, suurimpana tavoitteena on nostaa kannattavuutta, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua, kasvua, sekä tuottoa omistajalle.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on 2014 aikana julkaistu riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on tehty toimialoitain 2015. Toimikohtainen arviointi tehdään 2016 aikana.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	8 540	8 809	269	103,1 %
Liikevoitto	321	27	-294	8,4 %
Tilikauden voitto / tappio	256	19	-237	7,4 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	703	781	78	111,1 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 480	1 223	-257	82,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 183	2 004	-179	91,8 %
Oma pääoma	608	527	-81	86,7 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	5	0	-5	0,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 570	1 477	-93	94,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 183	2 004	-179	91,8 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	3,8 %	0,3 %		
Omavaraisuusaste	27,9 %	26,3 %		
Current Ratio	0,9	0,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	18,4 %	16,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus tyydyttävä, maksuvalmius heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on puolestaan alhainen (hyvä).

2.7.5.4 Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistajina ovat: Äänekosken kaupunki, 23 osaketta ja Konneveden kunta, 7 osaketta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2015 oli 542.013,87 euroa. Taseen loppusumma on 381.973,33 euroa.

Yhtiön tehtävänä on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjäiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet (25.3.2015-) ovat Matti Virtanen (pj.), Tapio Hytönen, Mauri Hämäläinen, Timo Niskanen, Rolf Nyholm, Oliver Ruppert ja Risto Kumpu.

Ääneseudun Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Yhtiötarkastus Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HTM Emma Paananen.

Vakituisesti yhtiössä työskentelee kolme henkilöä: toimitusjohtaja Sari Åkerlund, kehityspäällikkö ja yrityspalvelupäällikkö.

Määräaikaisessa työsuhteessa on työskennellyt assistentti sekä määräaikaisessa ja osa-aikaisessa työsuhteessa projektipäällikkö.

Yhtiössä on suunnattu biotalouteen lisäpanoksia, Kasvusopimuksen, INKA -ohjelman, biopoolihankkeen ja biotuotekasvunpolkujen myötä. Näillä sopimuksilla ja ohjelmilla on tarkoitus saada lisää kasvua toimialalle sekä luoda verkostoja suuren biotuotetehdashankkeen ympärille. Ohjelmat toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän kaupunkiseudun, JAM-Kin ja Keski-Suomen Kauppakamarin kanssa.

Biotuotetehdashankkeeseen liittyen sekä seudullisen yritysasiainhankkeen loppumisen myötä Ääneseudun Kehitys Oy:lle myönnettiin kuntien lisärahoitusta 90 000 euroa valmistelutyöhön. Yhtiö on ollut aktiivisesti mukana hankkeen eri valmisteluvaiheissa mm. biotalouskoulutuskoordinaatioryhmässä, majoituskartoituksen teossa, ympäristönvaikutusarviointiseurantaryhmässä, infrahankkeiden edistämisyhmissä ja rekrytoinnin edistämisessä biotuotetehdashankkeen rakennusvaiheeseen. Yhtiö on teettänyt myös suunnittelun pohjapaperiksi logistisen selvityksen merkittävien VT4 solmukohtien kehittämiseksi valtavyöhykkeen uudistumisen jälkeen.

Äänekoskesta ollaan kehittämässä myös viihtyisää palvelukeskittymää. Toimintavuoden aikana teetettiin Rambollilla ja Arkkitehtitoimisto Harris & Kjiskikillä keskustan kehittämissuunnitelma, jolla elävöitetään keskusta-alueita monipuolisesti tarpeet huomioiden.

Toimintavuonna alueella käynnistyi enemmän uusia investointeja kuin edellisenä vuonna. Tähän on vaikuttanut osaltaan biotuotetehtaan investointi uutinen infrauudistuksineen.

Valtuustoaloitteen pohjalta yhtiö haki valtioneuvostolta korkeamman yritystukitason alueen statusta, jonka myös ministerityöryhmä hyväksyi biotuotetehdashankkeen vipuvaikutukseen vedoten 27.11.2014. Korkeampi yritystukipäätös vaati kuitenkin vielä EU-komission hyväksynnän, joka astui voimaan 1.6.2015 alkaen.

Ulkopuolisen konsulttiyrityksen kanssa on käynnistetty työllisyys selvitys, jonka avulla on tarkoitus saada tarkempaa tietoa työttömyyden rakenteesta ja työttömistä sekä tehdä toimintasuunnitelma työllisyystilanteen parantamiseksi.

Yrityksille ja yrityksen perustamista suunnitteleville suunnattujen elinkeinopalvelujen seudullinen tarjonta on yhtiön oman toiminnan sekä ulkopuolisten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten kautta ollut kattava.

Erityistä aktiivisuutta yhtiöllä on ollut 3D-tulostuksen saralla. Tämän aiheen osalta yhteistyötä on tehty tiiviisti Lappeenrannan Teknillisen

Yliopiston kanssa. Valmistavan teollisuuden tarpeita on myös kartoitettu yhdessä Jykesin kanssa ja käynnistetty aiheen osalta myös yhteishanke.

Omistajakuntien yhtiölle määrittämä keskeinen tehtäväosa elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämisen edistämisen ohella on huolehtiminen ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta yhteistyössä kuntien kanssa. Tässä roolissaan yhtiön henkilöstö on ollut toteuttamassa sekä seututasolla että maakuntatasolla kehittämishankkeita. Yhtiön henkilöstö on myös toiminut Kasvusopimus ja Innovatiiviset kaupunkiseudut ohjelman ydinryhmässä, biotuotetehdashankkeen seurantaryhmässä, Biopoolihankkeen ohjausryhmässä, Kasvunpolku ohjelmien tuomaristossa, valmistavan teollisuuden hankkeen ohjausryhmässä sekä valmistellut useita matkailuhankkeita.

Maaseuturahoituksen hankekauden aloituksen siirtymisen takia yhtiöllä ei ollut hankkeita hallinnoitavana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevan ohjelmakauden käynnistys hanketoiminnan osalta on osittain siirtynyt vuoden 2016 puolelle. Tavoitteena kuitenkin on käynnistää omia hankkeita sekä tehdä yhteistyössä muiden tahojen kanssa biotalouden, matkailun, lähidemokratian, logistiikan ja teollisen digitalisoinnin osalta. Maakunnalliset ja kaupunkiseutusopimukset (kasvusopimus, AIKO - ERM) ovat myös tiiviisti mukana ohjelmassa.

Biotuotetehdashanke tulee työllistämään yhtiötä monilla eri osa-alueilla erilaisten selvitystöiden ja toimeenpanon osalta. Myös sen verkostoyritysten kehittäminen lisääntyy. Yritysympäristöjen kehittäminen on ajankohtaista ja vaatii panostusta. Toimivien yritysten kehittämistä ja kasvuhallua tuetaan enemmän. Omistajanvaihdos asioita kehitetään edelleen. Elinvoimaisuuden eteen tehdään toimenpideohjelmia mm. sijoittumispotentiaalikartoituksen, imago-, elinvoima- ja työllisyyspalvelusten avulla.

Yhtiön liikevaihto tulee hieman kasvamaan uusien hankkeiden myötä.

Alueellisten elinkeinopalvelujen kehittäminen ja yhteistyön tiivistäminen jatkuvat mm. TE -toimiston ja Uusyrityskeskukseen palveluiden myötä.

Yhteistyön lisäämiseen ja yrittäjyyden/yritteliäisyyden tukemiseen ja kannustamiseen sekä niiden valmiuksien parantamiseen on käytettävä laajemmin resursseja myös oppilaitostasolla.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on tehty 2015.

Ääneseudun Kehitys Oy

1.1.-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	460	542	82	117,8 %
Liikevoitto	-1	-1	0	100,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Tase tilinpäätös				
Pysyvät vastaavat	0	22	22	
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	423	360	-63	85,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	423	382	-41	90,3 %
Oma pääoma	298	297	-1	99,7 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma			0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	125	85	-40	68,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	423	382	-41	90,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -0,2 %	● -0,2 %		
Omavaraisuusaste	● 70,4 %	● 77,7 %		
Current Ratio	● 3,4	● 4,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 27,2 %	● 15,7 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko. Vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin alhaisella tasolla (hyvä).

2.7.5.5 Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 22.8.2007. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 678 501,19 euroa (721 303,64) ja muut liiketoiminnan tuotot olivat 108 082,57 euroa (99 102,76). Liikevaihto laski edelliskaudteen verrattuna 5,9 prosenttia. Yhtiön tilikausi muodostui 27 721,97 euroa tappiolliseksi.

Yhtiön pääasiallinen toiminta on tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä toimisto- ja teollisuustiloja. Toimitusjohtaja on lisäksi hoitanut Äänekosken kaupungin omistamien toimitilojen vuokrauksen erillistä korvausta vastaan sekä toiminut Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n hallinnoimien asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden isännöitsijänä erillisen sopimuksen mukaan. Toimistotilat on vuokrattu Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ltä.

Yhtiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2015) Ilkka Saarenpää (pj.), Pasi Linja-aho (varapj.), Kari Kiiskinen, Matti Virtanen, Esa Paanala, Arto Salminen ja Sari Åkerlund. Yhtiön hallitus on kokoontunut toimintavuonna yhteensä kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Seija Käyhkö. Yhtiön tilintarkastaja on BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Jukka Vuorio, JHTT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Tilikaudella tehtiin toimisto- ja teollisuustiloissa pintaverhousten korjauksia, uusittiin ikääntyneitä lämmityslaitteita ja lukituksia.

Kiinteistö Oy Äänekosken Kauppatalon 2. kerroksen toimistotilassa uusittiin pintaverhoukset, keittiökaluusteet ja lvi -kalusteet ja päivitettiin sähköistystä.

Haapakorventie 14 teollisuushallin lattiapinnoite uusittiin ja toimistotilan pintaverhouksia uusittiin osittain.

Haapakorventie 10 teollisuushallin osaan rikkoontuneet lämpöpuhaltimet korvattiin vesikiertoisilla lämmityspattereilla ja rakennuksen vesikourut uusittiin.

Haapakorventie 5 A -rakennuksen lukitus uusittiin ja Rautatienkatu 56 teollisuushallin piha-alueen kallistuksia parannettiin ja sade- ja salaojavesille rakennettiin imeytyskuoppa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa ja vuokraamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tyhjänä olo on kohtuullisen pientä ja kysyntä on jonkin verran vilkastunut. Korkeammista ja hallinostureilla varustetuista teollisuustiloista kysyntä on lisääntynyt, mutta yhtiöllä ei ko. tiloja ole.

Kiinteistö Oy Kauppatalon toimistotilojen kunnostusta jatketaan. Toimistotilat Suolahdessa ovat lähes tyhjillään eikä kysyntää ole. Selvitetään mahdollisuus käyttää tiloja väliaikaisesti majoitustiloina ja/tai vaihtoehtoisesti myydä tilat.

Biotuotetehtaan rakentaminen lisää tulevana vuosina kysyntää sekä toimisto- että teollisuustiloista. Jopa uusien teollisuustilojen rakentaminen saattaa tulla ajankohtaiseksi.

Vuonna 2016 jatketaan teollisuustilojen vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Vapaita toimisto- ja liiketiloja on kaupungissa tarjolla melko paljon. Teollisuustilojen kysyntä koko kaupungin alueella on vilkastunut. Yhtiön omistuksessa olevista toimisto- ja teollisuustiloista oli vuoden vaihteessa tyhjänä 9,0 %, joista osaan on jo saatu vuokralainen.

Yhtiön liikevaihtoon nähden lainakanta on kohtuullinen ja korkoriski pieni.

Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy

1.1.-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	918	869	-49	94,7 %
Liikevoitto	165	47	-118	28,5 %
Tilikauden voitto / tappio	63	-27	-90	-42,9 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	5 276	4 958	-318	94,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	415	298	-117	71,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 691	5 256	-435	92,4 %
Oma pääoma	2 159	2 132	-27	98,7 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 200	2 775	-425	86,7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	331	349	18	105,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 690	5 256	-434	92,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	18,0 %	5,4 %		
Omavaraisuusaste	37,9 %	40,6 %		
Current Ratio	1,3	0,9		
Suhteellinen velkaantuneisuus	384,6 %	359,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävä, vakavaraisuus on hyvä, maksuvalmius on heikolla tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.7.5.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2015) Erkki Pönkänen (pj.), Marke Tuominen (varapj.), Eero Hakonen, Tapio Heimonen ja Merja Närhi.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Seija Käyhkö. Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy, varsinaisina tilintarkastajina toimi Jukka Vuorio, JHTT ja Tuula Ylikangas HTM, JHTT. Varatilintarkastajana toimi Sami Salonen, JHTT ja Jarmo Jäspi, HTM, JHTT.

Säätiön kiinteistönhuollosta ja isännöinnistä vastaa Äänekosken Kiinteistöhoito Oy. Säätiöllä oli vuonna 2015 kiinteistön täysarvovakuutus Pohjola Vakuutus Oy:ssä ja 1.1.2016 alkaen Vahinkovakuutusyhtiö IF:ssä. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Inspecta Tarkastus Oy:n tarkastuksessa kiinteistön tonttivesijohdon vesituotto palosammutinjärjestelmään todettiin liian alhaiseksi, jonka vuoksi tonttivesijohto oli pikaisesti uusittava. Kustannuksia uusinnasta vuodelle 2015 kirjattiin yhteensä 23 722,78 euroa. Tonttivesijohdon liitos palosammutinjärjestelmään tehdään vuonna 2016.

Huoneiston 23 kylpyhuone peruskorjattiin ja asunto remontoitiin. Lisäksi asunnon takaterassin ympärille rakennettiin aita. Kustannuksia edellä mainituista syntyi yhteensä 4 455,05 euroa.

Kiinteistölle tehtiin parvekkeiden kuntotarkastus ja asunnon 22 tarkastus oletetun sisäilmaongelman vuoksi.

Nordea Pankki Suomi Oy:n 390.000 euron bullet-laina erääntyi maksettavaksi kesäkuussa 2015. Lainan maksamiseksi otettiin Äänekosken kaupungilta 390 000 euron laina, jonka laina-aika on 360 päivää ja korko 6 kk euribor + 1 %. Uusi lyhytaikainen laina otetaan keväällä 2016.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2015 oli 448 120,94 euroa (474 120,94).

Kiinteistön tuotot toteutuivat 100,2 prosenttisesti. Asuntojen tyhjänä olo oli arvioitua pienempi. Hoitokulut toteutuivat 95,69 prosenttisesti talousarvioon nähden. Suurimmat tilikohtaiset säästöt tulivat lämmitys- ja korjauskuluissa. Ylitykset taas syntyivät käyttö- ja huoltokuluissa sekä jätehuollossa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Ikkunoiden ja parvekeovien kunnostus ja tiivistys ja korvausilmaventtiileiden rakentaminen huoneisiin tulee tehdä kesällä 2016. Parvekkeiden betonielementtien ja teräsosien korroosio- ja maalauskorjaukset, kylpyhuoneiden pinnoitteiden uusiminen ja lämmönsiirtimen uusiminen ovat lähivuosien suurimpia korjaushankkeita.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	102	105	3	102,9 %
Liikevoitto		0	0	
Tilikauden voitto / tappio	10	0	-10	0,0 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	557	533	-24	95,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	29	38	9	131,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	586	571	-15	97,4 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	74	83	9	112,2 %
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	58	58	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	419	396	-23	94,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	585	571	-14	97,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	0,0 %	0,0 %		
Omavaraisuusaste	18,5 %	20,5 %		
Current Ratio	0,1	0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	467,6 %	432,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus, vakavaraisuus ja mak-suvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.7.5.7 Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusviraston Trafín myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus on voimassa toukokuuhun 2017 saakka, ja se oikeuttaa harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava rataverkon käyttöso-pimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on n. 84 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2015) Ilkka Saarenpää (pj.), Maija Piitulainen, Ilkka Herpman, Lauri Wilen, Juha Kolu (varapj.).

Hallitus on kokoontunut vuoden 2015 aikana kolme kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Aimo Kääriäinen. Tilintarkastajina ovat toimineet BDO Yhtiötarkastus Ab Jukka Vuorio, JHTT ja varalla Tuula Ylikangas HTM, JHTT.

Yhtiön talous perustuu Äänekosken kaupungilta (15 000 euroa), liikenne- ja viestintävirastolta (1 000 euroa) saatuun avustukseen sekä museojunaliikenteestä saataviin tuloihin. Liikenteen osalta lättähattu-liikenne on taloudellisesti kannattavaa. Yhtiön taloudellinen tilanne on hyvä ja vuodelta 2015 tulos on niukasti voitollinen.

Keitele-Museon liikennöimille lättähatuille eli Dm7 -kalustolle kertyi museojunakilometrejä vuoden aikana yhteensä 5 122 kilometriä, tonnikilometreissä 447 953 ja liikennöintipäiviä oli 23 kappaletta. Matkustajia junissa oli yhteensä 3 385 henkilöä.

Suurin vuoden aikana tehty investointi on ollut Suolahden sataman ratapihan kunnostus liikennekelpoisuuden säilyttämiseksi.

Keitele-Museo Oy

1.1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	79	79	0	100,0 %
Liikevoitto	16	0	-16	0,0 %
Tilikauden voitto / tappio	14	0	-14	0,0 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	4	4	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	61	64	3	104,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65	68	3	104,6 %
Oma pääoma	61	61	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero	3	0	-3	0,0 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	4	5	1	125,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	68	66	-2	97,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	20,3 %	0,0 %		
Omavaraisuusaste	94,1 %	92,4 %		
Current Ratio	15,3	12,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	5,1 %	6,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

2.7.5.8 Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvollisiksi 78,94 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 13.5.2015. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.–31.12.2015 Hannu Saarela (pj.), Eerika Tarvainen ja Jouko Hämäläinen. Hallitus kokoontui tilikaudella kolme kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Seija Käyhkö. Tilintarkastajana on toiminut BDO Yhtiötilintarkastus Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Jukka Vuorio, JHTT.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Saunaosaston pesuhuoneen lattia jouduttiin korjaamaan lattialaattojen ja vesieristyksen osittaisen irtoamisen vuoksi. Lattian purku- ja pohjatyökustannuksista laskuttivat Ta-mako Oy (2 079,26 euroa), lattian pinnoituksesta akryylibetonilla Pinnoitus Pylväinen Oy (698,62 euroa) ja lattialämmityskaapelin korjauksesta Sähköliike Wattiset Oy (407,60 euroa).

Maassa ollut öljysäiliö poistettiin. Öljysäiliön poistopuhdistuksesta laskutti Säiliöpari Oy (837,00 euroa), öljysäiliön poistosta Sari ja Seppo Manninen (1 681,01 euroa) ja montun täytöstä Äänekosken KTK (1 301,02 euroa).

Tammikuussa 2016 ulkovesipisteelle menevä vesijohto jäätty pannuhuoneessa ilmanvaihtoaukon lähellä ja putkesta suihkuava vesi kasteli kiinteistöautomaattikkakaapin sen oven oltua auki tuhoten koko automaattikalaitteiston. Vahingosta on tehty ilmoitus vakuutusyhtiölle.

Yhtiöllä on IF -vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä kiinteistön täysarvovakuutus (ilmiöpohjainen). Vuoden 2016 alusta vakuutus on saman yhtiön IF Laaja (all risk -vakuutus) ja yhtiöllä on meklarointisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2016 pyydetään tarjoukset vesikatteen uusimisesta ja viemäreiden kunnostuksesta. Tarjousten perusteella päätetään korjausten ajankohdasta.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	49	49	0	100,0 %
Liikevoitto	1	4	3	400,0 %
Tilikauden voitto / tappio	2	0	-2	0,0 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	287	282	-5	98,3 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	12	23	11	191,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	299	305	6	102,0 %
Oma pääoma	296	296	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	1		-1	0,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2	9	7	450,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	299	305	6	102,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	2,0 %	8,2 %		
Omavaraisuusaste	99,0 %	97,0 %		
Current Ratio	6,0	2,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	6,1 %	18,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävä, vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus hyvä.

2.7.5.9 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Varsinaisen yhtiökokouksen 26.3.2015 valitsemina hallituksen jäseninä on toiminut Tapani Hämäläinen (pj.), Timo Huutoniemi 27.5. saakka ja Jani Mikkonen 27.5.2016 saakka sekä Harri Pirhonen. Hallitus kokoontui kaksi kertaa tilivuoden aikana.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Alpo Leppäaho. Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Yhtiötilintarkastus Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Jukka Vuorio, JHTT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Tilivuonna suoritettiin huoneiston B 4 vuotovahingonkorjaus, joka vaikutti merkittävästi kiinteistöyhtiön tuloksenteekokykyyn. Hoitokate oli talousarviota huonompi 5 563,14 euroa. Vuoden 2015 tilinpäätös muodostui 10 088,60 euroa tappiolliseksi.

Kiinteistö Oy Suolahden keskusraitti

1.1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	89	102	13	114,6 %
Liikevoitto	8	-10	-18	-125,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	-10	-10	
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	23	13	-10	56,5 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 683	1 673	-10	99,4 %
Oma pääoma	1 679	1 669	-10	99,4 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	4	4	0	100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 683	1 673	-10	99,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	9,0 %	-9,8 %		
Omavaraisuusaste	99,8 %	99,8 %		
Current Ratio	5,8	3,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	4,5 %	3,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko, mutta vaka-
varaisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus olivat hy-
vällä tasolla.

2.7.5.10 SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen ovat kuuluneet: Erkki Uusi-
talo (pj.), Lauri Wilen (varapj.), Kari Kiiskinen, Seppo Ruotsalainen ja
Keijo Eronen sekä varajäsenet Soini Kauppinen ja Veikko Pekkala. Hal-
litus on kokoontunut neljä (4) kertaa tilikauden aikana.

Yhtiökokouksia pidettiin tilikaudella yksi 7.4.2015. Toimitusjohtajana
on toiminut Erkki Uusitalo. Jäänhoitopalvelut on ostettu Koneurakointi
Jari Hämäläinen Tmi:ltä 31.5.2015 saakka, jolloin hoitosopimus päättyi.
Kirjanpito- ja siivoukset on ostettu Pia Leena Luotola Oy:ltä. Laskutuksesta
on vastannut toimitusjohtaja. Yhtiöllä on ollut 1.9.2015 alkaen palve-
luksessaan kaksi määräaikaista palkattua henkilöä. Henkilöiden toi-
menkuvaan kuuluu pääsääntöisesti arkipäivisin ja osittain viikonlop-
puisin jäänte- ja hoitotehtävät, kiinteistöjen hoitotehtävät sekä sii-
voukset. Osan viikonloppuisin tehtävistä toiminnoista on hoitanut toi-
mitusjohtaja sekä vapaaehtoishenkilöstö.

Arkipäivisin hallia on käyttänyt pääsääntöisesti kaupungin koululaiset
sekä päiväkodin lapset. Uutena ryhmänä on syksyllä tullut mukaan kou-
lua käyvät turvapaikanhakijat. Käyttö on ollutkin aktiivista. Arki-iltai-
sin käyttöaste on käytännössä ollut lähes 100 prosenttia. Viikonloppui-
sin käyttö on hiukan vajaatehoista, joskin sitäkin on hiukan saatu koho-
tettua edellisvuosiin verrattuna.

Yhtiön konsernin ulkopuolelta otettujen lainojen osalta tehtiin tilivuonna uudelleen järjestelyjä, jotta tilivuonna syntyneet äkilliset laiterikot voitiin korjata ilman uutta lainaa.

Äänekosken kaupungin omistusosuudeksi muodostuu 70,77 prosenttia 965 osakkeella. Talousarviototeuman poikkeama oli pieni, alle 10 %, joten siltä osin tulos oli odotetun mukainen. Tilinpäätös muodostui 1 974,41 euroa voitolliseksi poistojen jälkeen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Viikonloppujen käyttöastetta pyritään edelleen nostamaan ja jäähallin toimintaa pyritään hoitamaan tämän hetkisillä toiminnoilla siten, että kaupunkilaisilla olisi mahdollisimman hyvät edellytykset jääurheilun harrastamiselle kohtuullisilla kustannuksilla.

SS-Jäähalli Oy

1.1-31.12.2015

	2014	2015	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	125	129	4	103,2 %
Liikevoitto	0	2	2	
Tilikauden voitto / tappio	0	2	2	
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	191	176	-15	92,1 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	35	38	3	108,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	226	214	-12	94,7 %
Oma pääoma	15	17	2	113,3 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	179	168	-11	93,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	32	28	-4	87,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	226	213	-13	94,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	0,0 %	1,6 %		
Omavaraisuusaste	6,6 %	8,0 %		
Current Ratio	1,1	1,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	168,8 %	151,9 %		

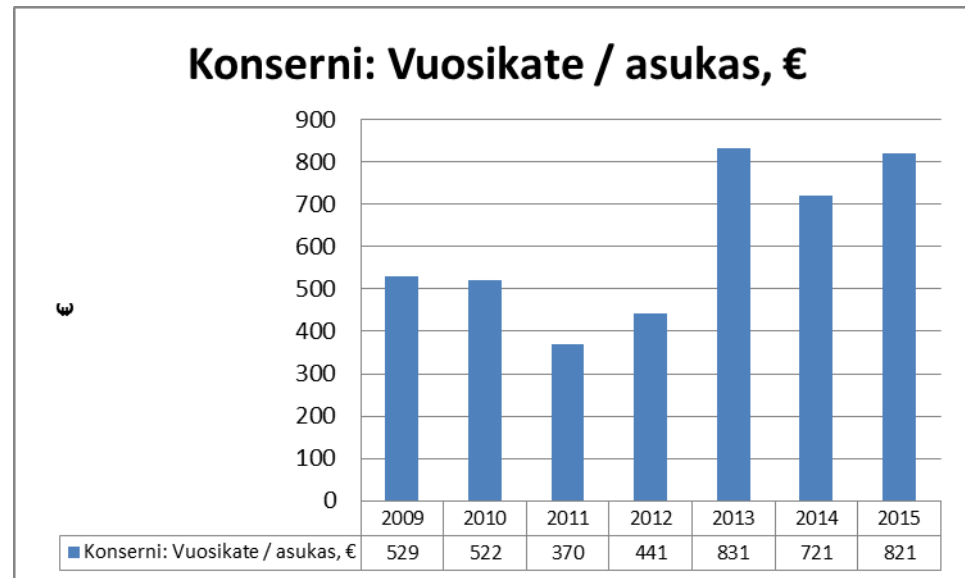
Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus olivat heikolla tasolla ja maksuvalmius oli tyydyttävällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin suuri.

2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 16,1 milj. euroa (821 euroa/asukas), kun se vuonna 2014 oli 14,4 milj. euroa (721 euroa/asukas).

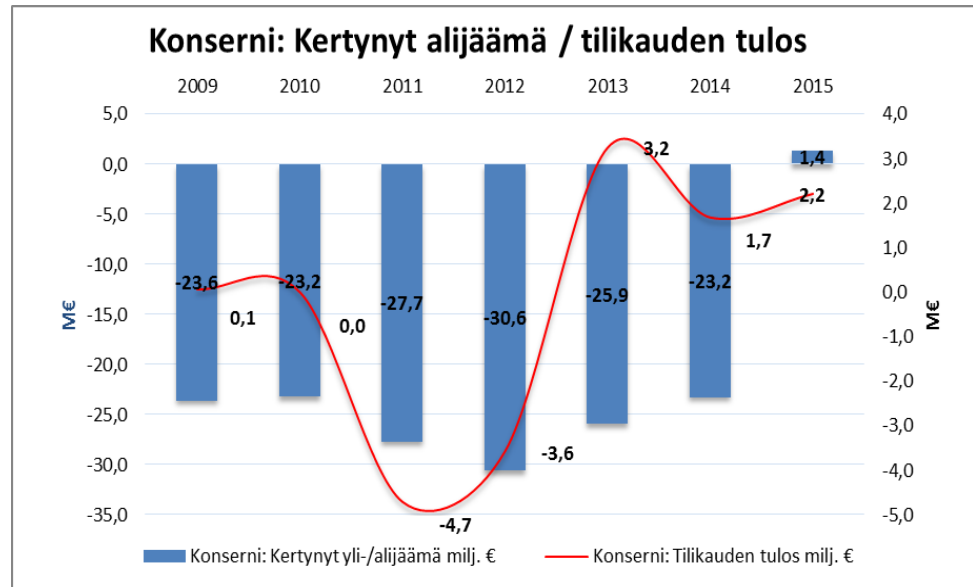
KUVA 13 VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

Tilikauden tulos oli 2,2 milj. euroa ylijäämäinen (2014 ylijäämä 1,7 milj. euroa) ja kertynyt ylijäämä on vuoden 2015 tilinpäätöksessä 1,4 milj. euroa (2014 kertynyt alijäämä 23,2 milj. euroa). Merkittävin tilikauden tulokseen sekä edellisten tilikausien kertyneeseen alijäämään vaikuttava tekijä on konsernitilinpäätöksessä konserniyritysten suunnitelma-poistojen yhdenmukaistamatta jättäminen kirjanpitolautakunnan lausunnon 111 mukaisesti.

Tilikauden tulokseen vaikuttavat myös, että konserniyhtiöiden taaseissa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan kirjapitolautakunnan kunta- jaoston yleisohjeen 22.12.2015 mukaisesti. Edellisellä tilikaudella konserniyhtiöiden suunnitelman mukaiset poistot yhdenmukaistettiin konsernitilinpäätöksessä.

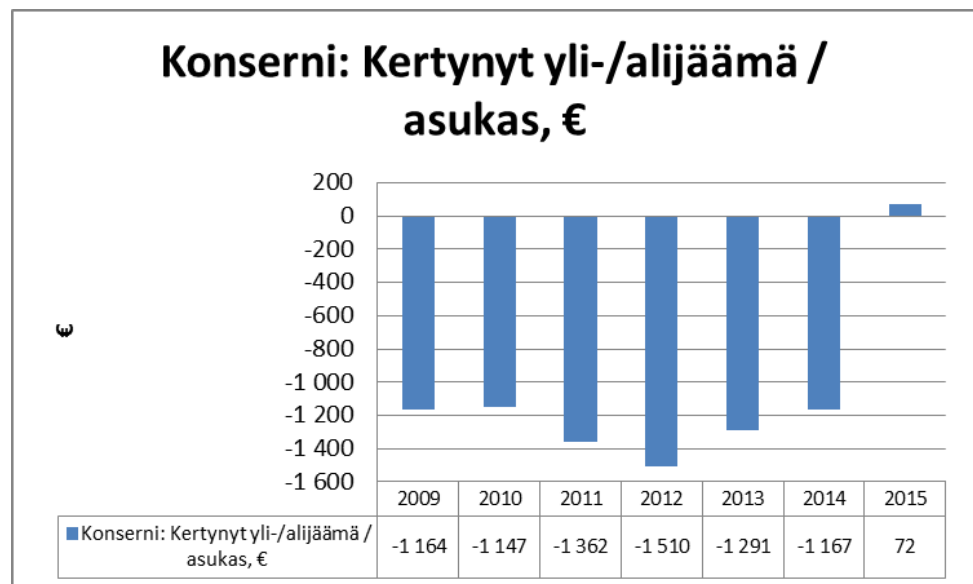
KUVA 14 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

Konsernitase

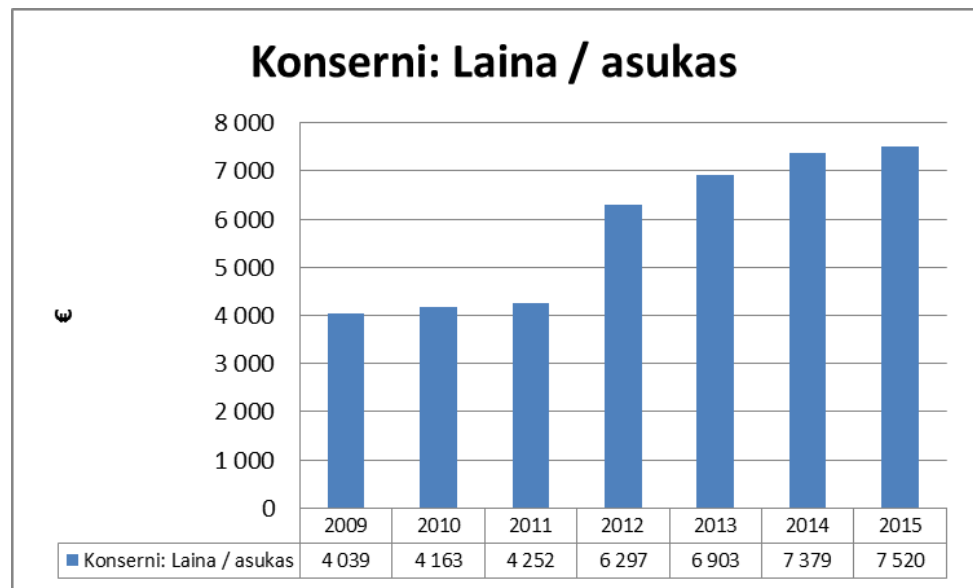
Taseen loppusumma vuonna 2015 oli 269,5 milj. euroa, kun loppusumma 2014 oli 252,9 milj. euroa. Taseessa on ylijäämää asukasta kohden vuoden 2015 jälkeen 52 euroa (2014 alijäämää 1.167 euroa/asukas).

KUVA 15 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS,€

Konsernin lainakanta vuonna 2015 oli 147,7 milj. euroa (7.520 euroa/asukas) ja vuonna 2014 lainakanta oli 146,9 milj. euroa (7.379 euroa/asukas).

KUVA 16 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 4.5.

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 19.919,37 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2015 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 444.441,50 euroa kirjataan yli-/alijäämättilille.

2.8.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Uuden 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan muuttunutta alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan ensimmäisen kerran tilivuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Alijäämän on oltava katettu viimeistään tilivuonna 2022, jos kunnan alijäämä tilinpäätöksessä 2015 on yli 500 euroa asukasta kohden. Kuntalain 65§:n 3 momentin säännöksiä taloussuunnitelman yhteydessä alijäämän kattamiseksi päätetyistä toimenpiteistä sovelletaan vuoden 2016 loppuun.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevan kuntalain 118 §:n 1 ja 3-5 momenttia sovelletaan

ensimmäisen kerran tilikautena 2017 ja 2 momenttia ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä. Edellä 2 momentissa säädettyssä tapauksessa arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2022 tilinpäätöksessä. Vuosina 2015 ja 2016 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ää ja sen perusteella annettua asetusta.

Arviointimenettelyä kuntayhtymässä koskevaa kuntalain 119 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Uuden kuntalain 148 §:ään on otettu erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelmasta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä ja joka ei saa taseen alijäämää katettua taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi.

Äänekosken kaupungille on viime vuosina laadittu useita talouden tasapainottamisen toimenpideohjelmia. Vuoden 2015 talousarvion yhteydessä on käyty läpi kohta kohdalta voimassa olevan toimenpideohjelman toteutumaa. Toimenpideohjelma on pääasiassa toteutettu, ja se onkin elvyttänyt kaupungin taloudellista tilannetta jonkin verran, ei kuitenkaan riittävästi, johtuen uusista kuntataloutta kiristävästä toimenpiteistä (valtionosuusleikkaukset, poistosuunnitelmien muutokset, tiukentuneet palveluveloitteet jne.) Tämän vuoksi kaupungille laadittiin uusi talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuosille 2016-2018, jotta kaupungin ja kaupunkikonsernin kertyneet alijäämät saadaan katettua uuden kuntalain edellyttämässä aikataulussa ja siten vältyttäisiin arviointimenettelyyn joutumisesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden vakauttamisen toimenpideohjelman vuoteen 2018 kokouksessaan 18.5.2015 § 25.

Äänekosken kaupungilla on kattamattomia alijäämiä vuoden 2015 tilinpäätöksessä 5,5 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman 2016 - 2019 mukaan kaupunki saa katettua kaikki alijäämät vuoteen 2019 mennessä, mikäli suunnitelmakaudella ei synny ennalta odottamattomia talouteen merkittävästi vaikuttavia muutoksia.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolliset vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutumista.

3.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen sekä säästöohjelma

TAULUKKO 9 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKONEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa					
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-36		-36	-26	-9
Toimintakate (netto)	-36	0	-36	-26	-9
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	6 872	100	6 972	8 863	-1 891
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-9 716	-332	-10 048	-10 313	266
Toimintakate (netto)	-2 844	-232	-3 076	-1 451	-1 625
Perusturvalautakunta					
Toimintatuotot	11 613		11 613	11 003	610
Valmistus omaan käyttöön				9	
Toimintakulut	-73 586	-1 920	-75 506	-75 662	156
Toimintakate (netto)	-61 973	-1 920	-63 893	-64 651	766
Kasvun ja oppimisen lautakunta					
Toimintatuotot	2 027		2 027	2 090	-63
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-28 763		-28 763	-28 639	-124
Toimintakate (netto)	-26 736	0	-26 736	-26 549	-187
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	2 651	-100	2 551	2 539	12
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-12 470	-320	-12 790	-12 484	-307
Toimintakate (netto)	-9 820	-420	-10 240	-9 945	-295
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	166	325	491	474	17
Valmistus omaan käyttöön				26	-26
Toimintakulut	-2 468		-2 468	-2 396	-71
Toimintakate (netto)	-2 302	325	-1 977	-1 896	-81
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	723		723	589	134
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-3 975		-3 975	-3 779	-196
Toimintakate (netto)	-3 252	0	-3 252	-3 190	-62
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	24 051	325	24 376	25 558	-1 191
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	35	-26
Toimintakulut	-131 013	-2 572	-133 584	-133 300	-285
Toimintakate (netto)	-106 962	-2 247	-109 209	-107 707	-1 501

3.1.1 Säästöohjelma

Vuoden 2015 talousarviossa hyväksyttiin toimialoja koskeva yhden vuoden kestävä säästöohjelma, jolla tavoiteltiin 1,4 miljoonan euron säästöä käyttötalouteen. Säästöohjelma toteutui toimialoittain, mutta vastuualuekohtaiset säästötavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet suunnitellusti. Kokonaisuutena säästöohjelma toteutui suunniteltua paremmin.

3.1.2 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston tavoitteiden toteuttamisen arvioinnissa tarkastuslautakunnalla on tärkeä tehtävä. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-23	-36	-26	9	-26 %
Netto (toimintakate)	-23	-36	-26	9	-26 %

Äänekosken kaupungin tilintarkastusyhtiönä on toiminut BDO Yhtiötilitarkastus Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana toimi Jukka Vuorio, JHTT.

3.1.3 Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallitus	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	7 011	6 972	8 863	1 891	27 %
Toimintakulut	-9 676	-10 048	-10 313	-266	3 %
Netto (toimintakate)	-2 664	-3 076	-1 451	1 625	-53 %

Kaupunginhallituksen talousarvio alittui n. 1.625.000 eurolla (53 %). Maankäytön ennakoitua parempi taloudellinen tulos vaikutti merkittävästi yllä olevan toimintakatteen muodostumiseen. Tulojen lisäys koostui pääosin maa-alueiden myyntivoitoista ja asemakaavojen kaavoitusvoitosta

3.1.3.1 Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan, aluetoiminnan, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

1000210 Hallintopalvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	59	60	60	0	-1 %
Toimintakulut	-2 045	-2 005	-1 934	71	-4 %
Netto (toimintakate)	-1 987	-1 945	-1 874	71	-4 %

Hallintopalvelut – vastuualue alitti talousarvionsa noin 71.000 eurolla (4 %).

3.1.3.2 Talous- ja tietohallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Talous- ja tietohallintopalvelut sisältää talous- ja tietohallinnon kustannuspaikat. Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Kaupungin hankinta-asiantuntijan palvelut sisältyvät taloushallinnon kustannuspaikalle. Hankintatoimen keskeiset toiminta-alueet ovat kaupungin hankintatoimen kehittäminen ja seuranta, hankintalainsäädännön muutosten seuranta ja soveltaminen käytäntöön sekä hankintojen suorittaminen hankintalain ja kaupungin hankintasäännön mukaisesti.

Tietohallinnon kustannuspaikka hoitaa kaupungin toiminnan edellyttämät tietohallintopalvelut.

Talousarvion toteutuminen

1000220 Talous- ja tietohallintopalv.	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	54	37	89	52	140 %
Toimintakulut	-817	-775	-795	-19	2 %
Netto (toimintakate)	-764	-738	-706	32	-4 %

Talous- ja tietohallintopalvelut -vastuualueen talousarvio alittui noin 32.000 eurolla (4 %).

3.1.3.3 Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöresurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

1000230 Henkilöstöpalvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	212	210	229	19	9 %
Toimintakulut	-1 119	-1 144	-1 106	38	-3 %
Netto (toimintakate)	-907	-934	-878	57	-6 %

Henkilöstöpalvelut -vastuualue alitti talousarvionsa noin 57.000 eurolla (6 %).

3.1.3.4 Elinkeinotoimi

Talousarvion toteutuminen

1000240 Elinkeinotoimi	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-303	-441	-480	-40	9 %
Netto (toimintakate)	-303	-441	-480	-40	9 %

3.1.3.5 Viestintä ja kehitystoiminta

Toiminta-ajatus

Viestintä ja kehitystoiminta vastuualue sisältää kuntamarkkinoinnin, tiedotustoiminnan, Viisari -projektin ja Kapeenkosken virkistysalueen kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

1000250 Viestintä ja kehitystoiminta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-28	-76	-84	-8	11 %
Netto (toimintakate)	-28	-76	-84	-8	11 %

3.1.3.6 Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Maankäyttö vastuualueen tehtävät ovat

- vastata kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta
- luoda edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella
- vastata maapolitiikasta ja osallistua kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa
- vastata tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mitaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta

Talousarvion toteutuminen

1000260 Maankäyttö	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	1 368	1 155	2 928	1 773	154 %
Toimintakulut	-956	-883	-1 311	-428	48 %
Netto (toimintakate)	411	272	1 617	1 345	495 %

Vastuualueen talous toteutui poikkeuksellisen hyvin alkuperäiseen talousarvioon verrattuna: tilikauden ylijäämäksi muodostui peräti 1,6 miljoonaa euroa kun budjetoinnissa ja lisätalousarviossa ylijäämäksi arvioitiin 271 600 euroa. Maankäytön ennakoitua parempi taloudellinen tulos oli keskeisesti vaikuttamassa koko kaupungin tilinpäätöksen positiiviseen lopputulokseen vuonna 2015.

Ylijäämä koostui pääosin maa-alueiden myyntivoitoista ja asemakaavojen kaavoitusvoitosta: kirjanpitoarvot on muutettu asemakaavoissa osoitetun tehostuneen maankäytön mukaisiksi kaavojen lainvoimaiseksi tulon jälkeen.

Taloudenpidon kannalta merkittäviä kaavoja tässä suhteessa olivat Rantapuiston, Länsipuiston ja korttelin 414 asemakaavojen muutokset sekä erityisesti Hirvaskankaan koillisen sektorin asemakaava, jossa yli 7 ha aiemmin asemakaavoittamatonta aluetta kaavoitettiin pääasiassa liikerakentamis- ja teollisuuskäyttöön.

Tontinvuokria kerättiin hieman yli talousarvion runsaat 556 000 euroa. Kaupungilla on noin 890 vuokrasopimusta ja vuokrattujen alueiden yhteispinta-ala on 198 ha.

Puun myyntituotoissa saavutettiin alkuperäisen budjetin mukainen taso (tulot n. 263 000 euroa), missä on vähennystä runsaat 60 000 euroa edellisen vuoden tavanomaista suurempaan tuottoon. Kaupungilla on talousmetsiä noin 1440 ha ja niitä käsitellään vuonna 2009 laadittujen metsäsuunnitelmien mukaisesti. Myös taajamametsiä hoidetaan erillisen suunnitelman pohjalta. Talousmetsissä vuosittainen hakkuumäärä on ollut perinteisesti pienempi kuin arvioitu puuston kasvu. Puistoalueiden metsien harventamista suoritettiin Äänekoskella Kierälahdessa, Liikuntapuistossa ja Akanniemessä sekä Suolahdessa Paatelan alueella.

Omakotitonttien luovutukset lisääntyivät vuoden 2014 poikkeuksellisen vähäisestä määrästä, mutta luovutusten määrä (8 kpl) on vielä kaukana 2000-luvun alkuvuosien tilanteesta (noin 30 AO-tonttia/vuosi). Vastaava ilmiö on havaittavissa useimmissa muissa kunnissa. Liike- ja teollisuustonttien kysyntä kasvoi ja tontteja luovutettiin (6) kuusi kappaletta.

Tonttien sekä vuokratonttien myyntejä kaupunki teki yhteensä 25 kpl, missä on hieman kasvua edelliseen vuoteen. Maanhankintaa tehtiin vuonna 2015 edellisen aktiivisen maanhankintavuoden jälkeen hyvin vähän.

Tonttipalveluissa rekisteröitiin 9 kiinteistötoimitusta, joissa muodostui 12 tonttia. Tonttijakoja tuli voimaan 12 kpl, joissa laadittiin 29 kaavatonttia. Määrät vastaavat likimain edellisen vuoden tuotantoa.

Kaavoitus valmisteli kaupunginhallitukselle hieman edellistä vuotta enemmän poikkeamis- ja suunnittelutarvehakemuksia (13 kpl).

Kaavoja hyväksyttiin yhteensä (14) neljätoista kappaletta, mikä on poikkeuksellisen suuri määrä viime vuosiin verrattuna. Merkittäviä hyväksytyjä ja lainvoiman saaneita kaavoja olivat mm. biotuotetehtaan liittyvä Teräväniemen asemakaava, Äänekosken keskustan kehittämistä vauhdittavat Äänejärven rantapuiston asemakaava ja Länsipuiston asemakaava sekä lukion tontin asemakaava. Kaupunginvaltuusto hyväksyi juridisten kaavojen lisäksi Uudistuvan Äänekosken ydinkustan Master Plan – suunnitelman.

Vuoden 2015 aikana hallinto-oikeudet tekivät kolme Äänekosken valituskaavoihin liittyvää päätöstä, jotka kaikki olivat kaupunginvaltuuston hyväksymispäätösten mukaisia. Vuoden 2015 lopussa ei hallinto-oikeuksissa ollut käsitellyssä Äänekoskelta yhtään valituskaavaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Vetovoimaiset asuin-, liike- ja työpaikkatontit	Monipuolinen tontitarjonta	10 uutta kaavaa v.2015, Ääneniemen koillisrannan asunto-alue käyttöönotettavissa v.2016	Toteutui uusien kaavojen osalta (14 kaavaa), Ääneniemen koillisrannan käyttöönotto siirtyy
Kaupunkiympäristön laadun ja keskustojen vetovoimaisuuden parantaminen	Ympäristön kohentamiseen liittyvät suunnitelmat, kaavat ja hankkeet	Kolme suunnitelmaa / hanketta valmiina vuoden loppuun mennessä	Toteutui (puistometsien harvennus, Uudistuva Äänekosken ydinkeskusta, Äänejärven Rantapuisto)

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Kustannustietoinen toimintatapa	Tilinpäätös 2015 vähintään 100.000 euroa ylijäämäinen	Talousarvion toteutuma	Toteutui poikkeuksellisen hyvin: ylijäämä n. 1,6 milj. euroa

3.1.3.7 Muu toiminta

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000270 Muu toiminta					
Toimintatuotot	0	0	188	188	0 %
Toimintakulut	0	-188	-188	0	0 %
Netto (toimintakate)	0	-188	0	188	-100 %

Muuhun toimintaan kirjattiin Telakkakadun koulun urakkasopimuserimielisyydestä syntyneitä oikeudenkäyntikuluja. Kertyneet kustannukset on siirretty tilinpäätöksessä siirtosaamisiin. Asiasta on käräjäoikeuden päätös ja valituslupaa korkeimpaan oikeuteen on haettu määräajassa, joten asian käsittely on vielä kesken.

3.1.3.8 Tukipalvelut

Toiminta-ajatus

Tukipalvelut vastuualue sisältää ruokapalvelut sekä kaupungin keittiöiden kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000280 Tukipalvelut					
Toimintatuotot	5 319	5 510	5 371	-139	-3 %
Toimintakulut	-4 406	-4 535	-4 416	119	-3 %
Netto (toimintakate)	913	975	955	-20	-2 %

Toimintavuoden 2015 talous toteutui lähes suunnitellusti, tulot alittuivat ja vastaavasti menot jäivät alle suunnitellun. Toimintakatteella katetaan kaikki toiminnasta aiheutuvat kulut mm. poistot ja kiinteistökulut.

Toimintatuottojen budjetointi on osoittautunut haasteelliseksi johtuen suoritamäärien vaikeasta arvioinnista.

Tuloksena nähdään terveyskeskuksen kahvila-ravintolan menestykselläs toiminta ruokapalveluiden yhtenä osana. Kahvila-ravintola on olennainen palvelukokonaisuus terveyspalveluja käyttäville kuntalaisille ja työpaikkaruokailun osalta kaupungin henkilöstölle.

Saavutuksena nähdään mm. uuden tuotannonohjausjärjestelmän hankkiminen ja käyttöönotto. Tällä tavoitellaan talouden vielä tarkempaa toteutumista ja laadukasta asiakaspalvelua.

Tavoitteiden toteutuminen

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Keittiöverkko suunnittelu, uuden terveyskeskuksen ravintokeskuksen myötä tuotannon tehostaminen.	Tarkennetaan keittiörakennetta, tehdään muutoksia tuotannollisesti, suunnitellaan uuden tk:n keittiön toimintamalleja	Toteutuneet suoritteet /taloudellisuuden mittaaminen	Tavoitteet on toteutuneet suunnitellulla tavalla.
Asiakastyytyväisyyden sekä ravitsemuksellisen laadun ylläpito ja kehittäminen.	Olemassa olevien toimintamallien / käytäntöjen kriittinen arviointi. Ruokalistan ja reseptiikan jatkuva jalostaminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyt, asiakaspalaverit ja niiden dokumentointi.	Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutettu. Tyytyväisyys % ruokapalveluiden toimintaan on kokonaisuudessaan 80.
Henkilöstön jatkuvan oppimisen / ammattitaidon syventäminen ja ylläpito.	Kehityskeskustelut, myönteinen suhtautuminen itsensä kehittämiseen sekä sisäisen toimintavarmuuden kehittäminen.	Henkilöstöpalaverit, kehityskeskustelut, työkierto	Kehityskeskustelut toteutuneet ja henkilöstö aktiivisesti hakeutunut päivityskoulutuksiin.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Keittiöverkkosuunnittelu	Koiviston koulun keittiö valmisuus jakelukeittiöksi v. 2015 alusta alkaen. Keskisuoritehintaa laskee vuodesta 2014 vuoteen 2015 verrattuna 0,80 €/ateria --> n. 7.000 euron kustannussäästö sekä n. 10.000 euron henkilöstökustannussäästö	Suoritteet ja kustannusseuranta.	Koiviston koulun keittiö valmisuus jakelukeittiöksi 1.8.2016 alkaen.

3.1.4 Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Perusturvan toimintaa johtaa vuoden 2007 alusta perustettu perusturvalautakunta. Lautakuntaan kuului 9 jäsentä. Lautakunta toimii sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa) sekä tartuntalain tarkoittamana toimielimenä. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa ja käsitteli 82 varsinaista asiaa.

Yksilöjaos käsittelee sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaokseen kuului viisi jäsentä. Vuonna 2015 se kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 34 varsinaista yksilöasiaa.

Perusturvan toimialajohtajana ja lautakunnan esittelijänä toimii perusturvajohtaja. Yksilöjaoksen esittelijänä toimi sosiaalityön johtaja.

Perusturvatoimialalla merkittävimmät tapahtumat ja muutokset vuonna 2015 liittyivät uuden terveyskeskuksen käyttöönottoon ja vastaanottopalvelujen uuden toimintamallin jalkauttamiseen. Terveyskeskussairaala on toiminut ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden 40 -paikkaisena akuutin ja kuntouttavaan hoidon yksikkönä. Uuden terveysaseman käyttöönotto tapahtui vuoden 2014 syksyllä, ja vuoden 2015 aikana on pyritty varmistamaan tilaratkaisuista tavoiteltujen synergiahyötyjen ja toimintaprosessien sujuvoittamisen toteutuminen. Vuoden lopulla kaupunginhallitus päätti aloittaa terveyspalvelujen arviointiprojektin, jonka tueksi hankittiin ulkopuolista konsultaatiota. Vuoden lopussa toteutettiin myös terveyspalvelujen asiakastyytyväisyyskysely, jonka tulokset osoittivat palvelujen parantuneen lähes kaikkien kyselyn mittareiden osalta.

Toinen merkittävä asia on ollut ns. ikälain velvoitteisiin vastaaminen, mikä on johtanut vuoden 2015 aikana painopisteen siirtämiseen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen vaiheen palveluihin ja ympärivuorokautisen hoidon vähenemiseen. Arjen tuen vastuualueen kahden vuoden kokemusten perusteella voidaan arvioida toiminnan selkeytyneen siten, että ikälakiin sisältyvien uusien velvoitteiden toimeenpano on onnistunut ja erityisesti mielenterveysasiakkaiden hoidon porrastus on selkeästi keventynyt. Eri asiakasryhmien palveluprosessit on kuvattu ja koko arjen tuen asiakaskunnan ympärivuorokautisen hoidon määrä on vähentynyt.

Sosiaalityössä, kuten muissakin sosiaalipalveluissa merkittäviä muutoksia aiheuttivat uuden sosiaalihuoltolain velvoitteet sekä lastensuojelulain muutokset. Työelämään kuntoutumisen palveluissa kustannuksia nosti huomattavasti työmarkkinatuen kuntaosuutta koskeva, vuoden 2015 alusta voimaan tullut lakimuutos sekä vaikea työllisyystilanne.

Toimiala on osallistunut maakunnalliseen kehittämistyöhön, mm. sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmään, terveydenhuollon järjestämissuunnitelmatyöryhmään ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaisen palvelurakenteen valmistelutyöhön mm. Sote 2020 -hankkeen eri työryhmissä.

Talousarvion toteutuminen

Perusturvalautakunta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	11 110	11 613	11 012	-601
Toimintakulut	-73 092	-75 506	-75 662	-156	0 %
Netto (toimintakate)	-61 982	-63 893	-64 651	-757	1 %

Perusturvan toimialan vuoden 2015 alkuperäisen talousarvion kokonaismenot olivat 73,6 milj. euroa ja tulot 11,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan 24.8.2015 (§ 55) 650 000 euron lisämäärärahan työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Kaupunginvaltuuston päätöksellä 17.12.2015 (§ 85) myönnettiin terveydenhuollon talousarvioon 1,0 milj. euron lisämääräraha, josta 0,5 milj. euroa vastaanotto- palveluihin 0,2 milj. euroa suun terveydenhuoltoon ja 0,3 milj. euroa erikoissairaanhoidon palveluihin. Samalla myönnettiin 0,45 milj. euron lisämääräraha lastensuojelun sijaishuollon kustannuksiin. Em. muutosten lisäksi perusturvan talousarviota pienennettiin 180 000 eurolla, kun Arjen tuen siivoushenkilöstön kustannuksia siirrettiin tilapalveluihin. Muutosten jälkeen talousarvion menomäärärahat olivat 75,5 milj. euroa ja nettomenot 63,9 milj. euroa.

Tulot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 0,6 milj. euroa ja menot ylittyivät 2,1 milj. eurolla, joten toimintakate oli 2,7 milj. euroa heikompi, mitä alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin.

Koko perusturvan talousarviomenot ylittivät lisämäärärahoilla korjattun talousarvion n. 156 000 euroa. Toisaalta tulot alittuivat n. 601 000 euroa, joten nettomenojen ylitys oli n. 757 000 euroa. Nettomenojen toteutumisaste oli 101,2 %. Menojen kasvu vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna oli 3,5 % ja nettomenojen 4,3 %.

Terveyspalveluiden menot olivat 39,8 milj. euroa ja nettomenot 36,9 milj. euroa. Nettomenot ylittivät alkuperäisen talousarvion n. 1,9 milj. euroa ja lisämäärärahalla korjatun talousarvion 0,8 milj. euroa. Koko terveyspalveluiden nettomenot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,7 %. Nousu johtui ennen kaikkea erikoissairaanhoidon menojen kasvusta.

Sosiaalityön ja työelämään kuntoutumisen vastuualueella menot olivat 9,6 milj. euroa ja nettomenot n. 7,7 milj. euroa, mikä on n. 145 000 euroa vähemmän kuin 1,1 milj. eurolla korjattu talousarvio. Menot kasvoivat 6,3 % ja nettomenot 10,7 %. Työelämän kuntoutumisen palveluissa kustannuksia nosti ennen kaikkea työmarkkinatuen kuntaosuus.

Arjen tuen menot olivat 25,8 milj. euroa ja nettomenot 19,6 milj. euroa. Talousarvion nettomäärärahat ylittyivät n. 0,3 milj. euroa johtuen ennen kaikkea arvioitua pienemmistä tuloista. Menot kasvoivat 1,5 % ja nettomenot 3,1 %.

Koko perusturvan henkilöstömenot olivat 27,2 milj. euroa ja niihin varatut määrärahat alittuivat n. 0,8 milj. euroa, toteutumisprosentti oli 97 %. Henkilöstömenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 %. Vakinaisen henkilöstön henkilöstökuluihin, mm. lääkäreiden palkkakustannuksiin osoitettuja määrärahoja jäi käyttämättä. Toisaalta työllistettyjen ja erilaisten sijaisten ja tilapäisen henkilöstön palkkoihin käytettiin merkittävästi enemmän määrärahoja kuin talousarviossa oli arvioitu.

Palveluiden ostoon käytettiin 39,9 milj. euroa, josta erikoissairaanhoidopiiriltä ostetut hoitopalvelujen osuus oli 22,3 milj. euroa ja ensihoitopalvelut 0,7 milj. euroa. Palveluiden ostosta aiheutuvat menot ylittivät n. 1,1 milj. eurolla lisätalousarviolla korjatun talousarvion (toteutumisprosentti 102,7) ja olivat 1,7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Ylitys johtuu ennen kaikkea lääkäreiden ostopalveluista ja sairaanhoitopiiriltä ostetuista palveluista.

Tarvikkeisiin käytettiin n. 2,0 milj. euroa eli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna. Avustuksiin käytettiin 6,4 milj. euroa, eli n. 0,5 milj. euroa enemmän, kuin edellisenä vuonna. Kasvua oli työllistämiseen annetuissa avustuksissa n. 0,7 milj. euroa, mutta esim. toimeentulotuen määrä laski.

Perusturvan toimialan tulot olivat 11,0 milj. euroa, mikä oli n. 0,1 milj. euroa vähemmän, kuin edellisenä vuonna.

Sisäisen valvonnan selonteko

Perusturvan toimialalla sisäinen valvonta perustuu moniin eri toimenpiteisiin.

Tehtyjä päätöksiä ja niiden toteutumista seurataan mm. niin, että vastualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset annetaan tiedoksi perusturvalautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosiraportteja on käsitelty lautakunnassa ja perusturvan johtoryhmässä.

Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastualueiden esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisraportit. Talouden toteutumisraportti on käsitelty perusturvalautakunnassa neljännesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu neljännesvuosittain tehdyistä raporteista. Em. raportit on toimitettu puolivuositain perusturvalautakunnalle tiedoksi. Toiminnan volyyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksytyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Riskejä on pyritty ehkäisemään esimerkiksi ns. vaarallisia työyhdistelmiä välttämällä.

Tietoturvaan liittyvien uhkiin on pyritty vastaamaan ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä testeillä.

Riskien ja vaarojen kartoitus sekä sisäisen valvonnan analysointi on tehty noin vuoden välein.

Perusturvan toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa mutta myös esim. kuntien välisissä korvauskiistoissa. Kuntien väliset korvauskiistat saattavat olla kustannusvaikutuksiltaan hyvinkin merkittäviä ja ko. tilanteissa lähtökohtana on aina se, että pyritään turvaamaan Äänekosken kaupungin etu. Sosiaaliamiehen raporttiin kirjataan vuottaan sosiaalipalvelujen osalta sekä valitusten että kantelujen ja muistutusten määrä ja kohdentuminen. Potilasasiamies avustaa ja seuraa asiakkaita terveydenhuollon kantelujen ja muistutusten osalta.

3.1.4.1 Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon- sekä atk -toimen palveluja koko perusturvan toimialalle.

Talousarvion toteutuminen

1000310 Hallinto	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	6	8	3	-5	-68 %
Toimintakulut	-412	-624	-421	204	-33 %
Netto (toimintakate)	-406	-616	-418	198	-32 %

3.1.4.2 Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

Talousarvion toteutuminen

1000320 Terveyspalvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	2 577	2 522	2 866	344	14 %
Toimintakulut	-38 191	-38 635	-39 807	-1 172	3 %
Netto (toimintakate)	-35 614	-36 113	-36 941	-828	2 %

Terveyspalveluiden vastuualueen henkilöstömäärä on n. 160, joista osa tuottaa terveyspalveluiden lisäksi eräitä keskitettyjä, erityisosaamista vaativia palveluja lähinnä neuvola- ja kouluterveydenhuoltoon kasvun ja oppimisen toimialalle.

Terveyspalveluiden tulosalueet ovat avohoitopalvelut, työterveys-huolto, sairaala, suun terveydenhuolto sekä mielenterveys- ja polikli-nikka.

Lisäksi vastuualueeseen kuuluu yhteiset tukipalvelut, joihin sisältyvät asiakirjahallinto ja terveydenhuollon sihteerityö, terveyden edistämi-nen, hoitotyön kehittäminen laadun, ohjeistuksen ja osaamisen osalta, sairaanhoitopiirille ulkoistetut laboratorio- ja kuvantamispalvelut, hy-gieniahuolto väline- ja vaatehuolto sekä materiaalihuolto.

Vastuualueelta valvotaan ja valmistellaan myös erikoissairaanhoidon toteuttamista. Erikoissairaanhoidon samoin kuin sairaanhoitopiirin järjestämistä vastuulla, mutta perusterveydenhuollon kustannusvas-tuulle sisällytetyt sairaankuljetuksen menot sisältyvät terveyspalvelui-den talousarvioon.

Vuonna 2015 korostui erityisesti uuden, kesällä 2014 valmistuneen pääterveysaseman myötä koko avohoidon palvelujärjestelmän muu-toksen juurruttaminen ja sisällöllinen kehittäminen. Paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat ohjataan listaamismallilla omalääkäri-hoitajatyö-parille. Satunnaisesti palveluja tarvitsevien osalta tavoitteena on vas-taanottoajan nopea saanti. Päivystysvastaanotot on tarkoitettu vain kii-reelliseen hoidon tarpeeseen.

Suurimmat odotukset terveydenhuollon rajapinnoilla kohdistuivat edelleen vanhuspalveluiden ja erikoissairaanhoidon hoitoketjujen su-juvuuden parantamiseen, lasten ja nuorten palveluiden varhaisen puut-tumisen vahvistamiseen, vammaispalveluiden laaja-alaiseen koordi-nointiin, kuntoutuksen kokonaisvaltaiseen työotteeseen, psykiatrisen palveluasumisen tehokkaampaan järjestämiseen sekä laillisten hoitojo-nojen hallinnan jatkuvuuteen etenkin suun terveydenhuollossa.

Em. toimintoihin liittyvää laaja-alaista kehittämistä jatkettiin. Kehittä-mistyötä ohjannut kaupunginhallituksen asettama ohjausryhmä päätti työnsä 30.9.2015. Tämä liittyi kaupungin talouden vakauttamisohjel-maan ja oli jatkoa perusterveydenhuollon vuosien 2010 - 2013 tuotta-vuusohjelmalle.

Avohoitopalveluiden ja sairaalan toimintamallien sekä palvelujen kustannusten hallinnan jatkoarviointia varten kaupunginjohtaja käynnisti marraskuussa vuoden 2016 loppuun jatkuvan erillisen projektin, jossa käytetään ulkopuolista arvioijaa.

Kokonaisuutena terveydenhuollon nettomenot kasvoivat 3,7 %. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,6 %. Oman avohoitotoiminnan menot kasvoivat 0,8 % ja nettomenot laskevat 1,5 %. Myös sairaalan sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden nettomenot olivat edellisvuotta pienemmät. Suun terveydenhoidon menot kasvoivat 9,5 % ja nettomenot 5,5 % johtuen jonojen purusta. Terveydenhuollon vastuualueen määrärahat eivät lisämäärärahoilla korjattunakaan riittäneet, vaan nettomäärärahat ylittyivät n. 0,8 milj. euroa. Suurimmat ylitykset tapahtuivat erikoissairaanhoidon, terveyskeskuksen tukipalveluiden (röntgen ja laboratoriopalvelut), lääkärien ja hoitajien vastaanottotoiminnan ja sairaalan nettomenoissa.

Nettomenot perusterveydenhuollon osalta saatettiin suurten ja keski suurten kuntien vertailussa keskikolmanneksen tuntumaan. Erikoissairaanhoidon nettomenot ovat aiemminkin olleet selkeästi valtakunnallista keskitasoa.

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotot

Avohoitopalvelut

Avohoitopalveluihin kuuluvat perusterveydenhuollon palveluista lääkäreiden- ja hoitajien vastaanotot ja päivystys sekä fysioterapia ja lääkinnällinen kuntoutus.

Vastaanottopalveluja on tarjottu keskitetysti uudelta terveysasemalta.

Vastaanottojen uusi toimintamalli on ollut käytössä vuoden 2015 aikana. Vastaanottotoiminta tapahtuu lista- ja satunnaistiimeissä. Listatiimin toiminta perustuu pitkäaikaissairaidenpotilaiden ja paljon palveluja käyttävien listaamiseen sairaanhoitaja - lääkäri työparille. Satunnaistiimissä listaamattomille potilaille annetaan vastaanottoaika hoidon tarpeen arvioinnin perusteella sille lääkärille, sairaanhoitajalle tai fysioterapeutille, jolle saa nopeimmin ajan. Satunnaistiimi vastaa myös kiireellistä hoitoa tarvitsevista potilaista. Keskitetyn ajanvarauksen kautta potilaat ohjataan varaamaan aika terveydenhuollon ammattilaiselle. Käytössä on takaisinsoittojärjestelmä. Listaamattomille potilaille on ollut vastaanottoaikoja tarjolla lyhemmällä jonotusajalla. Listavastaanotoilla esiintyi ajoittaista jonoutumista. Listattuja potilaita oli vuoden 2015 lopussa noin 4 500.

Lista- ja satunnaisvastaanotoilla lääkärien vastaanottokäyntejä kertyi n. 13 000 (16 200) ja hoitajien vastaanottokäyntejä n. 13 300 (16 250).

Puhelin- konsultaatioita lääkäreille oli n. 5 500 (4 700) ja paperikonsultaatioita n. 6 500 (12 000). Lisäksi terveyskeskuslääkärit vastasivat mm. neuvolapalveluiden-, koulu- opiskeluterveydenhuollon sekä kotisairaanhoidon lääkäripalveluista. Ko. palveluissa kirjattiin n. 3 500 lääkärikäyntiä. Päivystyksessä lääkärin vastaanottokäyntejä kertyi n. 18 800 (18 100), joista päiväkäyntejä n. 11 000 (9 100). Päivystysaikana vastaanotettujen potilaiden määrä oli noin 7 800, mikä on noin 21 % lääkärinvastaanottojen kokonaismäärästä. Triage -hoitajan käyntejä oli n. 20 100 (19 000) ja ensiavun hoitajan vastaanottokäyntejä n. 7 400 (9 200).

Sähköisiä palveluja kehitettiin, sähköinen ilmoittautuminen otettiin käyttöön elokuussa 2015 koko vastaanotto toiminnan alueella. Syksyllä 2015 liitettiin valtakunnalliseen kantapalveluun.

Marraskuussa 2015 käynnistyi kokemusasiantuntijan vastaanotto toiminnan kokeilu. Kokeilu on kaksivuotinen (2015 - 2017). Kokeilu toteutetaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja Jyväskylän yliopiston kanssa.

Lääkärien ja hoitajien vastaanottojen sekä päivystyksen nettomenot ylittivät alkuperäisen talousarvion n. 0,6 milj. euroa. Lisämäärärahalla korjatun talousarvion nettomenot ylittivät n. 0,1 milj. euroa ja menot 0,4 milj. euroa. Ylitys johtui ennen kaikkea siitä, että avoimia lääkäriavokansseja jouduttiin korvaamaan ostopalveluilla. Menojen kasvu oli n. 2,5 % ja nettomenojen 0,2 %.

Kuntoutuksen ja fysioterapian yksikkö järjesti fysioterapeutin vastaanottoa, lääkinnällistä kuntoutusta sekä apuvälinepalvelua. Fysioterapeutin vastaanotoilla potilaan toimintakyky arvioidaan ja hänelle tehdään jatkokuntoutussuunnitelma. Tarvittaessa potilaan toimintakyky arvioitiin kotikäynnillä. Kuntohoitajan vastaanotolla arvioitiin ja suunniteltiin potilaan kuntosaliharjoittelu. Terveyskeskuksen kuntosali varustettiin marraskuussa 2015 älykorttikuntosalilaitteistolla. Ns. vapaavuorolaisille järjestettiin mahdollisuus harjoitteluun myös aamuisin ja iltaisin sekä viikonloppuisin. Ryhmäkuntoutusta on lisätty kasvavan potilasmäärän johdosta. Ryhmäkuntoutuksen tarkoituksena on lisätä fyysisen toimintakyvyn lisäksi myös sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä.

Fysioterapeuttien vastaanottojen määrät ovat nousseet tavoitteen mukaisiksi. Vastaanottokäyntejä kertyi n. 2 400 (1 700). Kuntosali- ja toimintakykyryhmissä käyntejä kertyi n. 3 100 (4 700). Apuvälineisiin liittyviä käyntejä oli n. 620 (820) ja apuvälinelainauskertoja 3 674 (2 353). Läkinnällistä kuntoutusta on tarvittaessa ostettu yksilöterapiana yksityisiltä palveluntuottajilta. Omana toimintana tuotettua lääkinnällistä kuntoutusta on lisätty lapsille fysioterapian osalta sekä kehitetty fysioterapia- ja toimintaterapia ryhmiä lapsille.

Yksikön palvelujen kustannukset pienenevät edellisvuoteen verrattuna ja määrärahat riittivät.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tulosalue vastasi mielenterveys- ja päihdepalveluiden tuottamisesta Äänekoskella. Lisäksi Äänekosken kaupunki on tehnyt sopimuksen päihdepalvelujen myynnistä Konneveden kunnalle. Tulosalueella toimii päihdetyön erikoispalveluyksikkö, mielenterveystyön palvelut ja terveyskeskuspsykologin palvelut.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa hoidettiin pääsääntöisesti 18 - vuotta täyttäneitä matalan kynnyksen hoitoon pääsyn periaatteella ilman lähetepakkoa. Jonoja ei syntynyt. Päihdehoitoon hakeutui suunnitellusti/hoitoon ohjattuna myös muutamia alle 18-vuotiaita.

Vuonna 2015 mielenterveys- ja päihdepalvelujen talousarvioon varattiin rahaa avustuksiin 74 000 euroa (Ääneseudun Ilona potilasyhdistys, Suomen Siniaalto ry, Toivonsilta ry ja Ystävän tupa). Lisäksi ostettiin kriisipalveluja n. 35 000 eurolla Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry:n Kriisikeskus Mobilelta.

Vuonna 2015 mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatkettiin hoitoketjujen kehittämistä niin, että potilaan hoito ja kuntoutus voitiin toteuttaa oikeassa paikassa oikeaan aikaan huomioon ottaen potilaan tarpeet ja hoidon porrasteisuus sekä hoitoajan pituudet. Edelleen kehitettiin moniammatillista työtä kotiin suuntautuvassa palvelussa huomioiden potilaiden verkostot ja eri hoitotahot. Yhteistyön kehittämistä jatkettiin ja tiivistettiin perusturvan eri tulosalueiden palvelujen välillä.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen työryhmään kuuluivat mielenterveys- ja päihdepalvelujen johtaja, psykologi, kaksi sosiaalityöntekijää (joista toinen teki n. 70 % työaikaan ostopalveluna), toimintaterapeutti ja yksi tiimivastaava sairaanhoitaja (toimi esimiehen sijaisena) ja seitsemän sairaanhoitajaa. Lääkärityön panosta päihdetyöhön oli v. 2015 yksi päivä viikossa. Mielenterveyspalveluissa oli yksi lääkärin virka, johon ei saatu rekrytoitua vakinaista psykiatrian erikoislääkärinä. Vakanssi hoidettiin ostopalveluna.

Vuonna 2015 depressiohoitajalle ja terveyskeskuksen ammattihenkilöstölle järjestettiin konsultaatioaika kerran viikossa ja lääkäri kävi myös tarvittaessa konsultoimassa sairaalan osastolla.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen alaisuuteen kuului myös 1,5 vakanssia terveyskeskuksen psykologin työtä. Kokoaikainen psykologi teki erityisesti äitiys- ja lastenneuvolatyöhön liittyvää työtä eri ikäryhmien kanssa. Puolta vakanssia tehnyt psykologi vastasi varhaisen puutumisesta ja ennalta ehkäisevästä työstä, lisäksi hän teki testauksia ja hoiti akuutteja kriisejä.

Psykiatrian toimialueen erikoissairaanhoidon hoitopäiviä ja kustannuksia määrää pystyttiin vähentämään. Vuonna 2015 sairaalapsykiatrian hoitopäiviä oli 1 755 vrk eli 810 hoitopäivää vähemmän kuin v. 2014 (4 476 vrk v. 2013). Psykiatrian koko toimialueen erikoissairaanhoidon kustannukset laskivat edellisestä vuodesta n. 400 000 euroa (n. 29 %).

Mielenterveyspoliklinikalla toteutui lääkärikäyntejä n. 1 000 ja käyntejä muilla vastaanotoilla (sairaanhoitajat, psykologi, sosiaalityöntekijä) n. 3 100. Mielenterveyskuntoutuksen (sairaanhoitajat, toimintaterapeutti) käyntejä toteutui n. 1 900 ja ryhmäkäyntejä n. 650 kpl.

Vuonna 2015 päihdeklinikan asiakaskäyntejä kertyi yhteensä 2 765. Päihdehuollosin laitostuntoutusjaksoja ostettiin 33 asiakkaalle. Hoitovuorokausia kertyi yhteensä 1 214.

Psykiatrian erikoissairaanhoidon kustannusten vähenemisen lisäksi mielenterveys- ja päihdepalvelujen oman toiminnan kustannukset pienenevät hiukan edellisvuoteen verrattuna. Nettomäärärahat ylittyivät n. 0,1 milj. euroa johtuen lääkäripalvelujen ostosta.

Sairaala

Terveyskeskussairaalan paikkamäärää pienennettiin kymmenellä syyskuussa 2014, joten se on toiminut 40-paikkaisena ensimmäisen täyden vuoden. Sairaalassa keskityttiin akuuttiin ja kuntouttavaan hoitoon. Toimintaa jatkettiin tiimityö-periaatteen mukaisesti kolmessa tiimissä. Tiimityötä kehitettiin edelleen ottamalla käyttöön ns. sairaanhoitaja-perushoitaja -parityöskentelymalli, joka varmistaa osaamisen ja pitää työn määrän hallittavana. Marraskuussa aloitettu terveyspalveluiden ulkoinen arviointiprojekti koskee myös terveyskeskussairaala.

Hoitopäiviä kertyi vuoden aikana 14 686, näistä pitkäaikaissairaanhoidon käytössä 848 (5,8 %) ja akuuttisairaanhoidon käytössä 13 838 (94,2 %). Hoitopäivien määrä väheni 501 päivää eli 3,3 % edellisvuodesta. Vähennys on pieni paikkaluvun vähenemiseen nähden. Terveyskeskuksen kuormitusprosentti oli 100,6 %. Keskimääräinen hoitoaika osastolla oli 7,7 pv, mikä on 0,1 pv vähemmän kuin vuonna 2014. Kitkalaskutuspäiviä oli 43, määrä on 17 pv enemmän kuin vuotta aiemmin. Kitkalaskupäivien määrän nousu oli odotettavissa ottaen huomioon sairaalan paikkaluvun pieneneminen. Lisäksi ylipaikalla olevien potilaiden määrä (573) oli huomattavasti suurempi kuin vuonna 2014 (125 potilasta), minkä vuoksi kaikkia jonottavia potilaita ei pystytty ottamaan määrääjassa osastolle.

Sairaalan menot ja nettomenot pysyivät edellisvuoden tasolla. Nettomäärärahat ylitettiin n. 0,2 milj. euroa. Ylitys aiheutui sekä arvioitua suuremmista henkilöstömenoista että lääkäri-työvoiman ostopalveluista.

Suun terveydenhuolto

Tulosalue tuottaa tai järjestää Äänekosken kaupungin asukkaiden suun terveydenhuollon palveluja. Palvelut järjestetään keskitetysti Äänekosken uuden terveystakeskuksen hammashoitolassa. Koululaisten perushammashoidon palvelut (1-9 luokat) järjestetään Suolahden, Sumiaisten, Konginkankaan ja Äänekosken keskuskoulun hammashoitoloissa kouluvuoden aikana. Koko väestön erikoishammashoitoon rinnastettavat palvelut tuotetaan Äänekosken terveystakeskuksen hammashoitolassa.

Budjetin mukainen hammaslääkärivakanssien määrä suun terveydenhuollossa on yhdeksän vakanssin suuruinen. Vuonna 2015 rekrytoitiin suun terveydenhuoltoon kaksi uutta hammaslääkärää vakinaiseen työsuhteeseen. Virka-aikana kiireellinen hammashoito toteutettiin ostopalvelun kautta yhden hammaslääkärin työpanoksena koko vuoden osalta. Kiireellisen hammashoidon jatkohoitoon oli potilailla mahdollisuus saada palveluseteli potilaan niin halutessa. Kiireellinen hammashoito viikonloppujen ja arkipyhien osalta tapahtui yhteistoimintana pohjoisen Keski-Suomen kuntien kanssa. Vuoden aikana valmisteltiin muiden Keski-Suomen kuntien kanssa uuden päivystysasetuksen mukaisen ilta- ja viikonloppupäivystystoiminnan järjestämistä.

Erillisen jononpurkusopimuksen kautta ostettiin hammaslääkärityövoimaa 0,9 (0,5) työpanoksen verran 2015 vuoden aikana. Suun terveydenhuollon jonot saatiin purettua kesäkuun loppuun mennessä. Hoidon saatavuus pysyi loppuvuoden osalta alle kuudessa kuukaudessa. Erikoishammaslääkäripalveluja ostettiin tarveharkinnan mukaan 0,2 (0,4) työpanoksen verran. Yhteensä hammaslääkärityövoimaa oli käytettävissä 8,6 (6,0) hammaslääkärin työpanoksen verran koko vuoden aikana.

Suuhygienistin laskennallinen työpanos oli 5,3. Vajausta budjetoituun oli 0,7 työpanoksen verran. Laskennallinen hammashoitajan työpanos vuonna 2015 oli 12,9. Tämä on 2,9 enemmän kuin on budjetoitu. Ylitys selittyy erityisesti kevään poikkeuksellisena jononpurkutoimintana, jolloin avustavan henkilöstön tarve korostui.

Käyntisuoritteita kertyi n. 22 500 (22 625) ja kattavuus väestöstä oli 41,29 (34,86) prosenttia (asukasluku 19 635 31.12.2015).

Hammasterveyttä mitataan DMF indeksillä, jonka tulokset ovat vaihdelleet jonkin verran vuosittain. Tähän vaikuttaa kunkin vuoden toteutunut tarkastusten kattavuus ikäluokittain. Vuoden 2015 osalta DMF indeksit ovat ikäluokittain seuraavat: 5 -vuotiaat -> 0,21, 12 vuotiaat 0,37, 18 vuotiaat-> 2,04. Kaikkien ikäluokkien osalta on indeksi edellistä vuotta parempi.

Suun terveydenhuollon budjetti pysyi 0,2 milj. euron lisämäärärahalla korjatussa talousarviossa. Lisämäärärahan tarve johtui ennen kaikkea lääkäri työvoiman ostopalveluista.

Asetetut toiminnalliset tavoitteet täyttyivät suun terveydenhuollossa. Erityisesti positiivista oli hoidon saatavuuden ja hoitoon pääsyn saattaminen alle kuuden kuukauden tasolle. Rekrytointi tuotti tulosta siten, että kaksi hammaslääkärin toimea saatiin täytettyä 2015 vuoden aikana. Hammaslääkärivakanssien täyttöaste vuoden lopussa oli 6/9.

Työterveyshuolto

Työterveyshuolto tuottaa Äänekosken kaupungin alueella toimiville työnantajille ja yrittäjille lakisääteisiä työterveyspalveluja sekä työnantajien vapaaehtoisesti kustantamia sairaanhoito- ja muita terveyspalveluja. Palveluiden sisältö suunnitellaan kunkin yrityksen tarpeiden mukaan. Painopisteet olivat terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä työterveyshuolto.

Lääkäreiden työajasta osa käytettiin mm. perusturvan terveyspalveluiden turvaamiseen ja hallintotehtäviin ja luottamusmieskokouksiin. Tämä on pääosin huomioitu kustannuksissa sisäisellä laskutuksella. Lisäksi vuoden 2015 aikana käytettiin ostopalveluna lääkärin työpanosta n. 260 tuntia.

Yritysten ja henkilöasiakkaiden lukumäärissä oli pientä muutosta. Vuoden 2015 aikana alihankintasopimuksia purettiin 28 kpl:tta ja uusia sopimuksia solmittiin 27. Vuoden lopussa asiakasyrityksiä oli 267 ja näiden palveluksessa 2 578 henkilöä. Lisäksi yrittäjiä työterveyshuollon piirissä oli 22 henkilöä.

Palvelujen kysyntä ylitti palvelujen tarjonnan erityisesti lääkäripalvelujen osalta. Sairaanhoidon kiireettömille vastaanotoille oli jonoa ensimmäisenä puolivuotiskautena. Akuutit, saman päivän aikana hoitoa vaativat tapaukset pystyttiin hoitamaan 1-6 kk ajanjaksona tyydyttävästi ja 7-12 kk hyvin. Jälkimmäisellä puoliskolla käytettiin osin ostopalvelulääkärin työpanosta. Työterveyshuollossa tehtiin marraskuussa asiakastyytyväisyyskysely, jonka tulos oli hyvä, osin erinomainen.

Tuloista saatiin 47,2 % yritysasiakkailta ja vakuutusyhtiöiltä. Kaupungin oman henkilöstön työterveyshuollon osuus tuloista 52,8 %. Lisäksi sisäisesti laskutettiin muita terveydenhuollon yksiköitä n. 0,1 milj. eurolla, koska työterveyshuollon henkilöstön työaikaa käytettiin korvaamaan niiden puuttuvaa henkilöstöä.

Toimintatulot ylittivät toimintakulut n. 0,1 milj. eurolla.

Erikoissairaanhoidon ja sairaankuljetus/ensivaste

Erikoissairaanhoidon palveluja ostettiin pääosin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä sopimusohjausmenettelyllä. Sairaanhoitopiiri järjesti keskitetysti myös tarpeellisen ostopalveluja edellyttävän leikkaustoiminnan sekä vaativan erikoissairaanhoidon ostopalvelut läpilaskutuksena. Palveluja hankittiin kaikilta oman sairaanhoitopiirin toimialueilta. Jonkun verran erikoissairaanhoidon palveluita ostettiin myös muilta palveluntuottajilta. Erikoissairaanhoidon kokonaisbudjettiin sisältyy myös ensihoito ja sairaankuljetus. Ne ostettiin sairaanhoitopiiriltä.

Erityisesti psykiatrian toimialan menot laskivat edelleen, operatiivisen ja konservatiivisen toimialan samoin kuin vaativan muun erikoissairaanhoidon käyttö lähinnä yliopistosairaaloista lisääntyi tasaisesti.

Erikoissairaanhoidon 0,3 milj. euron lisämäärärahalla korjatut määrärahat olivat n. 23,0 milj. euroa. Tästä sairaanhoitopiiriltä ostettaviin hoitopalveluihin oli osoitettu 22,0 milj. euroa. Hoitopalveluihin osoitetut määrärahat ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,6 milj. eurolla ja lisämäärärahalla korjatun talousarvion 0,3 milj. eurolla.

Kaupungin asettamien sairaankuljetuspalveluiden määrällinen ja laadullinen odotetaso on linjattu sairaanhoitopiirin kanssa niin, että ympärivuorokautisen hoitotasaisen ambulanssin ylläpito jatkuu. Sairaankuljetuksen/ensihoidon menot olivat n. 0,7 milj. euroa eli n. 0,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviomääräraha.

Terveydenhuollon-, tuki- ja yhteiset palvelut

Terveydenhuollon yhteiset palvelut sisältävät terveydenhuollon johdon, asiakirjahallinnon ja terveydenhuollon sihteerityön, ilmaisjakelun, kuvantamisen, laboratoriopalvelun, materiaalihallinnon, välinehuollon, sairaankuljetuksen, tartuntatautien ehkäisyn, terveystieteiden ja vaatehuollon.

Kuvantamispalvelut ostettiin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja laboratoriopalvelut ostettiin Fimlab Laboratoriot Oy:ltä. Laboratorion näytteenotto keskitettiin pääasiassa Äänekosken terveysasemalle. Sivuterveysasemilla näytteidenottoa tarjottiin edelleen henkilöille, joiden sairaus edellytti säännöllistä, usein toistuvaa näytteenottoa. Sumiaisten ja Konginkankaan näytteenotto siirrettiin 3.8.2015 ajanvarauksella toimivaksi. Äänekosken terveysaseman laboratorion odotustila ruuhkautui ajoittain. Aukioloajan jatkaminen tunnilla (klo 7.15 - 12.00) lokakuun alusta alkaen vähensi ruuhkautumista.

Ilmaisjakelun osalta toiminta jatkui edellisvuosien kaltaisena, eli varsinaisia muutoksia jakeluperusteisiin ei tehty. Valtakunnallinen ohjeistus asiakkaiden henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesta hoitotarvikejake-

lusta sekä yhä useampien tuotteiden hankintojen kustannustason noususta syntyi lisää kuluja. Pienet varastotilat ja postin lakko nostivat kuljetuskustannusten osuutta sekä ilmaisjakelussa että materiaalihallinnossa. Materiaalihallinnossa haasteena oli pitkin vuotta ”ottojen” oikea kirjaaminen Kardex -varastohissin ohjelmaan. Tämän seurauksena varastotiedot eivät kirjautuneet automaattisesti oikein varasto-ohjelmaan (Sonette), vaan varaston henkilökunta joutui tekemään tarkastuksia ja korjauksia manuaalisesti.

Terveyskasvatuksen toimintana seulontatarkastukset toteutettiin lain edellyttämässä ikäryhmissä. Osallistuminen oli edelleen melko passiivista erityisesti kohdunkaulan syövän seulontatutkimuksiin (papa). Kuntalaisille ostettiin myös ravitsemusterapeutin palvelua.

Välinehuollon palvelut toimivat keskitettyinä Äänekosken terveysasemalla. Alkuvuodesta ostettiin palveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ltä aikaa yhden työntekijän työaikaa vastaava määrä. Loppuvuodesta välinehuoltoon palkattiin sijainen arjen tuen vastuualueelta siksi ajaksi, kunnes määräaikaiseen toimeen saatiin työntekijä valittua ja hoitamaan tehtävää.

Terveydenhuollon tuki- ja yhteisten palveluiden menot ylittivät talousarvion n. 130 000 eurolla ja nettomenot n. 180 000 eurolla. Suurimmat ylitykset aiheutuivat terveydenhuollon hallinnon menoissa johtuen mm. rekrytointipalveluiden ostosta sekä tukipalveluissa lähinnä röntgen- ja laboratoriopalveluiden ostoista.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Vastaanottopalveluiden uudelleen organisointi siten, että palvelu on asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta. Painopisteinä ovat syrjäytymisen ehkäisy ja asiakkaan saama terveyshyöty omahoitoa tukien	Tasavertainen palvelu ja saavutettavuus kiireettömän hoidon osalta turvataan kaikille kuntalaisille v. 2014 käyttöön otetun toimintamallin avulla. Puolikiireellistä satunnaista hoitoa tarvitsevat hoidetaan joustavasti ma-pe klo 8-16 ensiavun henkilöstön toimesta. Ilt- ja viikonloppupäivystyksessä keskitytään vain kiireellisten ensiapua vaativien asiakkaiden hoitoon. Odotusaika ensiavussa max. 2 h.	1. Yhteydenosaanti virka-aikana. 2. Hoidon tarpeen arviointi (max. 3 pv). 3. Pitkäaikaistyöttömien tarkastukset. 4. Hoidon saatavuus. 5. Triageluokitus. 6. Asiakastytyväisyyskysely kevät 2015.	1. Virka-aikana yhteydenosaanti toteutuu pääsääntöisesti hyvin. Satunnaisia poikkeamia on ollut lähinnä Soneran valtakunnallisten teknisten ongelmien vuoksi sekä ohjelmapäivityksen yhteydessä. 2. Hoidon tarpeen arviointi toteutuu 3 pv sisällä. 3. TYP-asiakkaiden tarkastusten kysyntä ollut vähäistä (n. 20). Pitkäaikaistyöttömien tarkastukset sisältyvät muihin vastaanottokäynteihin (ei erillistä tilastoa). 4. Hoidon saatavuus, lääkäreiden vastaanottokäyntejä yleisterveydenhuollossa ja päivystyksessä n. 32.000, sairaanhoitajien vastaanottoja n. 21.000, fysioterapeuttien vastaanottoja n. 2.400. 5. Triagehoitajan arvioissa käyntejä n. 20.000, joista akuutteja (luokat A ja B) n. 1.000, kiireellisiä (luokat C ja D) n. 15.000, kiireettömiä (luokka E) n. 2.000. 6. Asiakastytyväisyyskyselyssä kaikissa osa-alueissa arviot paranivat verrattuna 2013 tehtyyn kyselyyn (arvot 3,5 -4,7).
TTH:n palvelujen saatavuuden parantaminen ja soveltuva asiakaskunnan laajentaminen. Asiakasyritysten työterveyshuollon sisältöjen jatkuva parantaminen sekä asiakkaiden omaehtoisen terveyden edistämisen tukeminen.	Vakiinnutetaan yksilöllisten työkyvyn edistämissuunnitelmien laadinta työpaikkatasolla sekä yhteistyö mm. varhaisen tuen toteuttamiseksi. Medinetin käyttöönotto soveltuvin osin.	Työterv.suunnitelmat päivitettyinä kaikille asiakasyrityksille. Kattavat asiakastytyväisyyskyselyt ja kansanterveystyön laatumittaukset tehty.	Työterveyshuollon suunnitelmat päivitetty kaikille asiakasyrityksille. Asiakastytyväisyyskysely tehty syksyllä 2015. Kansanterveystyön laatumittaukset toteutettu soveltuvin osin työterveyshuollossa.
Perusterveydenhuoltotasoiset lyhytaikaisairaatt ja kuntoutuspotilaat hoidetaan terveyskeskussairaalassa.	40 sairaansijalla akuuttihoitoinen, kuntouttava toimintamalli. Päivystyksistä, vastaanotoilta ja muista sairaaloista tuleville tarkoituksenmukainen jatkohoito järjestyy viiveettä. Moniammatillisten kotiutus- ja kuntoutussuunnitelmien laatiminen varhaisessa vaiheessa.	Keskimääräinen hoitoaika < 9 pv. Kitkalaskuspäivien määrä < 50 pv. Moniammatillisten kotiutus- ja kuntoutumissuunnitelmien määrä.	Keskimääräinen hoitoaika 7,7pv/v Kitkalaskuspäivien lukumäärä 43 pv. Moniammatillisten kotiutus- ja kuntoutumissuunnitelmien määrä n. 50 kpl.
Päivittäisen kiireellisen hammashoidon järjestäminen tarvetta vastaavasti, ja kiireettömän hoidon järjestäminen alle 6 kuukaudessa	Päivittäisen kiireellisen hammashoidon järjestäminen. Kiireettömän hoidon järjestäminen alle 6 kuukaudessa aikuisväestölle, ja lakisääteisen hammashoitopalvelun järjestäminen alle 18-vuotiaille painopisteinä ennaltaehkäisevä hoito.	Kiireelliset 1 työpäivä yhteydenotosta. Jono alle 6 kk kiireettömään hammashoitoon 2015 lopussa. Kattavuus 85 % /kutsutut ikäluokat. Kuntalaisten suuterveyden seuranta.	Kiireellinen hammashoito: hoitoon pääsy toteutuu yhden työpäivän sisällä. Kiireettömään hammashoitoon pääsy hml 4kk, shg 3kk. Kattavuus /kutsutut ikäluokat 62,45%. Kattavuus koko väestö 41,29%. Suun terveysseuranta : DMF koko väestö= 4,32
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden varhaisen ja akuuttivaiheen hoitopääsyn turvaaminen sekä tarkoituksenmukaisen jatkohoidon järjestäminen siten että pitkäaikaisen ja raskaan hoidon tarve vähenee.	Suunnitelmallista hoitoa tukevan toimintamallin päivitys huomioiden synergiaedut uudessa toimintaympäristössä. Toiminta pysyy hoitojakson pituuden puitteissa akuuttiluonteisena. Erikoissairaanhoidon hoitopäivät vähenevät tekemällä tiivistä yhteistyötä hoidon suunnittelussa paikallistasolla. Selkiytetään työnjakoa terveydenhuollon peruspalvelujen ja mt- ja päihdepalvelujen välillä.	Mielenterveyspotilaiden hoitopäivät tk-sairaalassa sekä päihdekuntoutuksen hoitopäivät. Päivystysvastaanottojen määrä mt-pkl:lla ja päihdekllinikalla. Hoitajaksokytkenät. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät suhteessa edellisiin vuosiin.	Mielenterveyspotilaiden hoitopäivät tk-sairaalassa 344 vrk (v. 2014/348 vrk) Päihdekuntoutuksen laitoshoitopäivät ostopalveluna 1214 vrk (v. 2014/1150 vrk). Päivystysvastaanottojen määrä päihdepäivystyksessä 1074 käyntiä (v. 2014/690 käyntiä). Akuuttihoitossa hoitojakson pituus alle kaksi vuotta 72,4% kaikista hoitojaksoista. Mielenterveyskuntoutuksessa alle kolme v. hoitojaksoja oli 55,3 %. Sairaalapysykiatrian hoitopäiviä oli 1 755 vrk eli 810 hoitopäivää vähemmän kuin v. 2014 (4 476 vrk v. 2013).

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Toiminnan kehittäminen sopeutetaan tuottavuus- ja vakauttamisohjelmiin uudessa toimintaympäristössä kiinnittäen huomioita palveluprosesseihin ja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalityön tasapainoiseen yhteistyöhön.	Vakiinnutetaan toiminta vuodelle 2014 päätetyin vastaanottopalveluiden vakanssivähennyksin, kaksi lääkäri- ja 2 hoitajavakanssia. Sairaalan paikkamäärä 50 paikasta 40 paikkaan, jolloin vähenee 7 vakanssia. Oman terveydenhuollon menojen kasvu max. 1 % vuodesta 2014.	Talousarviomenojen kasvu tilinpäätös 2014-2015 alle 2 %	Talousarvion nettomenojen kasvu tilinpäätöksestä 2014-2015 ei toteutunut tavoitteen mukaisena, kasvu 3,7 %. Kokonaiskasvu on n. 1,3 milj. €, josta esh osuus n 1,2 milj. € (5,6 %) ja perusterveydenhuollon osuuden kasvu 0,1 milj. € (0,5 %).
TTH:n palvelujen saatavuuden parantaminen ja soveltuva asiakaskunnan laajentaminen	Työterveyshuollon kokonaismenot (talousarviomenot, poistot, sisäiset erät) katetaan tuloilla	Tilinpäätöksen tulos >+ 0	Tavoite toteutunut.

3.1.4.3 Sosiaalityö ja työelämään kuntoutumisen palvelut

Toiminta-ajatus

Työskentely yksilön, perheen ja yhteisön hyväksi, päämääränä asiakkaan hyvinvoinnin, voimavarojen ja mahdollisuuksien vahvistuminen.

Talousarvion toteutuminen

1000330 Sosiaalityö ja työelämään kunt. palvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	2 082	2 429	1 905	-524	-22 %
Toimintakulut	-9 036	-10 275	-9 606	670	-7 %
Netto (toimintakate)	-6 955	-7 846	-7 701	145	-2 %

Sosiaalityön- ja työelämään kuntoutumisen palvelujen vastuualueelle kuuluvat aikuis- ja perhesosiaalityö ja lastensuojelu sekä työelämään kuntoutumisen palvelut.

Vastuualueen merkittävimmät muutokset liittyivät isoihin lakimuutoksiin. Huhtikuun alusta tuli voimaan uusi sosiaalihuoltolaki, jonka myötä myös lastensuojelulain keskeisiä säädöksiä muuttui. Keskeisenä tavoitteena oli vahvistaa asiakkaiden mahdollisuutta saada tukea ja palveluita peruspalveluissa. Vuoden alusta tuli voimaan lakiuudistus kunnan työmarkkinatuen maksuosuuden laajenemisesta, mikä lisäsi merkittävästi kustannuksia sekä ns. Typ -laki joka edellytti, että jokaisen TE -toimiston alueelle tuli muodostaa työllistymistä edistävä monialainen verkosto.

Lisääntyneistä työllistymiseen suuntaavista toimenpiteistä huolimatta työmarkkinatuen kuntaosuutta saavien pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi koko maassa. Äänekoskella kehitys oli sama, vaikea rakenteellinen työttömyys on jatkunut paikkakunnalla huomattavan pitkään.

Koko vastuualueen 1,1 milj. euron lisämäärärahalla (lastensuojelun laitoshoidon ja työmarkkinatuen kuntaosuus) vahvistettu budjetti 7,8 milj. euroa toteutui siten, että tilikauden tulos oli 7,7 milj. euroa (98,1 %). Sosiaalityön tulosalueen nettomenot olivat 4,6 milj. euroa ja työelämään kuntoutumisen palvelujen osuus oli 3,1 milj. euroa.

Suurimmat ylitykset alkuperäiseen talousarvioon olivat lastensuojelun laitoshoidossa 468 000 euroa ja työmarkkinatuen kuntaosuudessa 1,0 milj. euroa. Lisämäärärahalla korjatun lastensuojelun talousarvion määrärahoista jäi hieman säästöä ja työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi vielä n. 0,4 milj. eurolla. Tilinpäätökseen 2014 verrattuna lastensuojelun kokonaismenot kasvoivat 169 000 euroa. Lastensuojelun laitoshoido kasvoi 117 000 euroa edellisestä vuodesta.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden suuri kasvu selittyi osittain lakimuu- toksesta, sen vaikutus kustannusten kasvuun oli 640 000 euroa.

Toimeentulotukimenot alittuivat talousarviosta perustoimeentulotuen osalta n. 0,5 milj. euroa ja nettomenot n. 0,2 milj. euroa. Myös täydentä- vän toimeentulotuen menot alittuivat ja ennaltaehkäisevän toimeentu- lotuen nettomenot ylittyivät hieman. Toimeentulotuen asiakasmäärä pieneni 48 asiakkaalla.

Sosiaalityö

Aikuis- ja perhesosiaalityö

Sosiaalihuoltolain uudistus vaikutti työn sisältöön ja myös tehtäväja- koon lastensuojelun kanssa. Palvelutarpeen arvioinnit ja sosiaalihuol- tolain perusteella myönnettävät palvelut ja siihen liittyvä päätöksen- teko lisääntyi. Toimintavuonna uusia palvelusuunnitelma laadittiin 30 asiakkaalle ja aiemmin laadittuja suunnitelmia tarkistettiin seuran- nalla. Aktivointisuunnitelmia laadittiin aikuissosiaalityössä kaikkiaan 142 yhteistyössä asiakkaan, sosiaalityöntekijän ja TE -toimiston asian- tuntijan kanssa. Lastensuojelusta ohjautui aikuis- ja perhesosiaalityö- hön asiakkaita joilla ei ollut tarvetta lastensuojeluun, vaan tuki voitiin järjestää sosiaalihuoltolain perusteella. Lapsiperheitten sosiaalihuol- tolain mukaisina sosiaalipalveluina käytettiin lapsiperheitten kotipal- velua, päivähoidoa, perhetyötä, tapaamispalvelua sekä tukihenkilöitä ja -perheitä.

Toimeentuloturva ja etuuskäsittely

Toimintavuonna toimeentulotuen menot alittuivat erityisesti perustoi- meentulotuen osalta, myös asiakaskotitalouksia oli hieman edellistä vuotta vähemmän. Taustalla oli muutokset ensisijaisissa etuuksissa ja kuntouttavan työtoiminnan kasvu. Perustoimeentulotuen menot alit- tuivat, mutta myös valtionosuus pieneni 50 % rahoitusosuuden mukai- sesti.

Kaikkiaan toimeentulotuen piirissä oli vuoden aikana 1 131 kotita- loutta, hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Toimeentulotuki- päätöksiä tehtiin vuoden aikana kaikkiaan 5 753 kpl, 357 päätöstä vä- hemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä kertoo osittain siitä, että pitkiä 2-3 kk toimeentulotukipäätöksiä lisättiin: haasteena oli uuden sosiaali-

huoltolain tuomat tehtävät sosiaalityöntekijöille ja samanaikaisesti perustoimeentulotuen käsittely sosiaalityössä. Toimeentulotukipäätöksistä 64 % tehtiin sosiaalityöntekijöiden toimesta ja 36 % etuskäsittelyssä tai palveluohjaajien työnä. Toimeentulotukihakemukset käsiteltiin kaikki 7 vrk määräajassa, ylityksiä ei tapahtunut.

Lastensuojelun avohuollon piirissä oli Äänekoskella 291 lasta, mikä oli 105 lasta edellistä vuotta vähemmän. Muutos johtui suurelta osin siitä, että uuden lainsäädännön mukaisesti lastensuojeluasiakkuus ei alkanut vielä palvelutarpeen arvioinnin aikana.

Työmäärä lastensuojeluilmoitusten käsittelyn osalta kasvoi. Lastensuojeluilmoituksia tuli 563 kpl ja ne koskivat 332 lasta. Ilmoituksia tuli 43 enemmän, kuin edellisenä vuonna. Eniten ilmoituksia tuli poliisilta, koulusta ja sosiaalipäivystyksestä. Kaikki lastensuojeluilmoitukset käsiteltiin 7 vrk määräajassa, samoin palvelutarpeen arvioinnit valmistuivat 3 kk määräajassa. Aluehallintovirasto antoi marraskuussa päätöksen lastensuojelun valvonnan lakkaamisesta lakisääteisten määräaikojen noudattamisen osalta.

Lastensuojelun perhetyön tehtäväkuva laajeni käsittämään myös sosiaalihuoltolain mukaisia perhetyön palveluja. Perhetyön yksikön asiakkaana oli toimintavuoden aikana kaikkiaan 246 perhettä, joista lastensuojelulain perusteella tehostetussa perhetyössä 92 perhettä/ 153 lasta ja sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä 10 perhettä/ 21 lasta. Lastensuojelutarpeen selvityksiä/palvelutarpeen arviointeja tehtiin perhetyössä 106 perheessä koskien 155 lasta. Nuorten jälkihuollon lähityöntekijällä oli 20 asiakasta ja tapaamispalvelua järjestettiin 9 perheelle. Tapaamispalvelu muuttui uuden lain myötä kunnan lakisääteiseksi tehtäväksi. Sijaishuoltoon liittyvää perhetyötä tehtiin 13 lapsen osalta 9 perheessä.

Sijaishuollossa oli toimintavuoden aikana kaikkiaan 89 eri lasta, joista 47 oli perhehoidossa, 18 ammatillisessa perhekodissa ja 24 lastensuojelulaitoksissa. Huostassa oli vuoden lopussa 39 lasta. Huostaanotto päättyi 8 lapselta ja uusia huostaanottopäätöksiä tehtiin 9.

Turvakotipalvelut siirtyivät valtion järjestämisvastuulle vuoden alusta. **Ensikotipalveluja** tarvittiin aiempaa vähemmän.

Sosiaalipäivystys hankittiin edelleen ostopalveluna Jyväskylän kaupungilta. Etupäivystys hoidettiin Kriisikeskus Mobilen toimesta. Virkaaikainen sosiaalityöntekijöiden päivystys hätäkeskuksen, poliisin ja Mobilen yhteydenottoja varten hoidettiin edelleen omana sosiaalityönä vuoroviikoin.

Lastenvalvojan perheoikeudellisia palveluja käytettiin aiemman mukaisesti, paitsi vahvistettujen elatussopimusten määrä kasvoi.

Perhekeskuksen valmistelutyötä ja toimintojen käynnistämistä jatkettiin yhteistyössä perhepalvelujen kanssa. Perhekeskukselle sopivia tiloja ei edelleenkään saatu.

Työllistämispalvelut

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (Typ)

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Laki edellytti, että jokaisen TE -toimiston alueelle muodostettiin vähintään yksi alueen kuntien, TE -hallinnon ja Kelan yhteinen hallinnollinen verkosto. Verkostoille nimettiin johtoryhmä kuntien, TE -hallinnon ja Kelan edustajista. Keski-Suomeen muodostettiin kaksi verkostoa Eteläinen ja Pohjoinen. Äänekoski liittyi Keski-Suomen Eteläiseen verkostoon. Eteläinen verkosto muodostui 16 kunnasta ja Pohjoinen 7 kunnasta.

Vuoden 2015 aikana uuden Typ -lain käynnistämisvaiheen rinnalla Äänekoskella jatkui aikaisempi Typ -toiminta. Uuden ja vanha lainsäädännön soveltaminen siirtymävaiheessa vaikeutti jonkin verran asiakasohjautuvuutta toimintaan. Asiakkaita oli 300.

Typ:ssä työskenteli kaupungin kaksi palveluohjaaja Terveyskatu 10:n tiloissa. Vuoden lopulla TE -toimisto irtisanoi omalta osaltaan vuokrasopimuksen ja heidän työntekijänsä muuttivat TE -toimiston tiloihin.

Työpaja

Työpajalla toimi vuoden 2015 aikana metalli- ja puupaja, starttipaja sekä pesula. Uusina palveluina työpaja koordinoi kuntouttavan työtoiminnan ryhmiä: 2 kiinteistöryhmää, vanhustalviin suuntaavaa Auttavat kädet -ryhmä sekä Hyvinvointi -ryhmä.

Ryhmät mukaan lukien työpajalla oli vuoden 2015 aikana yhteensä 173 asiakasta, joista 17 - 28 -vuotiaita oli 75, 29 - 49 -vuotiaita 39 ja yli 50 -vuotiaita 59. Uusia asiakkaita oli kaikkiaan 139. Vuoteen 2014 verrattuna kasvua asiakasmäärässä oli 56, joista eniten kasvoi yli 50-vuotiaiden osuus. Heistä suurin osa oli mukana kuntouttavan työtoiminnan ryhmissä.

Starttipajalla oli vuoden aikana 20 nuorta. Lisäksi starttipaja ja etsivä nuorisotyö järjestivät kerran viikossa yhteisiä toimintapäiviä Spotissa. Yhteistyötä Poken kanssa jatkettiin. Osaamistodistuksia kirjoitettiin 25 henkilölle. Oppimisympäristöjen tunnistaminen laajeni koskemaan myös kiinteistöpalveluja ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjausta.

Omana työllistämistoimintana kaupunki työllisti palkkatuella vuoden aikana kuukausittain keskimäärin 34 - 48 henkilöä. Koko vuoden

aikana palkkatuetussa työssä oli yhteensä 92 henkilöä. Palkkatukityöllistämisen määrälliseen tavoitteeseen ei päästy. Keskeinen syy oli palkkatuen kohdentamiseen liittyvät TE -hallinnon tiukennukset.

Yrityksiä ja järjestöjä tuettiin kuntalisällä, mikäli yritys on työllistänyt äänekoskelaisen työttömän työnhakijan. Kuntalisää haettiin edellisvuotta vähemmän sekä yrityksiin että järjestöihin. Tukea maksettiin vuoden aikana yrityksille 11 henkilön sekä yhdistyksille ja järjestöille 30 henkilön palkkaukseen. Lisäksi Äänekosken Katulähetysten kanssa on ollut erillinen sopimus kuukausittain keskimäärin 35 henkilön työtoiminnan järjestämisestä.

Nuorten kesätyöllistäminen. Kaupunginvaltuuston vuoden 2014 päätöksen mukaisesti työllistettiin kaikki halukkaat (n. 140) peruskoulun päättäneet äänekoskelaiset nuoret kahden viikon työjaksoille kaupungin eri yksiköihin ja puisto- ja liikuntapaikoille. Lisäksi työllistettiin 17 - 19 -vuotiaita nuoria 47. Oman työllistämisen lisäksi kaupunki tuki nuorten kesätöitä tarjoamalla palveluseteleitä yrityksiin ja tukemalla Äänekosken 4H-yhdistyksen työllistämistoimintaa.

Kuntouttavaa työtoimintaa kehitettiin merkittävästi vuoden 2015 aikana sekä määrällisesti että sisällöllisesti erityisesti ryhmätoiminnan osalta. Kaupunginhallitus myönsi lisämäärärahan 2 määräraikaisen ohjaajan palkkaukseen vuosille 2015- 2016. Toimintavuonna yksittäisiä asiakkaita oli kaikkiaan 207 ja käyttöpäiviä kertyi 14 637. Kuntouttavan työtoiminnan paikat olivat 3. sektorin toimijoilla, työpajalla sekä kaupungin omissa yksiköissä. Yhteistyötä tehtiin erityisesti Koskelan kansalaisopiston ja kaupungin puisto-osaston kanssa: kansalaisopiston kanssa järjestettiin vanhuspalveluihin suuntaavalle ryhmälle perehdytystä ja kiinteistöryhmälle mielekkäitä työtehtäviä yhteistyössä kaupungin puutarhurin kanssa.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden menot kasvoivat edellisestä vuodesta 740 000 euroa aktivointitoimenpiteistä huolimatta. Suurin vaikuttava tekijä kasvuun oli vuoden 2015 alusta voimaan tullut lakiuudistus, jonka mukaan kunnan työmarkkinatuen maksuosuus alkoi jo 300 päivästä entisen 500 päivän sijaan. Lisäksi yli 1 000 pv työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden osalta kunnan maksuosuus nousi 70 prosenttiin. Pelkästään lakimuutoksen vaikutus oli noin 640 000 euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kokonaismenot olivat 1,9 milj. euroa.

Kaupungin järjestämistä toimenpiteistä huolimatta pitkäaikaistyöttömien määrä oli kasvussa vuoden 2015 aikana. Kelan työmarkkinatuen listalla oli vuoden aikana keskimäärin 390 henkilöä/kk.

Hanketoiminta

Äänekoski oli mukana vuonna 2015 aloittaneissa Utta virtaa- ja Tiimi voima -hankkeissa Konneveden ja Laukaan kanssa. Lisäksi Äänekoski

on kuntarahaosuudella mukana POKEn (Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus) Taiko -hankkeessa sekä nuorille suunnatussa Jyväskylän ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Serpa -hankkeessa. Työpajatoimintaan saatiin nuorten starttipajan ja työpajan yksilövalmentajan palkkakustannuksiin vuosittain myönnettävää työpajan valtionavustusta AVI:lta.

Uutta virtaa -hanke on keskittynyt pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten palveluprosessien kehittämiseen ja juurruttamiseen. Vuoden 2015 aikana hanketyöntekijät keskittyivät mm. pitkäaikaistyöttömien toimivien asiakasprosessin kehittämiseen ja työkykyselvittelyjen tehostamiseen eri toimijoiden kesken.

Tiimi voima -hanke aloitti syksyllä 2015 ja oli mukana kehittämässä mm. kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintaa hankepaikkakunnilla yhteistyössä kuntien työntekijöiden kanssa. Hanke jatkuu vuoden 2017 kesälle.

Lisäksi Äänekoskella toimi vuonna 2015 kolme työvoimapoliittista (typo) hanketta. Suolahden Ystäväntupa ry:n, Äänekosken katulähetys ry:n ja Suolahden Työttömät ry:n hallinnoimat hankkeet tukivat kaupungin työllisyyspoliittisia linjauksia rakenteellisen pitkäaikaistyöttömyyden purkamisessa ja tästä aiheutuvien kustannusten hillinnässä. Valitettavasti lainsäädännön linjausten tiukentuminen ja ennustamattomuus asettivat hankkeiden onnistumiselle tarpeettomia lisähaasteita.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Aikuis- ja perhesosiaalityön palvelut parantavat pitkäaikaistyöttömien, lapsiperheitten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten elämäntilannetta. Sosiaalityöntekijöiden työpanos kohdentuu tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.	Toimeentulotukihakemukset käsitellään määräajassa. Asiakas saa tarvitsemansa sosiaalityön palvelun suunnitelmallisesti ja määräajassa.	Palvelusuunnitelmat 100 %:lla pitkäaikaisasiakkaita. Lakisääteiset määrääjät toteutuvat 100 % asiakkaista. Toimeentulokipäätöksistä 30 % tehdään etuuskäsittelyssä.	Toteutui osittain:Uusia palvelusuunnitelmia ja aktivointisuunnitelmia laadittiin 172 kpl. Toimeentulotuen lakisääteiset määrääjät toteutuivat kaikilla asiakkailla. Toimeentulokipäätöksistä 36 % tehtiin etuuskäsittelyssä / palveluohjauksessa.
Lastensuojelun avohuollon palvelut toimivat siten, että perheitä tuetaan yhdessä kotona ja sijaishuollon tarve vähentyy.	Lastensuojelun perhetyön jaksot lyhenevät ja tehostuvat. Asiakkaat saavat tukea peruspalveluissa. Sijaishuollossa perhehoito on ensisijaista ja laitoshoidon määrä ei kasva.	Lastensuojeluilmoitusten määrä laskee. Sijaishuollosta 60 % toteutuu perhehoitona. Lastensuojelun laitoshoidossa hoitovuorokausia max 6500/ vuosi.	Toteutui osittain: Lastensuojeluilmoituksia 563 kpl, 43 kpl enemmän kuin v. 2014. Toteutui: Sijaishuollosta 73 % perhehoitona (sijaisperhe tai ammatillinen perhekoti). Ei toteutunut: Laitoshoidon hoitovuorokausia 7457 / vuosi.
Pitkäaikaistyöttömien palveluprosessi on kokonaisuus, jossa eri toimijoiden roolit ovat selkeät. Nuorisotakuu toteutuu.	Lisätään palkkatuella palkattujen määrää kaupunginvaltuuston 10.3.2013/ § 14 mukaisesti. Toteutetaan nuorisotakuuta vahvistamalla nuorten työelämävalmiuksia. Toteutetaan Typ-lainsäädännön muutosta. Kehitetään edelleen kuntouttavaa työtoimintaa. Määritellään välityömarkkinoiden eri toimijoiden roolit pitkäaikaistyöttömien työllistäjänä ja käydään läpi palvelusopimukset.	Palkkatukityöllistettyjä on vastuualueella ka 65 henk /kk ja yksiköissä 20 henk/kk. Työpajan asiakkuudet ja jatkoapaikkojen laatu ja määrä. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä ja jatkotyöllistymisen määrä.	Ei toteutunut: Palkkatukityöllistettyjä oli ka 40 henk/kk . Toteutui osittain: Työpajan asiakasmäärä kasvoi (173). Osaamistodistuksia 25. Asiakkaista työllistyi tai jatkoi koulutukseen 33, pajajaksolla oli vuoden lopussa 70. Jakson keskeytti 4 ja työttömäksi jäi 7. Toteutui: Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä ylittyi (207) . Typ-muutoksen valmistelu eteni suunnitellusti. Välityömarkkinoiden toiminnan määrittely toteutettiin.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Toimeentulotuki ei kasva. Passiivista työmarkkinatukea maksetaan vähemmän.	Toimeentulotuen määräraha riittää.	Talousarvion toteutuminen. Suoritemäärät ja yksikköhinnat.	Toteutui : Perustoimeentulotuen bruttomenot 13.2 % pienemmät kuin 2014. Määräraha alittui 497 301 €. Asiakaskotitalouksia 50 vähemmän kuin 2014.
Lastensuojelun kokonaismenot eivät kasva.	Lastensuojelun laitoshoidon menot pienemmät kuin vuoden 2014 talousarviossa.	Talousarvion toteutuminen. Suoritemäärät ja yksikköhinnat.	Ei toteutunut: Lastensuojelun kokonaismenot 182 356 € suuremmat kuin vuonna 2014. Avohuollon asiakkaita 291 / 105 vähemmän kuin vuonna 2014 (lakimuutos 1.4.2015). Sijaishuollossa 89 lasta (v. 2014 85 lasta). Lastensuojeluilmoituksia 43 enemmän kuin v. 2014 (563 kpl).
Työttömyydestä kunnalle aiheutuvat kustannukset ovat alentuneet.	Passiivisen työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset eivät kasva.	Talousarvion toteutuminen. Suoritemäärät ja yksikköhinnat.	Ei toteutunut: Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 740 000 €. Tästä lainmuutoksen vaikutus 640 000 €.

3.1.4.4 Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Talousarvion toteutuminen

1000340 Arjen tuki	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	6 446	6 654	6 238	-415
Toimintakulut	-25 453	-25 972	-25 829	143	-1 %
Netto (toimintakate)	-19 007	-19 318	-19 590	-273	1 %

Arjen tuen vastuualueeseen kuuluvat vanhusten, vammaisten, mielen-terveyskuntoutujien ja päihdeasiakkaiden arjessa selviytymistä edistävät sosiaalipalvelut. Arjen tuen vastuualueen toiminnan kehittämistä ja yksilöllistä palvelumuotoilua on tavoitteellisesti jatkettu vuonna 2015. Palvelurakennetta on kevennetty edelleen tehokkaasti ja ensisijaiset palvelut koko Arjen tuen alueella ovat olleet avoimuudessa ja laitoshoidon on purettu. Ostopalveluna hankittua laitoshoidon on vähennetty vuoden 2015 ja joulukuussa se on saatu ikäihmisten palveluissa purettua kokonaan. Vammaispalveluissa laitoshoidon on ostettu ainoastaan arviointijaksoille. Tehostettua palveluasumista on myös kyetty vähentämään ikäihmisten sekä mielen-terveys- ja päihdeasumis- palveluissa. Palveluita on tuotettu entistä enemmän avoimuuden keinoin, kotiin menevänä palveluna. Ennalta ehkäisevään toimintaan on vuoden 2015 aikana kiinnitetty erityistä huomiota ja samalla toimintaa on muokattu entistä asiakaslähtöisemmäksi.

Arjen tuen vastuualueen työntekijät ovat olleet mukana eri Keski-Suomen sote -alueen työryhmissä. Arjen tuen toimintamalli sai Keski-Suomen sotember -palkinnon syksyllä 2015.

Kokonaisuutena Arjen tuen menomäärärahat riittivät, menomäärärahat alittuivat n. 0,1 milj. eurolla. Talousarvion nettomenojen n. 0,3 milj. euron ylitys johtui arvioitua pienemmistä tuloista. Menojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,5 %, mutta tuloja kertyi 3,2 % vähemmän. Asiakkuuksien hallinnan nettomenot laskivat n. 1,1 % ennen kaikkea ostopalvelujen vähentämisen seurauksena. Oman palvelutuotannon (mm. laitoshoidon, asumispalveluiden ja kotihoidon) nettomenot kasvoivat 6 %.

Syksyllä käynnistyneen varahenkilöpankin toiminnan kustannuksia ei oltu budjetoitu, vaan tarkoituksena oli kattaa menot eri yksiköiden sijaismäärärahoilla. Niiden alkuvuoden käyttöasteen perusteella ennakotiin sijaismäärärahojen ylitystä. Omien palvelutuotannon toimintayksiköiden henkilöstömenot ylittyivätkin n. 0,2 milj. euroa. Koko Arjen tuen vastuualueen henkilöstömenot ylittivät kuitenkin vain hieman myönnettyt määrärahat. Säästöjä syntyi mm. ostopalvelujen käytön vähentämisestä ja vähentyneissä tarvikehankinnoissa.

Palveluohjaus ja koordinointi

Arjen tuessa on käytössä ns. sisäinen tilaaja-tuottaja -malli ja uusille asiakkaille tehdään palvelutarpeen arviointi palveluohjaajien, kotiutus-hoitajan tai palveluvastaavien kautta. Ensisijaisesti kartoitetaan asiakkaan omat voimavarat ja verkostot sekä käytetään apuna arjen tuessa ja terveystalveissa vuonna 2015 käyttöön otettua mittaristopakettia palvelutarvetta arvioitaessa. Asiakkaiden asiat on otettava käsittelyyn kiireellisissä tapauksissa viipymättä ja muutoin 7 päivän kuluessa yhteydenotosta.

Omaishoidon tuen piirissä olevia oli koko vuoden 2015 aikana 151 vanhusasiakasta ja 56 vammaispalvelun perhettä. Kaikille kriteerit täyttävälle pystyttiin myöntämään omaishoidontuki joko palveluna tai palkkana.

Omaishoidon lomittaja työskenteli puolikkaan vakanssin turvin vuonna 2015. Myös vammaispalvelun hoitaja teki n. 40 % työajastaan omaishoitajien lomituksia. Vuoden 2015 myönnetty omaishoidon määräraha oli riittävä.

Omaishoidon tuki ja kotiin annettava tuki on vuoden 2015 hallituksen kärkihankkeita ja vuonna 2015 myös Äänekoskella kiinnitettiin erityistä huomiota omaishoitajien jaksamiseen. Ikääntyneiden kotona hoidettavien omaisille aloitettiin hyvinvointitarkastukset seniorineuvolassa ja toimintaa jatketaan seuraavina vuosina.

Ostopalvelut

Kotihoidossa ostopalvelua käytettiin paikkaamaan sellaisia ajankoh-
tia, jolloin omat henkilöstöresurssit eivät riittäneet tuottamaan palvelua. Ajallisesti ostopalvelua käytettiin lähinnä iltaisin, viikonloppuisin ja pitkän matkan päässä keskustoista oleviin asiakaspaikkoihin. Kotihoidon asiakkaista ostopalveluna tai palvelusetelin kautta palveluita sai 36 asiakasta, kuukausittain vaihteluväli oli 17 - 22 asiakasta.

Palveluasumisen ostopaikkoja vähennettiin vuoden 2015 aikana vanhuspalveluissa. Yksityisiltä hoitokodeilta ostettiin tehostettua asumispalvelua ikäihmisille Äänekoskella 11 asiakkaalle. Kotikuntamuuttajille Äänekoski osti muista kunnista neljä (4) paikkaa ja Äänekoskelle muutaneita toisen kunnan maksamia kotikuntamuuttajia oli 2015 kolme (3).

Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelua ostettiin vuoden aikana 50 eri asiakkaalle ja vuoden lopussa asiakkaita oli 41. Edellä mainittuun lukuun sisältyy viisi tukiasumispaikkaa. Ostopalvelujen sijaan asiakkaita on pyritty tukemaan omien avopalveluiden keinoin ja oman tukiasumisen piirissä olikin 70 asiakasta. Päihdeasiakkaiden tukiasumista ostettiin 32 asiakkaalle.

Vammaisten asumispalvelut olivat Kalevankodin ryhmäasumista lukuun ottamatta ostopalvelua. Vammaisten asumispalvelua ostettiin vuoden aikana 60 asiakkaalle sisältäen 3 kehitysvammaisten lasten koulutuskokeilupaiikkaa.

Vammaispalveluissa 3 asiakasta käytti laitoshoidon vuoden aikana vain lyhytaikaisesti arviointijaksoihin, pitkäaikaista laitoshoidon ei vammaispalveluissa ole ostettu vuonna 2015. Vammaispalveluiden asumispalveluiden ostopalvelumäärärahat ylittyivät vuoden aikana.

Vammaispalveluissa perhehoidossa oli vuoden 2015 aikana 3 pitkäaikaisasiakasta ja lyhytaikaishoidon käytti 7 asiakasta. Lyhytaikaishoidon käyttö lisääntyi lähinnä johtuen siitä, että omaishoidon lakisäätöjä vapaita käytettiin ensisijaisesti perhehoidossa. Asiakaskohtaisesti arvioitiin lyhytaikaista omaishoidon loma-ajaksi ja perhehoito on etenkin muistisairaille asiakaslähtöisempi vaihtoehto. Vammaispalvelun perhehoidossa oli 24 asiakasta. Perhehoidon käyttöä lisättiin vuonna 2015. Ikäihmisten ja vammaisten yhteinen Keski-Suomen perhehoidon toimintaohje valmistui 2015.

Kehitysvammaisten ostopalveluna järjestettävän **työtoiminnan** piirissä oli vuoden aikana 20 asiakasta ja muiden vammaisten työtoiminnan piirissä 4 asiakasta.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun piirissä oli vuoden 2015 aikana 319 asiakasta. Vuoden aikana aloitettiin kuljetuspalvelupäätösten suunniteltu tarkistaminen kuljetuspalveluita tarvitseville, koska sosiaalihoitolain mukaiset kuljetuspalvelut ovat ensisijaisia palveluita vammaispalvelulakiin nähden. Sosiaalihoitolain mukaista kuljetuspalvelua käytti vuoden aikana 32 asiakasta, jotka täyttivät vaaditut kriteerit. Vuoden lopussa vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalvelupäätöksiä oli yhteensä 261, joista inva -päätöksiä 88.

Kaikille avoin, kutsuohjattu senioriliikennetaksi on ensisijainen vaihtoehto myönnettäessä kuljetuspalveluita. Senioriliikenteen käyttöön pyrittiin ohjaamaan niitä ihmisiä, joilla on liikkumisessa vaikeuksia.

Ateriapalveluiden piirissä oli vuoden aikana 310 asiakasta. Menukat-kokeilu jatkui Sumiaisissa ja vapaaehtoisesti myös muissa Äänekosken kaupungin taajamissa niissä tilanteissa, joissa matkaa kertyy yli 10 kilometriä. Menukat -laite oli käytössä vuoden 2015 lopussa 10 asiakkaalla. Vuoden lopussa perusturvalautakunta teki päätöksen, jonka perusteella Menukat -ateriapalvelu on Äänekoskella yksi ateriapalvelun tuottamisen malli, jonka asiakkaat voivat niin halutessaan valita. Kotihoidon ateriapalveluasiakkaiden määrä kokonaisuudessaan hieman laski vuoden 2015 aikana.

Turvapuhelinasiakkaita oli vuoden aikana 304. Yöaikainen auttajapalvelu hoidettiin ostopalveluin Sumiaisten ja Konginkankaan alueella

vuonna 2015. Päivä- ja ilta-aika hoidettiin oman kotihoidon henkilöstön toimesta. Äänekosken ja Suolahden alueella kotihoidon yöpartio on vastannut vuoden 2015 aikana yöllä tapahtuneisiin auttajakäynteihin. Loppuvuodesta 2015 yöpartio -toiminta laajeni koko Äänekosken alueelle myös Konginkankaalle ja Sumiaisiin. Vuonna 2015 turvapuhelinten lisäksi asiakkaille oli mahdollista hankkia myös paikantavia turvannekkaita, joita kolme olikin käytössä.

Henkilökohtaista apua järjestetään vaikeasti vammaisille asiakkaille, jotta he selviytyisivät arjessa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa sekä mm. asioinneissa kodin ulkopuolella. Ensisijaisesti lyhytaikaisiin ja vähäisten tuntien avuntarpeisiin vastattiin omalla avustajalla ja vuoden 2015 aikana käynnistettiin yhteistyö omaishoidon lomittajan kanssa. Henkilökohtaista apua myönnettiin 39 asiakkaalle vuonna 2015.

Palvelutuotanto ja palveluyksiköt

Omana palvelutuotantona tuotettiin palveluasumista, laitoshoidoa, päivä- ja työtoimintoja ym. toimintakykyä ylläpitävää toimintaa sekä erityyppisiä avohuollon palveluita kotona asumisen tukemiseksi eri asiakasryhmille. Vuoden 2015 aikana yksiköiden toimintaa on ohjannut toimintakykyä ylläpitävän ja asiakaslähtöisen työtavan ja kodin omaisuuden esille nostaminen. Asiakkaan omien voimavarojen hyödyntäminen, yksilöllisyyden korostuminen, arjen kuntoutus ja ”merkityksellisen elämän” eläminen ovat osana asukkaiden arkea ja heillä on ollut mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omien palveluidensa sisältöön ja toteuttamistapaan. Yksiköissä on huomioitu mahdollisuuksien mukaan, kodinomaisen elämän jatkuminen ennallaan myös asiakkaan uudessa kodissa, palveluasumisessa tai laitoshoidossa.

Vanhuspalvelulain hengen mukainen ajattelu siitä, että asiakkaiden siirtoja yksiköiden välillä tehdään mahdollisimman vähän, on vaatinut henkilökunnalta asennemuutosta ja lisää osaamista. Osaamiskartoitus henkilökunnalle on tehty vuonna 2015 ja kaupunki on tarjonnut työntekijöille koulutusta. Lisäksi henkilökuntarakennetta on muutettu luonnollisen poistuman kautta eli hoitajan paikkoja on muutettu sairaanhoitajan vakansseiksi ja vanhustyöntekijän hoitajan vakansseiksi.

Rekrytointiin on kiinnitetty erityisesti huomioita ja syyskuun alusta toimintansa aloitti alusta **varahenkilöstöpankki**. Varahenkilöstöpankkia yksiköt käyttivät lähinnä lyhytaikaisten alle 13 pv poissaolojen paikkaamiseen. Syksyn aikana toimintaa käynnisteltiin ja henkilökuntaa palkattiin niin, että kaikki vakanssit olivat täytettyinä vakituisin toimenhaltijoilla joulukuun 2015 lopussa. Yksiköiden toimintaa varahenkilöstöpankki on helpottanut, mm. henkilökunnan ei ole tarvinnut käyttää enää aikaa lyhytaikaisten sijaisten perehdyttämiseen. Varahenkilöstöpankki ei ole kuitenkaan pystynyt syksyn aikana vastaamaan kaikkiin

yksiköiden sijaistarpeeseen johtuen pitkistä sairauslomista, joita on syksyllä 2015 ollut erityisen paljon. Varahenkilöstöpankki on vastannut myös muihin palkallisiin työloimiin mm. koulutuspäiviin ja lyhyisiin vuosilomiin. Varahenkilöstöpankin käyttöä ja toimintaa on arvioitu syksyn ja talven aikana ja arvioinnin pohjalta on tehty uusia suunnitelmia toimintaa varten. Yksiköiden sijaisten käyttöön on myös kiinnitetty huomiota ja henkilöstön liikkumista oman yksikön sisällä on kehitetty.

Laitoshoidon paikkoja on Hoivalassa, Muistolassa ja Tupasvillassa yhteensä 65 paikkaa. Laitospaikkojen kysyntä on aika ajoin ollut vähäistä jopa niin, että niitä on käytetty lyhytaikaishoitopaikkoina. Terveyskeskussairaalan pitkäaikaispaikoilla vuonna 2015 oli keskimäärin jonottamassa 2 pitkäaikaishoidon asiakasta.

Eri asiakasryhmille on **palveluasumisen** paikkoja Ruskovillassa 14 ja Kotirannassa 21 (vammaiset, mielenterveyskuntoutujat, ikäihmiset). Tehostetun palveluasumisen paikkoja omissa yksiköissä oli 162 (Sumiaiskoti, Silkkivilla, Köminharju, Tukipuu, Kuhnamon palvelutalo). Tukipuun paikkojen vähentämisen suunnittelu aloitettiin vuonna 2015 ja se toteutetaan 2016.

Kehitysvammaisille tuotettiin asumispalveluita Kalevankodilla, jossa vuoden 2015 aikana oli palveluiden piirissä 11 asukasta. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaille on Tukipilariin 12-tuntisessa yksikössä 8 pitkäaikaista palveluasumisen paikkaa ja 4 lyhytaikaista palveluasumisen paikkaa. Tukipilarin asiakaspaikoilla palvelua tarjottiin kaikkiaan 36 eri asiakkaalle. Tehokkaasta palvelurakenteen kehittämisestä vuonna 2015 johtuen Tukipilarin käyttöaste on laskenut ja mt -päihdeasumisen toimintamalleja on vuonna 2015 tarkasteltu uudelleen asiakasprofiloinnin pohjalta. Vuodelle 2016 on suunniteltu uutta palvelumuotoilua ja toimintaa.

Kuntoutusta tukevaa toimintaa järjestettiin Niittyvillassa, Kuntolassa ja Tukipilarissa. Kaikkien yksiköiden asiakkuuksia arvioitiin vuoden 2015 aikana ja erityistä huomiota kiinnitettiin Kuntolan profilointiin ennaltaehkäisevänä ja kuntoutumista edistävänä paikkana. Kuntolassa toimi neljä kuntoutuspaikkaa suoraan sairaalasta kotiutuville. Lyhytaikaishoitoa kehitettiin ja tavoitteena oli, että kaikille säännöllistä lyhytaikaishoitoa käyttäville laadittaisiin tavoitteet, joiden avulla asiakas ylläpitää omaa fyysistä ja psyykkistä toimintakykyään. Kuntolan toimintaa alettiin kehittää yhä enemmän niin, että asiakaspaikkoja käytettäisiin ympärivuorokautista arviointijaksoja tarvitseville. Veteraanikuntoutusta järjestettiin edelleen Kuntolassa.

Mielenterveysasiakkaiden **tukiasumisen tiimissä** työskenteli kolme hoitajaa ja kolme ohjaajaa. Tavoitteena on ollut lisätä kotiin vietäviä palveluja ja vähentää oman toiminnan avulla mielenterveysasiakkaiden tukiasumisen ostopalvelua, mahdollistaa raskaammista palveluista

siirtymisen kotiin ja riittävän tuen saamisen nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Toiminnalla voidaan ehkäistä usein myös sairaalaan joutumista. Tukiasumisen tiimin asiakaskunta on kasvanut vuonna 2015 ja asiakkaita oli 80. Psykiatristen ja päihdeasiakkaiden toimintakykyä tuettiin myös Tukipilarin jaksoin.

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaille järjestettiin päivätoimintaa Dynamossa vuoden aikana 44 asiakkaalle.

Tukipilarin, Dynamon, tukiasumisen tiimin ja kolmannen sektorin eri osapuolten kesken on kehitetty **ryhmätoimintaa** vuoden 2015 aikana ja toimintaa jatketaan vuonna 2016. Itsenäisen asumisen tukea päihdekuntoutujille oman toiminnan lisäksi, on järjestetty ostopalveluna Suomen Siniaalto ry:n kautta. Alkulan alueelle käynnistettiin syksyn 2015 aikana yhdessä Siniaallon kanssa päiväkeskus.

Toimintakeskuksessa järjestettiin työ- ja päivätoimintaa vuoden 2015 aikana 49 asiakkaalle sosiaalihuoltolain ja kehitysvammalain perusteella. Osa työtoiminnasta toteutetaan tuettuna avotyönä toimintakeskuksen ulkopuolella joko kaupungin omissa toimipisteissä tai yrityksissä. Vuonna 2014 aloitettu toimintakeskuksen remontin suunnittelu eteni vuonna 2015 toteutusvaiheeseen. Remontin ykkösvaihe valmistui loppuvuonna 2015 ja toinen vaihe valmistuu maaliskuussa 2016. Toimintakeskuksen remontoitujen tilat antavat mahdollisuuden suunnitella kehitysvammaisten päivätoimintoja aivan uudella tavalla. Remontin yhteydessä toimintakeskukseen valmistui myös ”pikkukoti” eli kaksio, jossa on mahdollista yhdessä ohjaajan kanssa harjoitella itseenäistä elämää ja arjen taitoja.

Ikäihmisille järjestettiin päivätoimintaa **seniorikeskuksissa** Suolahdessa 3pv/viikossa 1 471 käyttäjäpäivää ja Äänekoskella 5 pv/viikossa 2 552 käyttäjäpäivää. Vuonna 2015 seniorikeskustoimintaa oli myös Sumiaisissa ja Konginkankaalla. Sumiaisissa ja Konginkankaalla toimi hyvin kolmannen sektorin toimijat, jotka järjestävät erilaista kerhotoimintaa, jota on tarkoituksenaan jatkossakin tiivistää. Päivätoimintaa on kehitetty vuoden 2015 aikana ja kaikki päivätoiminta on tavoitteellista toimintaa. Vuoden 2015 aikana aloitettiin päivärviointijaksot ja päivätoimintaa on tarjottu erityisesti omaishoitajien jaksamisen tukemiseen. Kotikuntoutustiimin työn suunnittelu aloitettiin osana ennaltaehkäisevänä päivätoimintana.

Seniorineuvolat jatkoivat toimintaansa kaikissa taajamissa. Kotihoidon sairaanhoitajat pitävät toimintaa sovittuina päivinä. Kävijämäärät seniorineuvoloitten piirissä ovat nousseet terveysasemien lopetettua Sumiaisissa, Konginkankaalla ja Suolahdessa. Seniorineuvolan yhteydessä aloitettiin omaishoitajien hyvinvointitarkastukset syksyllä 2015, jotka saivat suuren suosion. Lähes kaikki omaishoitajat, jotka saivat kutsun, saapuivat tarkastukseen.

Kehitysvammaisten **kuntoutusohjausta** sai 90 asiakasta vuoden aikana. Kuntoutusohjaus kattaa hyvin tarvetta ja ohjaa asiakkaita mahdollisimman itsenäiseen elämään.

Kotihoito

Kotihoidon asiakkaana on ollut vuoden 2015 aikana 651 asiakasta ja kotisairaanhoidon ns. omia asiakkaita 279, jotka kirjautuvat terveydenhuollon tilastoihin. Keskimäärin kotihoidolla on ollut asiakkaita yhteensä 372/kk. Kotihoidon erilaisia tukipalveluja on saanut yhteensä 773 asiakasta vuoden 2015 aikana. Suurella osalla asiakkaista kotihoito käsittää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon palvelut. Kotihoidon palveluita on tarjottu kaikille arjen tuen asiakasryhmille ja asiakkaille, jotka ovat täyttäneet kotihoidon kriteerit ja selviytyvät kotona annettavien palveluiden turvin.

Kotihoidon kriteereitä noudattaen kotihoitoa on pystytty suuntaamaan aikaisempaa enemmän niille asiakkaille, joiden kohdalla kotona selviytyminen edellyttää tehostettua kotiin annettavaa tukea. Osaamistason nostamista on tehty järjestelmällisesti täydennyskoulutuksien kautta ja erilaisin työjärjestelyin. Äänekosken alueen sairaanhoitajat aloittivat vuorotyön kesällä 2014 siirtyen kahteen vuoroon, sama toiminta käynnistyi Suolahdessa 2015 ja nyt yksi sairaanhoitaja on iltavuorossa joko Äänekoskella tai Suolahdessa ja koko Äänekosken alueen kotihoidon työntekijät voivat ilta-aikaan konsultoida kotihoidon sairaanhoitajaa. Tarkoituksena on vähentää terveyskeskuksen päivystyksen käyttöä ja erikoissairaanhoidon ilta- ja yöaikaista päivystyskäyttöä.

Kotihoito on jaettu neljään tiimiin. Äänekosken keskustan alueella kaksi tiimiä yhdistettiin yhdeksi vuonna 2015. Lisäksi on Suolahdessa, Sumiaisissa ja Konginkankaalla yksi tiimi kussakin. Yöpartio toimi omana tiiminään. Vuoden 2015 aikana arjen tuen toimintaa kohdistettiin erityisesti kotiin annettaviin palveluihin ja se näkyi asiakaskunnan laajenemisena kotihoidossa entistä enemmän myös muihin asiakasryhmiin kuin ikäihmisiin.

Yöpartiossa toimii joka vuorossa sairaanhoitaja ja lähihoitaja, joten sairaanhoidollisen osaamisen ympärivuorokautinen apu on turvattu vuoden 2015 lopusta alkaen koko Äänekosken alueella kotihoidon palveluissa. Tämä on osaltaan mahdollistanut palvelurakenteen keventämisen arjen tuen palveluissa ja vaikutukset näkyvät taloudessa raskeampien palveluiden vähäisemmässä käytössä. Yöpartio on myös tarvittaessa käynyt yöaikaan auttamassa omissa yksiköissä. Omien yksiköiden säännölliset yökierrot lopetettiin, kun yöpartion toiminta-alue laajeni koko kunnan alueelle. Käyntimäärät ovat vaihdelleet 10 - 18 käyntiin/vuoro.

Uusi Sosiaalihuoltolaki astui voimaan 1.4.2015 ja se takaa kotihoidon palvelut lakisääteisinä myös lapsiperheille. Äänekoskella on kasvun ja oppimisen toimialalla lapsiperheiden kotipalvelu, jonka kanssa Arjen

tuen kotihoito tekee tiivistä yhteistyötä. Kotihoidon laajeneminen lapsiperheille vaatii erityisosaamista ja asennemuutosta kotihoidon henkilökunnalta. Tämän osalta suunnitelmat käynnistettiin vuonna 2015. Vuoden 2015 aikana lapsiperheille annettavat Arjen tuen kotihoidon palvelut tuotettiin ostopalveluina.

Kesällä 2015 kotihoidossa pilotoitiin ProComp -optimointiohjelma, josta saatiin hyvää tietoa kotihoidon välittömästä asiakkaalle kohdistuvasta työajasta. Pilotoinnissa saatiin tietoa myös henkilökuntaresursien oikeasta kohdentamisesta. ProComp -optimoinnin aikana saatiin selville, että kotihoidon asiakastyöaika hoitajilla Äänekosken alueella oli noin 50 – 60 prosentin luokkaa, mikä on valtakunnallisesti tavoitteessa. ProComp -ohjelma ei kuitenkaan mahdollistanut reaaliaikaista työajan seuranta ja asiakastyön kirjaamista.

Kesän jälkeen aloitettiin yhteistyö Nurse Buddy -ohjelmiston tuottajan kanssa. Pilvipalveluna toimiva Nurse Buddy toiminnanohjausjärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2016 aikana. Ohjelmisto mahdollistaa kotihoidon työajan seurannan, kirjaamisen ja monipuolisen raportoinnin johdon työkaluksi. Lisäksi se mahdollistaa omaisille kotihoidon käyntien seurannan oman liittymän kautta.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuuden parantaminen ja turvaaminen tavoitteena raskaamman palvelutarpeen vähentäminen ja siirtäminen myöhäisempään ajankohtaan.	Seniorineuvolatoiminnan vakiinnuttaminen kaikille alueille (Äki, Sti, Sum., Kng) ja toiminnan sisältöjen kehittäminen. Hyvinvoinnin kotikäyntien tekeminen kaikille 80-v. täyttävälle (ei palvelun piirissä), ja tiedotustilaisuudet 75-vuotiaille. Arjen tuen päivä- ja työtoimintojen kehittäminen. Mt- ryhmätoiminnan käynnistäminen	Toteutuneet seniorineuvolan ja seniorikeskuksen käynnit alueittain . Hyvinvoinnin kotikäynnit n.80 hyvinvoinnikotikäyntiä / vuosi. Dynamossa noin 1300 suoritetta/ 50 asiakasta, Toimintakeskuksessa 4800 suoritetta/ 50 asiakasta. Mt-ryhmätoiminnassa 5 as/ryhmä.	Seniorikeskus on toiminut kevään aikana kaikilla alueilla ja toiminnan sisältöjä on muutettu uusiksi. Hyvinvoinnin kotikäynnit 80-vuotiaille eivät ole toteutuneet suunnitellusti vaan kotikäyntejä on edelleen tekemättä. 75-vuotiaille järjestettiin tiedotustilaisuus juhlan merkeissä syyskuu 2015. Dymossa tavoite saavutettiin suoritteiden osalta 1664 asiakasmäärä 44. Toimintakeskuksessa suoritteita 5188 ja asiakkaita 49. Mt-ryhmätoiminnot on aloitettu ja asiakasmäärä tavoite saavutettu.
Kotiin vietävien palveluiden saatavuuden parantaminen ja turvaaminen kaikille ikäryhmille.	Yöpartioiminnan vakiinnuttaminen arjen tuen vastuualueella. Arjen tuen avopalveluissa (kotihoito, kuntoutusohjaus) työskentelevien työntekijöiden välittömän asiakastyöajan lisääminen . Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoaminen. Tukiasumistoiminnan vakiinnuttaminen eri asiakasryhmissä.	Yöpartioiminta vakiintunut. Yöpartioiminnan asiakasmäärä. Toiminnanohjausjärjestelmä käytössä. Avopalvelujen työntekijöiden asiakaskoht. työaika 60-70 % kokonaistyöajasta, kotihoidon kattavuus yli 75-v 13-14 % ja kotona asuvia yli 75-vuotiaita n. 90 %. Oma tukiasuminen on toiminnassa. Tukiasumisasiakkaiden määrä.	Yöpartioiminta on vakiintunut Äänekosken alueella ja 2015 lopussa yöpartioiminta laajeni koskemaan koko Äänekosken aluetta. Toiminnanohjausjärjestelmään otettiin kesän aikana kertaoptimointi ProComp yhtiöltä ja syksyn aikana tehtiin päätös Nurse Budding-järjestelmän hankinnasta, joka otetaan käyttöön kevään 2016 aikana. Tukiasumisasiakkaita on kaikissa Arjen tuen palveluissa yhteensä 70
Asumispalveluiden ja laitoshoidon oikea-aikaisuus ja laadun varmistus	Omissa vanhustenhuollon laitoksissa olevat ylipaikat purettu, laitoshoidon ostopalvelut vähenee ja kehitysvammaisten laitoshoidosta luovutaan. Kevyempien palveluiden tarjontaa monipuolistetaan (perhehoito , ryhmäasuminen) kaikissa asiakasryhmissä	Ylipaikoilla 0 asiakasta omissa vhn laitoksissa Laitoshoidon ostopalveluista vähenee 3 paikkaa. Perhehoidettavien määrä vuoden lopussa yht. 25. Kattavuus vanhustenhuollon laitoshoidossa max. 3,5 % yli 75-vuotiaista ja tehostetussa palveluasumisessa max. 8 %. Kehitysvammaisten laitospaikkoja 0 vuonna 2015.	Ylipaikat on omissa yksiköissä purettu ja laitoshoidon ostopalvelut vahu-puolella on lopetettu vuoden 2015 loppuun mennessä. Perhehoidossa vahu-palveluissa 3 pitkäaikaista ja 7 lyhytaikaispaikan asiakasta vammaispuolella 22 asiakasta ja mt päihde perhehoidossa 1. Laitoshoidossa yli 75-vuotiaat 2,88 % ja tehostetussa palveluasumisessa 7,41 %. Kehitysvammaisten laitoshoidon paikkoja on käytetty ainoastaan lyhytaikaisesti arviointiin.
Arjen tuen palveluiden asiakas- ja palveluprosessin kehittäminen	Arjen tuen tilaaja- ja tuottajatiimien asiakas- ja palveluprosessin kehittäminen vanhuspalvelulain mukaisiksi, asiakaslähtöiseksi ja kustannustehokkaaksi; yhtenäinen palvelusuunnitteluprosessi ja työvälineet. Lakisääteiset määräajat toteutuvat palveluprosesseissa.	Asiakas- ja palveluprosessikuvaukset laadittu ja käytössä yksiköissä osana omavalvontasuunnitelmia. Seurantajärjestelmät toiminnassa ja lakisääteiset määräajat toteutuvat. Yhtenäinen palvelusuunnitelma ja lomakkeisto käytössä (vahu, mt ja vampa, päihde).	Prosessikuvauksia on laadittu ja ne siirretään vuoden 2016 aikana kaupungin yhteiseen IMS-järjestelmään. Omavalvontaa on toteutettu laaditun aikataulun puitteissa. Yhtenäisten lomakkeistojen suunnittelua Mediatrille jatkettiin vuonna 2015 ja toteutus keväällä 2016.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Palvelurakenteiden keventäminen siten, että pysytään arjen tuen budjetin raamissa eikä kustannuskehitys ylitä valtionosuuperusteen ja kaupungin yleisen kustannustason nousua	Ympäri vuorokautisen hoidon vähentäminen ostopalveluissa ja omien yksiköiden yliaikaista luopuminen mm. kotihoidon työajan kohdentamisella toiminnanohjausjärjestelmä apuna ja yöpartio toiminnalla.	Ostopalveluna vahu 565 vrk vähemmän laitoshoidon nettovähennys 85 000 euroa verrattuna vuoteen 2014 sekä asumispalvelua 2 000 vrk (mt)+ 1 200 vrk (vahu) asumispalvelu vrk vähemmän kuin vuonna 2014. Vähennys yhteensä netto 180 000 euroa verrattuna käyttöön v. 2014, huomioiden oman palvelun lisäämisen laskennallinen hinta. Omien yksiköiden käyttöaste 100 %. Henkilöstömäärä yksiköissä maksimissaan budjetoidun mukainen.	Ikäihmisten laitoshoidon ostopalvelua 1719 vrk vähemmän kuin vuonna 2014 josta nettovähennys 107 486 euroa. Psykiatriset asumispalvelut vähenivät vuodesta 2014 1686 vrk kun tavoite oli 2000 vrk ja vahu asumispalveluvuorokaudet vähenivät vuodesta 2014 2351 vrk, eli 3200 vrk vähennys ostetuista asumispalveluista täytyi vähennys yhteensä 4037 vrk. Vähennystä ostopalveluihin verrattuna 2014 vuoteen 372 976 euroa. Henkilöstömäärä ei ole pysynyt vuoden aikana budjetoidun mukaisena. Ylimääräisiä työntekijöitä on palkattu niihin yksiköihin joiden mitoitus ei ole vastannut Avin vaatimuksia.

3.1.5 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Kasvu ja oppiminen	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	2 168	2 027	2 090	63
Toimintakulut	-28 459	-28 763	-28 639	124	0 %
Netto (toimintakate)	-26 290	-26 736	-26 549	187	-1 %

Kasvun ja oppimisen toimiala muodostettiin yhdistämällä opetus-, nuoris- ja lasten ja perheiden palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi. Toiminta alkoi helmikuun alussa 2013.

Kasvun ja oppimisen toimialan talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimialan tulot olivat 2 089 521 euroa ja menot 28 638 728 euroa. Toimintakatteeksi muodostui 26 549 206 euroa, joten se oli 186 694 euroa ylijäämäinen.

Toimialan tulot olivat 62 921 euroa ylijäämäiset, mikä johtuu opetuspalveluiden ja nuorisopalveluiden arvioitua suuremmista hanketu-loista.

Lasten ja perheiden palveluiden menot olivat ylijäämäisiä 411 311 euroa, opetuspalveluiden menot olivat alijäämäisiä 263 973 euroa ja nuorisopalveluiden menot olivat 23 565 euroa alijäämäisiä.

Sisäisen valvonnan selonteko

Toimialan hallinnon ja sisäisen valvonnan sujuvuutta on hankaloittanut selkeä resurssivaje. Liki 27 milj. euron ja n. 350 henkilön toimialalta puuttuu talouteen ja hallintoon keskittynyt viranhaltija. Tämä näkyy talouden seurannan, toiminnanarvioinnin, sisäisen valvonnan, riskien ja vaarojen arvioinnin ja hallinnon prosessien epätasaisuutena.

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumisista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmälle ohjeiden mukaisesti. Toimialalla ei ole toteutettu varsinaisia valvontatarkastuksia.

Toimialalla tehdään vuosittain eripituisiin virka- ja työsuhteisiin liittyviä rekrytointipäätöksiä liki tuhat vuodessa. Vuoden 2012 aikana käyttöön otetut henkilöstöhallinnon ohjelmistot, Web -tallennus, Populus -matkalaskujärjestelmä, ovat vahvistaneet henkilöstöasioiden hallintaa siirtämällä selkeästi vastuuta palkkasihteereiltä esimiehille ja työntekijöille. Vuoden 2013 aikana otettiin käyttöön Kuntarekry -ohjelma, mikä vähensi rekrytointiin käytettävää työaikaa, vähensi virheiden mahdollisuutta, vahvisti rekrytointiprosessin laillisuutta ja nopeutti menettelyä. Lisäksi hakija voi vaivattomasti samanaikaisesti hakea useampaan samalla työnantajalla avoinna olevaan paikkaan.

Perusopetuksen laatuhanke päättyi keväällä 2013. Hankkeen avulla otimme käyttöön perusopetuksen laatujärjestelmän, jonka avulla kehitämme perusopetuksen laatua ja vaikuttavuutta. Lukuvuosien 2014 - 2016 aikana arvioimme henkilöstöä, opetusta ja opetusjärjestelyä ja arviointijärjestelmää.

Vuoden 2014 syksyllä otettiin käyttöön riskien ja vaarojen kartoitus ja analysointityöväline sekä sisäisen valvonnan työväline. Arvioinnit toteutetaan vuosittain.

Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa on käsiteltävänä kunnallisvalitus, joka koskee lukion ja perusopetuksen lehtorin virkavaalia. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto hylkäsi kaksi oppilasasiaa koskevaa hallintokantelua.

Vuoden 2015 tärkeimmät päätökset

Tammikuussa 2015 päätettiin toteuttaa kaupungin ja seurakunnan kerhotoimintakokeilu vuosina 2015 – 2017.

Koiviston koulun sisäilmaan liittyviä asioita työstettiin lautakunnassa keväällä 2015 ja syksyllä esitettiin kaupunginhallitukselle, että Koiviston koulu jatkaa toimintaansa Koiviston kylällä.

Lokakuussa lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että keskustan alueen yhtenäisperuskoululle rakennetaan tiloja Koulunmäelle Teknologiakeskuksen peruskorjauksen sijasta.

Marraskuussa kasvun ja oppimisen lautakunta päätti perustaa urheilu- luokan keskustan yhtenäisperuskoulun luokille 7-9.

3.1.5.1 Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapiapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennalta ehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen

1000410 Lasten ja perheiden palvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	1 305	1 269	1 251	-18	-1 %
Toimintakulut	-10 031	-10 465	-10 054	411	-4 %
Netto (toimintakate)	-8 726	-9 196	-8 802	393	-4 %

Lasten ja perheiden palveluihin varatut määrärahat riittivät kokonaisuutena ja koko vastualueen tilikauden tulos oli 393 368 euroa ylijäämäinen.

Bruttomenot alittuivat noin 411 311 eurolla talousarviossa arvioidusta ja toimintatuottoja saatiin 17 943 euroa vähemmän, kuin talousarviossa oli arvioitu.

Lapsien päivähoitomaksut toteutuivat edellisen vuoden tasossa. Vuoden 2015 talousarviosta tulot jäivät kuitenkin alle odotetun 197 159 euron.

Lasten ja perheiden palveluiden menoista n. 72 % on henkilöstömenoja ja ne pysyivät edellisen vuoden tasolla. Henkilöstömenoihin varattujen määrärahojen käyttöaste oli 95,7 %. Kotihoidon tuen 1,3 milj. euron menot alittuivat n. 160 000 euroa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Perhepäivähoitajien määrä vähenee vähitellen ja päiväkotihoito lisääntyy.

Kerhotoimintaa järjestettiin Mikonpuiston päiväkodissa sijaitsevissa kerhotiloissa kolmena päivänä viikossa n. 25 – 30 lapselle lastentarhanopettajan ja päivähoitajan voimin. Vuoden aikana jatkettiin kerhotoimintaa myös tukea tarvitseville lapsille. Elokuussa Alkulassa aloitettiin kahden vuoden kokeiluna seurakunnan ja kaupungin yhteinen kerhotoiminta ma ja ti aamupäivisin 9-12.

Elokuun 2015 alusta Alkulan päiväkodissa oli 54 hoitopaikkaa. POKE aloitti elokuussa kodan, varaston ja eko-wc:n rakentamisen päiväkodin läheisyyteen. Tavoitteena on vuoden 2016 elokuussa aloittaa metsäryhmä, joka viettää päivittäin metsässä noin neljä tuntia.

Katvelan päiväkodissa oli 75 hoitopaikkaa. Kellosepän päiväkotiluovutettiin huhtikuussa ja toiminta aloitettiin elokuun alussa. Rakentaminen sujui aikataulussa ja hankinnat sekä kalustaminen sujuivat onnistuneesti. Päiväkotiin siirtyivät Suojarinnteellä toiminut erillinen esiopetusryhmä ja pidennetyn aukioloajan ryhmät Alkulasta sekä ryhmäperhepäiväkoti lopetettiin. Talossa hoidetaan arkisin pidennetyn hoidon tarvisijat 5.30 - 22.30. Vuoden 2015 lopulla päiväkotiluovutettiin ja Aseman koulun hankesuunnitelmaan esitettiin esiopetusryhmälle tiloja, jotta varhaiskasvatusvelvoite pystytään hoitamaan tilojen puolesta.

Karhunlähteen päiväkodissa on 87 hoitopaikkaa. Toiminta sai vihdoin työrauhan remonttien ja muutosten loputtua.

Mikonpuiston päiväkodissa oli kaikkiaan 118 hoitopaikkaa, joista vuorohoitopaikkoja on 46. Lisäksi yksi ryhmä on ollut avoinna maanantaista perjantaihin klo 5.30 – 18.00. Koko kaupungin lasten yö- ja viikonloppuhoito tapahtui Mikonpuiston päiväkodissa.

Konginkankaan ja Tiitelän päiväkodeissa lapsimäärä vaihtelee. Päiväkodeissa hoidettiin myös 1-3 -vuotiaita lapsia, mikä huomioitiin henkilöstöjärjestelyissä.

Häränvirran päiväkotiluovutettiin Tekelle elokuussa ja lokakuussa 2014. Tilat oli vihdoin saatu saman katon alle. Tekelle muodostui vuonna 2015 päiväkotiluovutus, jossa oli viisi kokopäiväryhmää ja erillinen esiopetusryhmä. Vuoden lopulla valmisteltiin väliaikaisen 1-3 -vuotiaiden ryhmän käynnistämistä.

Piilolan päiväkodissa oli 42 hoitopaikkaa. Piilolan päiväkodin remonttia jatkettiin kesällä 2015.

Päiväkodeissa oli vuoden 2015 lopussa 595 lasta ja hoitopäiviä kertyi yhteensä 89 673.

Edelliseen vuoteen verrattuna toteutuneet hoitopäivät vähenivät lähes viidellä tuhannella päivällä.

Tilanne neljän viimeisimmän vuoden osalta on alla olevassa taulukossa:

	lapsia	kokopäivähoitopäiviä	osapäivähoitopäiviä
2012	611	82 580	14 447
2013	567	79 754	12 621
2014	601	75 426	14 147
2015	595	72 853	16 820

Vuoden 2015 lopussa perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoitossa oli 82 lasta ja hoitopäiviä vuoden aikana kertyi yhteensä 14 822.

Lisäksi yksityiseltä päiväkotiki Kädenjäljeltä ostettiin 39 hoitopaikkaa ja hoitopäiviä oli 6 074. Vuonna 2014 hoitopäiviä oli yhteensä 5 440.

Esiopetus

Esiopetukseen osallistui lähes koko ikäluokka.

Keskustan ja Mämmen esiopetusryhmät yhdistettiin yhdeksi ja ryhmässä kokeiltiin kahden opettajan opetusmallia. Esiopetusta annettiin päivähoitoa tarvitseville lapsille kaikissa päiväkodeissa. Konginkankaan ja Hietaman esiopetukset jatkoivat toimintaansa koulun tiloissa.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2015 palvelun piirissä oli 51 eri perhettä ja kotikäyntejä oli yhteensä 622. Vastaavat luvut edellisenä vuonna 2014 oli 50 perhettä ja 656 kotikäyntiä. Sosiaalihuoltolain vaatima palvelutarpeen arviointi, päätöksenteko ja toiminnan koordinointi järjestettiin yhden päiväkodin johtajan tehtäväksi.

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalueena, joka myy kasvatus- ja perheneuvolapalveluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi psykologia, sosiaaliryöntekijä ja osa-aikainen toimistos sihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut toteutettiin talousarvion määrittämässä puitteissa.

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittää perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Perhepalveluiden palvelukokonaisuus toimii siten, että lapsiperheet saavat palvelut laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.	Lapsiperheiden kotipalvelun, varhaiskasvatuksen kevyempien hoitomuotojen suunnittelua ja kehittämistä jatketaan. Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon painopistealueena ennaltaehkäisevä työ.	Käyntien määrä / vaikuttavuus -kysely, palaute rakenteeltaan kevyempien hoitoryhmien lukumäärä ja niiden	40 lasta, 3 ryhmää, kerhotoiminnassa, srk: n kanssa yhteistyö aloitettu. Lapsiperh. Kopa 51 perhettä, 622 kotikäyntiä
Moniammatillinen palveluverkosto noudattaa yhdensuuntaisia kolmiportaisen tuen ja varhaiskasvatuksen tavoitteita	Riittävien resurssien varmistaminen. Koko toimialan toimintatapojen yhdenmukaistaminen.	Asiakaspalaute Työntekijöiden kuuleminen	asetuksen muk. henkilöstö, työntekijöiden hyvinvointiin huomiota ohoi-hanke mm.
Turvallisten ja terveellisten oppimisympäristöjen saaminen	Suolahden päiväkodin rakentaminen, suunniteltujen varhaiskasvatusilojen remonttien suunnittelu ja toteutuminen niin, että varhaiskasvatus toiminta mahdollisimman vähän häiriintyy muutoista.	Aikatauluissa pysyminen, muutosten rytmittäminen vuosikelloon	Kellosepän pkoti 1.8. käyttöön, päiväkotien peruskorjaukset aikataulutettu

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Motivoituneella henkilökunnalla saavutetaan laadukkaat ja kohtuuhintaiset palvelut asianmukaisissa tiloissa.	Yhteistyötä esimiesten kanssa tiivistetään ja tavoitellaan tasalaatua palvelua koko kunnan alueella. Esiopetuksen ja päivähoidon välisten todellisten kustannusten tarkastaminen.	Sotkanetin ja tilastokeskuksen suoritehinnat esim. verrattuna verrokkiin	opetussuunnitelmatyön yhteydessä varmistetaan tasalaatua palvelua. Verrokki-kuntatiedot liitteenäv. 2014.

3.1.5.2 Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen

1000420 Opetuspalvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	732	664	715	51
Toimintakulut	-17 926	-17 813	-18 077	-264	1 %
Netto (toimintakate)	-17 194	-17 150	-17 362	-213	1 %

Opetuspalvelujen tulot olivat 714 992 euroa (107,7 %) ja menot 18 077 173 euroa (101,5 %). Toimintakate oli 17 362 181 euroa (101,2 %), joten se oli 212 681 euroa alijäämäinen.

Suurimpina syinä menojen ylitykseen ovat palveluiden ostojen, henkilöstökulujen, perusopetukseen valmistavan opetuksen lisääntyminen ja kotikuntakorvauksien alittuminen.

Oppilaskuljetukset ylittivät talousarvion 62 902 eurolla. Mämmen koulun kuljetuskustannukset ylittyivät 25 000 eurolla ja Asemakadun koulun 23 000 eurolla. Asemakadun koululta on kuljetettu koko vuoden muutama oppilas Sumiaisten koululle.

Henkilöstön palkkoihin ja sivukuluihin käytettiin 135 265 euroa arvioitua enemmän, josta perusopetukseen valmistavan opetuksen osuus oli 32 003 euroa ja sairaslomien osuus 101 068 euroa.

Syksyllä 2015 perustettiin Telakkakadun koululle turvapaikanhakijoille perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä, jonka kustannus oli 47 687 euroa. Henkilöstökulujen osuus kustannuksista oli 32 003 euroa.

Koskelan aamu- ja iltapäivän toimintaa jouduttiin avustamaan 28 500 euroa enemmän, johtuen siitä, ettei Koskela voinut enää käyttää työllistämistukea palkkaukseen aikaisempien vuosien tapaan.

Kotikuntakorvaukset jäivät alijäämäiseksi 44 859 eurolla.

Lukion uudisrakentamisen aloittaminen viivästyi korkeimpaan hallinto-oikeuteen edenneen valitusprosessin myötä. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituksen joulukuussa 2015.

Äänekoskella on yhteensä 10 perusopetusta antavaa koulua: kaksi yläkoulua ja kahdeksan alakoulua.

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Koiviston koulun 46 oppilaasta Keskuskoulun 532 oppilaaseen. Keväällä 2015 kouluissa oli 2 130 oppilasta (alakoulussa 1 421, yläkoulussa 735) ja syksyllä oppilaita oli 2 099 (alakoulussa 1 401, yläkoulussa 698). Syksyn 2015 tilastopäivänä erityisintuenoppilaita oli 68 (4,0 %) ja edellisenä vuonna vastaava määrä oli 77 oppilasta (3,7 %). Pidennetyn opetusvelvollisuuden oppilaita oli yhteensä 34, heistä vaikeasti kehitysvammaisia oppilaita oli kuusi.

Opetuspalvelut on hyödyntänyt opetus- ja kulttuuriministeriön ja opetushallituksen myöntämiä Perusopetus paremmaksi - hankerahoituksia. Kerhotoimintahankkeen rahoitusta käytettiin 27 000 euroa. Summalla tuotettiin kerhoja 330 oppilaalle kymmenessä koulussa. Romani lasten perusopetuksen laadun parantamiseen tähtäävän hankkeen rahoitusta käytettiin 2 400 euroa. Summalla tuotettiin ohjauspalveluita romanilapsille. Opetusryhmien pienentämiseen tarkoitettua hankerahoitusta käytettiin 2014 vuonna 80 000 euroa. Summalla tuotettiin samanaikaisopetusta Keskuskoululle, Konginkankaan ja Telakkakadun koululle. Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen - hankkeen rahoitusta käytettiin 174 000 euroa. Hankkeen avulla palkattiin koulukuraattori, kasvatusohjaa sekä koulunkäynnin ohjaajia Keskuskoululle, Koulunmäen, Asemakadun ja Telakkakadun kouluille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin Keskuskoulun sekä Konginkankaan, Honkolan, Hietaman, Koiviston, Asemakadun ja Sumiaisten kouluilla yhteensä 52 (56) lapselle. Ostopalveluna Koskelan Setlementiltä toteutettiin toimintaa 93 (96) lapselle. Kaikkiaan toimintaan osallistui 76 (77) ensimmäisen vuosiluokan, 61 (64) toisen vuosiluokan oppilasta sekä 8 (11) vuosiluokkien 3-9 erityisen tuen oppilasta. Ohjaustunteja tuotettiin 10 622 (10 567) kappaletta.

Lukio

Lukuvuonna 2014 – 2015 opiskelijoita oli 320 ja lukuvuonna 2015 - 2016 opiskelijoita on 318.

Vuoden 2015 lukiokoulutuksen valtionosuuden yksikköhinta oli Äänekoskella 5 476,33 euroa. Nettomenot ilman poistoja ja vyörytyksiä olivat 1 692 396 euroa. Opiskelijakohtaiset menot ovat n. 5 300 euroa.

Vuoden 2015 keväällä ylioppilaita kirjoitti yhteensä 85, joista kaksois-tutkinnon suorittaneita oli neljä. Syksyllä 2015 ylioppilaaksi kirjoitti kahdeksan abiturienttia. Vuoden 2015 aikana suunniteltiin uusi Äänekosken lukio, jonka rakennustöiden aloitus siirtyi valitusprosessin takia vuodelle 2016. Sähköistä ylioppilaskoetta harjoiteltiin valtakunnallisten Abitti -kokeiden ja ensimmäisen kenraaliharjoituksen myötä. Sisäilmaongelmien helpottamiseksi otettiin käyttöön väistökontti, jossa on neljä isoa luokkaa ja itsenäiseen opiskeluun sopiva aulatila. Lukiossa OPS -työ käynnistyi marraskuussa.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Perusopetuksessa on toimiva laatujärjestelmä, joka ohjaa koulujen toimintaa arvioinnin ja työsuunnitelman avulla.	Laatukäsikirjan mukaan seuraavien laatukorttien itsearviontiosuuden tulosten pohjalta laaditaan työsuunnitelmien tavoitteet lukuvuodeksi 2015-2016.	Mittaukset tehty ja työsuunnitelmien tavoitteet laadittu tulosten perusteella.	Tavoite toteutunut.
Opetussuunnitelman uudistaminen.	Aineiden, opiskelijahuollon, erityisopetuksen, arvioinnin ja yleisenosan työryhmät perustettu ja työskentely jatkuu	Paikallisen opetussuunnitelman 1. luonnos valmis.	Tavoite toteutunut.
Kaikilla oppilailla, huolimatta koulumuodosta tai koulun sijainnista, on riittävä ja oikea-aikainen tuki.	Konsultoiva erityisopettaja -työskentelytavan valmistelu jatkuu. Vakiinnutetaan nuorten opettajien ammatillista kasvua tukeva mentorointi. Osallistutaan OPH: järjestämään psykkinen hyvinvoinnin parantamiseen tähtäävään kolmivaiheiseen koulutukseen.	Vähintään kaksi erityisopettajaa osallistuu pitkäkestoiseen erityisopetuksen erityisalan koulutukseen ja sitoutuu työskentelemään konsultoivana erityisopettajana. Vuoden aikana toimii vähintään kaksi mentoriryhmä.	Erityisopettajille ei ole löydetty sopivia pitkäkestoisia koulutuksia. Muilta osin tavoite on toteutunut.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Opetuspalvelun rakenne tukee taloudellisesti kestävä kehitystä.	Opetuspalvelu pysyy annetussa talousarviossa.	Talousarvion toteutuminen.	Talousarvio ylittyi 212 681 €.
Tehostetaan opetuspalvelun talousseurantaa.	Kouluikkunan hyödyntäminen talouden seurannassa ja arvioinnissa.	Kouluikkunaan rakennettu raportointipohjat.	Tavoite toteutunut.
Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset laskevat Keski-Suomen lukioiden keskitasoon.	Lukion yksikköhinnan ylittävä opiskelijakohtainen kustannus on alle 1000 e		Arvioitujen vyörytyserien jälkeen yksikköhinnan ylittävä kustannus on n. 1 397 €. Hallintopalveluiden ja kiinteistöjen vyörytyserat kasvoivat n. 200 000 €.

3.1.5.3 Nuorisopalvelut
Toiminta-ajatus

Nuorisotyön toimintamuotoja ovat avoin tilatyö, erityisnuorisotyö, osallisuustyö, kansainvälisyistyö, erilaiset leirit ja tapahtumat sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö.

Talousarvion toteutuminen

1000430 Nuorisopalvelut	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	131	94	123	30
Toimintakulut	-502	-484	-508	-24	5 %
Netto (toimintakate)	-371	-391	-385	6	-2 %

Nuorisopalveluissa työskenteli vuoden 2015 aikana yhdeksän henkilöä, kolme vakituista, kolme oli sijaista ja kolme projektityöntekijää (etsivätyöhanke).

Nuorisopalveluiden tulot olivat 123 072 euroa ja menot 507 965 euroa. Nettomenot olivat 384 893 euroa.

Menot jakautuvat (netto) nuorisotilatyöhön 62 % ja muuhun toimintaan 38 %.

Nuorisotiloja ovat nuorisokeskus Spotti, Suolahden nuorisotilat, Konginkankaan nuorisotalo Vapari ja Sumiaisten nuorisotila. Käyntimäärät olivat nuorisotiloilla 2015 yhteensä 13 177.

Tilojen aukiolo-päivät	Kävijät 2015	7 - 12 - vuotiaat	13 - 18 - vuotiaat	19 - 29 - vuotiaat	enemmän kuin 5 x käyneet	
416	13 177	16 %	80 %	4 %	7-12 - vuotiaat	13 -18 - vuotiaat
					37 %	63 %

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet:

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Ennaltaehkäisevän ja monipuolisen toimintamuotojen kehittäminen. Nuorisotilojen aukioloajat mahdollisimman suuret	Kehitetään yhteistyötä perusopetuksen, toisen asteen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Kaikissa isommissa kuntakeskuksissa toimivat ja turvalliset nuorisotilat. Kulttuurisen nuorisotyön kehittäminen. Monikulttuurisen ja kansainvälisen toiminnan kehittäminen.	Eri osaamisalueiden tiimit. Koulu yhteistyön kehittäminen yhdessä koulun oman henkilökunnan kanssa (etsivien läsnäolo eri oppilaitoksissa, nuorisotyöntekijöiden välituntibreikit, eurooppalaisten vapaaehtoisten työskentely kouluympäristössä). Koululuokkien ryhmätykset. Ehkäisevän päihdetyön määrä. Henkilöstömäärä on suhteessa nuorisolain määrittelemiin vaatimuksiin kunnassa tehtävästä nuorisotyöstä ja verrokkikuntiin. Etsivien asiakasmäärät. Nuorisotilojen aukioloajat, määrä ja niiden kunto. Eri nuorisotilojen kulttuuriset tapahtumat ja nuorisopalveluiden tukemat tai tuottamat kulttuuriharrasteryhmät. Bänditilojen määrä ja niiden kunto, bändien määrä ja ikärakenne.	Moniammatillinen "aamukahvit" työryhmä kokoontui 6 kertaa/vuoden aikana. Etsivänuorisotyö yläasteella ja toisella asteella. Välituntibreikit ja ryhmätykset toteutuneet. Nuorisotilojen kävijämäärät nousseet. Bänditilojen määrä pysynyt ennallaan. Nuorisotilojen tapahtuma- toiminta lisääntynyt
Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien kehittäminen	Nuorten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Nuorisotiedotuksen kehittäminen.	Nuorisovaltuuston toiminnan eri muodot. Kaikissa nuorisotiloissa talotoimikunnat. Nuorisotiedotuksen toimintojen määrä ja kävijöiden määrä.	Nuorisovaltuusto kokoontunut säännöllisesti Nuorisokeskuksessa, Suolahdessa ja Konginkankaalla talotoimikunnat

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Henkilöstö resurssien tarkastelu. Valtuustoaloitteen huomioiminen talousarviossa	Valtuustoaloitteen toimeenpano syksyllä 2014	Henkilöstöresurssien kehitys	Henkilöstöresurssit samana
Etsivän nuorisotyön jatkaminen	Etsivän nuorisotyö -hankkeen jatkaminen ja toiminnan vakinaistaminen	Henkilöstöresurssien kehitys. Ministeriön avustus. Asiakkaiden määrä. Toiminnan laajuus ja merkittävyys	Etsivä nuorisotyö -toiminta jatkui. Asiakasmäärät nousseet.

3.1.6 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilymisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta toimii kunnan jätehuoltoviranomaisena ja valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetuista asuntotoimeista, yksityisteistä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä ja vastaa joukkoliikenneasioista.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen lautakunta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	2 692	2 551	2 539	-12	0 %
Toimintakulut	-12 101	-12 790	-12 484	307	-2 %
Netto (toimintakate)	-9 409	-10 240	-9 945	295	-3 %

Tekninen lautakunta toimi vuoden 2015 siten, että oli vain yksi vastuualue, tilaajavastuualue. Hallinto, tilapalvelut, yhdyskuntatekniset palvelut ja liikennepalvelut siirtyivät tulosalueiksi.

3.1.6.1 Tilaaja

Talousarvion toteutuminen

1000710 Tilaaja	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	2 692	2 551	2 539	-12	0 %
Toimintakulut	-12 101	-12 790	-12 484	307	-2 %
Netto (toimintakate)	-9 409	-10 240	-9 945	295	-3 %

Vuoden aikana selkiintyivät isojen sisäilmaongelmaisten koulujen tulevaisuuden ratkaisut. Rakennetaan uusi lukio ja Telakkakadun yhtenäiskoulu. Lukio rakentaminen oli tarkoitus aloittaa jo syksyllä mutta valituksen takia rakentamisen aloittaminen siirtyi vuodelle 2016.

Kaupunginvaltuusto päätti 18.5.2015 talouden vakauttamisohjelman toimenpideohjelman 2016 - 2018 yhteydessä, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:lle siirtyneet palvelut eivät avaudu toistaiseksi kilpailulle vuonna 2016 aikaisemmasta päätöksestä poiketen. Taloudelliseen säästötavoitteeseen pyritään Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toiminnan tehostamisella. Mikäli asetetut säästötavoitteet eivät toteudu suunnitellusti, kilpailutetaan kiinteistöyhtiöltä hankittavat palvelut. Säästötavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain.

Toiminnallisesti vuosi sujui odotusten mukaisesti. Sitovat tavoitteet toteutuivat tyydyttävästi.

Henkilöstömuutoksia ei vuoden aikana tapahtunut.

Taloudenpito on tärkeässä osassa toimintaa ja teknisen lautakunnan alainen käyttötalous toteutui tilaajavastuualueen osalta noin 280 000 euroa ylijäämäisenä. Lopputuloksen vaikutti tarkan taloudenpidon ohella mm. leuto ja vähäluminen loppuvuosi sekä rakennuttamishenkilöstön palkkojen osittainen kirjaaminen investointeihin.

Teknisen lautakunnan alaisista investointimäärärahoista jäi käyttämättä noin 5,3 (2,2) miljoonaa euroa tulot huomioiden, johtuen pääasiassa lukion rakentamisen siirtymisestä vuodelle 2016.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Kiinteistöohjelma	Laaditaan vuoden loppuun mennessä kiinteistöohjelma koskien kaupungin kiinteistöjä	Kiinteistöohjelman valmistuminen	Ei valmistunut. Tekniset ja jälleenhankinta-arvot saatiin määriteltyä.
Tilajaorganisaation arvojen luominen	Laaditaan tilajaorganisaatiolle omat arvot, visiot ja missiot.	Työn toteutuminen	Toteutui, organisaation arvot määriteltiin.
Kaupunkiympäristön laadun parantaminen	Rantapuiston II-vaiheen valmistuminen. Niemelänkadun peruskorjauksen valmistuminen.	Toteutuneet työt	Työt toteutuivat suunnitelmien mukaisesti.
Katujen ja kevyenliikenteen väylien peruskorjausten ja kunnossapidon tärkeysjärjestys	Liikennejärjestelmätyön mukaisten kevyenliikenteen laatuikäytävien kunnossapidon tehostaminen.	Käyttäjien palaute	Toteutui. Käyttäjiltä ei negatiivista palutetta.
ELY-keskusten, naapurikuntien (työssäkäynti ja opiskelualueen kunnat) ja muiden sidosryhmien kanssa siirtymäajan jälkeisen joukkoliikenteen kehittämisen palvelusomäärittelyn mukaiseksi	Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittely uuteen/muuttuneeseen toimintaympäristöön.	Palvelusomäärittelytyöstä valmiina n. 50 %. Työ valmistumisajankohtaa on siirretty toukokuulle 2016, jotta voidaan hyödyntää Liikenneviraston laatimia uusia määrittelyohjeita. Ohjeet valmistuneet loppuvuodesta 2015.	Liikenneviraston on laatinut uudet palvelusomäärittelyohjeet, joita tullaan noudattamaan (sain ohjeet vasta joulukuusta 2015). Odotan myös, että ELY -keskus aloittaa uusien ohjeiden mukaan seudullisen palvelusomäärittelyn.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Rakennushankkeiden onnistunut ja kustannustehokas läpivienti	Investointiohjelman rakentamisosa toteutuu taloussuunnitelman mukaisesti.	Investointiohjelman toteutuminen	Ohjelma toteutui hyvin Lukiota lukuunottamatta
Kiinteistöjen ylläpitokustannukset	Kiinteistöjen ylläpitokustannukset/m ² eivät nouse vuoden 2014 tasosta.	Jälkiseuranta ja talousarvio	Kustannukset olivat samaa luokkaa edellisvuoden kanssa (6,28 €/hm ² /kk).

Sisäisen valvonnan selonteko

Äänekosken kaupungin valvontajärjestelmä koostuu sisäisestä ja ulkoisesta valvonnasta. Teknisen toimen sisäiseen valvontaan kuuluu viranhaltija ja luottamushenkilöjohdon vastuulla oleva ja organisoima valvonta. Sisäinen tarkastus on valtuuston 13.10.2014 § 77 hyväksymien periaatteiden mukaisesti uudistanut sisäisen tarkastuksen toteuttamista, perustuen kaupungin keskeisiin rakennemuutoksiin, kaupunki-strategiaan, toimintaympäristöanalyysiin sekä niistä johdettuihin riskiprofiileihin.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä mahdollisesti konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus on näkyvä osa ohjaus- ja valvontajärjestelmää, jota toimiala käyttää toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Niin koko kaupungin, kuin teknisen toimenkin osalta ulkoinen valvonta käsittää tilintarkastuksen ja tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin.

Sisäinen tarkastus tukee teknisen toimen hallintoa ja tehtäviä kaupungin arvojen toteuttamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoa-

malla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta, johtamis- ja hallintoprosesseihin sekä riskienhallinnan tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Uusi kuntalaki (410/2015) on pääosin tullut voimaan 1.5.2015 alkaen. Kuntalain säännökset velvoittavat kaupungin järjestämään kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan. Säännösten mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee kattaa hallinnon ja talouden järjestäminen sekä kunnan toiminta. Sisäisen valvonnan tarkoitus, tavoitteet, järjestäminen sekä vastuut on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -päätöksessä Äänekosken kaupunki on päivittänyt ”Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet” kuntalain uusien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan säännösten mukaiseksi. Lisäksi tekninen toimi on korjannut hallintosäännön osaltaan sen uudistamisen yhteydessä vuonna 2015.

Tekninen toimi on integroinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaksi johtamis- ja hallintojärjestelmää. Tämä tarkoittaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tarkoituksena on kytkeä sisäinen valvonta ja riskienhallinta osaksi teknisen toimialan esimiestyötä, päätöksentekoa, toimintaprosesseja sekä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavien tilivelvollisten toimielinten ja viranhaltijoiden työskentelyä.

Tekninen toimi vastaa, että sillä on käytettävissä pyydetessä aina tieto siitä, mistä voidaan tarkastella vastaukset seuraaviin seikkoihin:

1. toiminnan tuloksellisuus ja taloudellisuus
2. lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen
3. resurssien ja omaisuuden turvaaminen (esim. vakuutukset)
4. toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus (esim. tiliöinti)

Sisäisen tarkastuksen toiminta-alueena ovat teknisen toimen toiminnot ja toimintayksiköt sekä palvelutuottajille ulkoistetut toiminnot ja palvelut. Palvelutuottajien osalta tarkastetaan mm. lakisääteisten velvollisuuksien täytyminen ja toteuttaminen.

Teknisen toimen oma sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi:

- toimialan johtamis- ja hallintojärjestelmää,
- toimialan lain- ja päätöksenmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta

Tarkastusten tavoitteena on eettisten arvojen ja hyvän johtamis- ja hallintotavan tukeminen sekä riski- ja valvontatietoisuuden tuottaminen ja lisääminen. Tarkkailua suoritetaan teknisen- ja ympäristötoimialan johtoryhmän kokouksissa sekä tulosalueiden kokouksissa sekä kerran kuukaudessa kokoontuvan talousryhmän kokouksissa.

Tekninen toimi on ollut myös joka vuosi antamassa selvityksen tarkastuslautakunnalle.

Toiminnan painopistealueiden määrittelyn perustaksi on syksyn 2015 aikana mm.

- korjannut riskiprofiilin
- suorittanut kehityskeskustelut
- laatinut toimialan omat arvot ja visiot
- määritellyt kriittiset menestystekijät toimialalle (työ aloitettu)
- laatinut sitovat tavoitteet vuodelle 2016
- prosessikaavioiden teko aloitettu
- kiinteistöohjelma aloitettu
- sisäilmaohjelma aloitettu

Vuoden 2015 aikana aloitettiin toimintaympäristöanalyysin laatiminen, joka on toteutettu riskien osalta. Teknisen toimialan päätöksistä ei ole aiheutunut vuoden 2015 aikana riitatapauksia, jotka johtaisivat käsitteilyihin missään oikeusasteessa. Vuoden 2015 aikana tehdyistä lautakunnan päätöksistä tehtiin yhteensä kolme oikaisuvaatimusta, joista kaksi koski samaa asiaa. Oikaisuvaatimukset on käsitelty asianmukaisesti ja saatettu loppuun.

3.1.7 Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvonta- ja seurantatehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksesta ja neuvonnasta, tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Leijonanosan vie pelastustoimi (Jyväskylä) ja muut ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Laukaa) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi).

Tavoitteita ja mittareita voidaan asettaa ja suoritteita seurata vain perustehtävään kuuluvissa asioissa.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	137	491	500	9	2 %
Toimintakulut	-2 342	-2 468	-2 396	71	-3 %
Netto (toimintakate)	-2 205	-1 977	-1 896	81	-4 %

Toimintavuosi oli poikkeuksellinen biotuotetehtaaseen suoraan tai välillisesti liittyvän lupakäsittelyn työllistävyyden vuoksi. Rakentamisen suuri volyyymi sekä ympäristö- ja maa-ainelupien poikkeuksellisen suuri määrä heijastuivat suoraan toiminnan tuloihin, mutta toisaalta kavensivat mahdollisuuksia toteuttaa lautakunnalle kuuluvia muita tehtäviä. Talousarvio toteutui kokonaisuutena noin 405 000 euroa ylijäämäisenä, tuloihin haetun muutoksen jälkeen ylijäämäksi muodostui noin 81 000 euroa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana teknisen toimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti teknisellä ja ympäristötoimialalla.

Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvalltaa on vuonna 2015 käytetty säädösten ja hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Yksi ympäristölautakunnan maa-ainesten ottoa koskeva päätös sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Muut muutoksenhakuasiat koskivat ympäristötarkastajan päätöksiä vesihuoltolain mukaisissa vapautusasioissa. Vuonna 2014 vireille pannuista yhdestä valituksesta tuli päätös vuoden 2015 aikana ja valitus kaatui hallinto-oikeudessa. Vuonna 2015 vireille pannuista valituksesta on yksi kaatunut hallinto-oikeudessa. Kolmesta valituksesta ei ole vielä tullut päätöstä. Hallinto-oikeus on kumonnut 6 päätöstä ja todennut, että vapauttamisen edellytysten harkintatilanne on ollut tulkinnanvarainen. Oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä siten, että viranomaisen olisi velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut.

Talouden toteutumisesta on raportoitu lautakunnalle ja lautakunta haki muutosta talousarvioon tulojen merkittävän ylittymisen johdosta.

3.1.7.1 Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluu ympäristönsuojelu sekä rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen

1000760 Ympäristövalvonta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	137	491	500	9	2 %
Toimintakulut	-381	-435	-423	12	-3 %
Netto (toimintakate)	-244	56	77	21	37 %

Vastuualueella toiminnan tulot olivat 0,5 milj. euroa, mikä oli noin 0,3 milj. euroa yli alkuperäisen talousarvion, ja menot noin 0,4 milj. euroa. Toiminnan tulot kattoivat 120 % menoista. Lisätalousarviossa tuloarviota korotettiin 0,3 milj. eurolla.

Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

Lautakunta myönsi yhteensä 12 ympäristö- tai maa-aineslupaa. Vertailun vuoksi voi todeta, että vuosina 2013 ja 2014 lupia oli kolmasosa tästä, 4 kpl kumpanakin vuonna. Muu kuin ympäristölupia ja maa-aineslupia koskeva päätöksenteko on delegoitu viranhaltijoille. Ympäristötarkastaja teki 15 päätöstä, johtava ympäristötarkastaja 14 päätöstä ja ympäristöpäällikkö 47 päätöstä erityislakien mukaisissa asioissa. Valvonnan painopiste oli maa-ainesten otossa (45 käyntiä). Suoritteiden ja talouden toteutumisen kannalta oli olennaisen tärkeätä, että määräaikaaisesti avoimeksi jäänyt johtavan ympäristötarkastajan paikka saatiin täytettyä 1.3.2015 alkaen.

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 394 kpl ja lisäksi voimassaolevien lupien jatkamispäätöksiä tehtiin 34. Asuntorakentaminen elpyi hieman edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen melko vähäistä. Omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 16, rivitalojen rakennuslupia 3 ja loma-asuntojen lupia 6. Koko vuotta leimasi merkittävä teollisuusrakentaminen. BTT -projektiin liittyen myönnettiin 21 rakennuslupaa ja 8 muuta lupaa. Kaupungin omista kohteista rakennuslupa myönnettiin uudelle lukiorakennukselle.

Lupamäärää paremmin toimintavuoden poikkeuksellisuutta kuvaa uusille rakennuksille myönnettyjen lupien yhteenlaskettu kerrosala tai tilavuus. Kerrosneliömetreillä mitattuna vuonna 2015 myönnettiin rakennusala 4 - 9 -kertainen ja tilavuudella mitattuna 12 - 26 -kertainen määrä edellisiin vuosiin verrattuna:

	2012	2013	2014	2015
lupien lukumäärä, kpl	450	415	354	394
uusien rakennusten kerrosala, m ²	21890	12506	9844	92374
uusien rakennusten tilavuus, m ³	103450	46031	45754	1195175

Lupasuoritteiden ja talouden toteutumisen kannalta oli merkitystä sillä, että myös rakennustarkastaja sai hallintosäännön muutoksella oikeuden myöntää rakennuslupia ja johtava rakennustarkastaja pystyi keskittymään mm. vaativiin teollisuuden rakennuslupiiin. Muutos mahdollisti myös sen, että lupia voitiin myöntää läpi kesän. Sitovien tavoitteiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Vastuualueen ydinprosessien toimivuus (rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu)	Mahdollinen Metsä Fibren suurinvestointi on keskeinen lupaprosessi talousarviovuonna ja sitoo voimavaroja. Seurataan rakennusvalvonnan uutta organisointia koskevan lainvalmistelutyön etenemistä, eikä toistaiseksi ryhdytä kehittämään sähköistä lupahakua ja arkistointia. Jatketaan vanhojen lupatietojen viemistä korteilta koneelle. Toteutetaan uuden ympäristönsuojelulain edellyttämät muutokset.	Lupien viivytyksetön käsittely ja mahdollisen muutoksenhaun kestävä laatu. Ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman ja ohjelman valmistuminen (edellyttää johtavan ympäristötarkastajan viran täyttämistä).	Tavoite toteutui, vaikka lupavolyymi oli poikkeuksellisen suuri ja lupamaksimi sijoittui touko- elokuulle. Rakennusluvat käsiteltiin 2-3 viikossa ja ympäristö- sekä maa- ainesluvat 1,5-3 kuukaudessa vireillepanosta. Päätöksistä ei valitettu. Valvontasuunnitelman ja - ohjelman laatiminen siirrettiin luparuuhkan vuoksi seuraavaan vuoteen. Johtavan ympäristö- tarkastajan virka täytettiin määräaikaisena 1.3.2015 alkaen.
Kaupunginhallituksen hyväksymän ympäristöpolitiikan toimeenpano vastuualueen osalta	Ympäristöohjelmasta vuoteen 2016 pyritään toteuttamaan ne vuodelle 2015 suunnitellut toimenpiteet, jotka koskevat viihtyisää ja laadukasta kaupunkiympäristöä ja ympäristöturvallisuuden edistämistä (yksilöity jäljempänä). Vuonna 2015 voimavaroja kohdennetaan biotuotetehdashankkeeseen, joten joitakin ohjelman tavoitteista joudutaan siirtämään suunniteltua myöhemmin toteutettavaksi. (Edellyttää ympäristötoimen virkojen säilymistä).	Esitetty yksilöityjen tavoitteiden kohdalla	
Viihtyisä ja laadukas kaupunkiympäristö	Aktiivista ympäristöhoidon valvontaa kohdennetaan kaupunkikuvallisesti merkittäviin alueisiin. Rakennetun ympäristön hoidon valvonnan vastuita selkiytetään ja yhteistyömalleja kehitetään.	Valvonta-asiakirjat. Valmistuneet toimintamallit.	Lupakäsittelyn priorisoinnin vuoksi omaloitteisesta, systemaattisesta ympäristöhoidon valvonnasta jouduttiin tinkimään. Yhteydenottojen perusteella tehtiin valvontatoimia noin 10
Energiaviisas toiminta	Ei tavoitteita vuodelle 2015		Valmistui uusiutuvan energian energiataase
Ympäristöturvallisuuden edistäminen	Ilmanlaadun seuranta jatketaan sopimusperusteisesti teollisuuden ja energiantuotannon kanssa ainakin vuonna 2015. Vesistöseurannan jatkamista harkitaan. Selvitetään ympäristölautakunnan mahdollisuus jatkaa kunnan öljyntorjuntaviranomaisena.	Ilmanlaadun seurannan tulokset ovat reaaliaikaisesti nähtävillä kaupungin kotisivuilla. Vuosiraportti ilmanlaadun seurannasta. Esitys kunnan öljyntorjuntaviranomaisen tehtävien järjestämisestä.	Ilmanlaadun seuranta ja raportointi toteutui. Lisäksi käynnistettiin pohjavesien suojeleusuunnitelman laatiminen yhdessä Uuraisten kanssa. Kunnan öljyntorjuntaviranomaisen käytännön tehtävät järjestettiin määräaikaisin ratkaisuin. Valmiussuunnitelmaa päivitettiin.

3.1.7.2 Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000770 Ympäristöterveydenhuolto					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-294	-340	-320	20	-6 %
Netto (toimintakate)	-294	-340	-320	20	-6 %

Ympäristöterveydenhuollosta vastaa isäntäkuntana Laukaa. Talousarviossa pysyttiin.

3.1.7.3 Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000790 Maaseutuasiat					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-58	-75	-60	15	-21 %
Netto (toimintakate)	-58	-75	-60	15	-21 %

Maaseutuelinkeinoviranomaisen seutukunnallisesti hoidettavista tehtävistä on vastannut kahden vuoden ajan Saarijärvi. Talous toteutui ennakoidusti.

3.1.7.4 Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000800 Pelastustoimi					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-1 609	-1 618	-1 593	25	-2 %
Netto (toimintakate)	-1 609	-1 618	-1 593	25	-2 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastasi Jyväskylän kaupunki, joka laskutti Äänekosken kaupunkia talousarvion mukaisesti 1,6 miljoonalla eurolla.

Kunnan öljyntorjuntaviranomaisena toimivalla ympäristölautakunnalla ei kertomusvuonna ollut merkittäviä jälkitorjuntatehtäviä. Toimialan viranhaltijoita työllisti muutama pienehkö öljyvahinko.

3.1.8 Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, museo- ja liikuntalain tai muun vapaan sivistystoimen lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Tavoitteena tuottaa yhdessä eri toimijoiden (järjestöt, yksityiset) kanssa laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita huomioiden palveluiden tuottamisessa kaikki kuntalaiset ja ennaltaehkäisy merkityksen.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikalautakunta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	747	723	589	-134	-19 %
Toimintakulut	-3 863	-3 975	-3 779	196	-5 %
Netto (toimintakate)	-3 116	-3 251	-3 190	62	-2 %

Vapaa-aikalautakunnan talousarvioon oli varattu määrärahaa 3 974 600 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 723 100 euroa. Lautakunnan menot olivat 3 778 542 euroa ja tuloja kertyi n. 134 000 euroa arvioitua vähemmän. Suurimman poikkeuksen tulojen vähentymiseen aiheutti se, että uimahalli VesiVelho oli suljettuna syyskauden. Nettotulos oli kuitenkin 61 785 euroa ylijäämäinen, joka muodostui kaikkien vastualueiden tarkasta talouden hoidosta.

Vapaa-aikalautakunnan hankkeista käynnistyivät vuoden 2015 lopulla uimahalli VesiVelhon laaja peruskorjaus ja Suolahden uimahallin kuntosalitilan korjaus. Liikuntapuiston yleisurheilukentän Novotan -pinnan peruskorjaus ja ruiskutus saatiin osin tehtyä. Lautakunnan eri kohteisiin tehtiin pieniä peruskorjauksia mm. pääkirjastolle, uimarannoille ja Painotalolle.

Vuoden 2015 lopussa toimitettiin AVI:lle rahoitushakemukset uuden hiekkatekonurmipintaisen tenniskentän rakentamisesta ja hakemus terveystalokuntaprojektista.

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumisesta aina neljännesvuosittain. Vapaa-aikalautakunnan kassoille on vuoden 2015 aikana nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri vastuualueille on nimetty laskujen asiattarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset hyväksytään aina lautakunnan kokouksessa.

Vapaa-aikalautakunnan eri tiloille on laadittu tarvittavat turvallisuus-suunnitelmat ja uimahallien ja virallisten uimarantojen vedenlaatua seurataan terveydensuojeluviranomaisten toimesta.

Vapaa-aikatoimeen on laadittu sisäisen valvonnan ohjeistus, jonka perusteella seuraavia asioita tulee parantaa: tietohallinnon laitteiden ja järjestelmien osalle henkilöstö tarvitsee lisäkoulutusta.

Sisäinen valvonta on ollut riittävää, eikä lautakunnan ja viranhaltijoiden päätöksistä ole ollut oikaisuvaatimuksia eikä oikeudenkäyntejä.

3.1.8.1 Hallinto ja kansalaistoiminta

Talousarvion toteutuminen

1000510 Hallinto ja kansalaistoiminta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	4	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-378	-368	-374	-6	2 %
Netto (toimintakate)	-374	-368	-374	-6	2 %

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali-, terveys-, ja eläkeläisyhdistysten avustukset ja luottamus- henkilöiden palkkiot. Nettomenot olivat 373 786 euroa, joka ylitti 6 286 eurolla talousarvioon varatun määrärahan.

3.1.8.2 Kulttuurityö

Toiminta-ajatus

Edistää, tukea ja organisoida kulttuuritoimintaa kunnassa. Järjestää asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Tavoitteena on luoda yhteistyössä vapaa-aikalautakunnan kanssa avustustoiminnalla mahdollisuuksia kulttuurin omaehtoiselle harrastamiselle ja ammattitaitoiselle taidetoiminnalle.

Koordinoida ja organisoida paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä sekä kotiseututyötä.

Talousarvion toteutuminen

1000520 Kulttuurityö	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	19	18	21	4	21 %
Toimintakulut	-436	-445	-417	29	-6 %
Netto (toimintakate)	-417	-428	-395	33	-8 %

Kulttuuritoimen talous toteutui vuonna 2015 lievästi ylijäämäisesti. Käyttötalouden nettomenot olivat 395 331 (416 975) euroa.

Suolahtisalissa oli yhteensä 55 (43) tilaisuutta, joissa yhteensä 10 683 (6 940) kävijää. Keskimääräinen osallistujamäärä/tilaisuus 194 (161) henkilöä.

Painotalon tiloissa oli 71 eri tilaisuutta, joissa yhteensä 12 662 osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 178 henkilöä. Harjoitustapahtumia järjestettiin 375 kertaa, joissa osallistujia yhteensä 9 956. Harjoituksissa kävi keskimäärin 27 henkilöä.

Tämän lisäksi Painotalon Mikkosalissa toimi yksityinen FunKinos Oy/Marko Nykänen. FunKinos näytti vuoden aikana 90 (85) elokuvaa

yhteensä 435 (383) esityksessä. Kävijämäärä oli 11 121 (8 479) henkilöä eli keskimäärin 25,56 (22,14) katsojaa esitystä kohden.

Hoikkassalin 12:sta näyttelyssä oli yhteensä 2 790 (2 070) kävijäkirjausta eli keskimäärin 232,5 kävijää näyttelyä kohden.

Taidemuseon kävijämäärä oli 1 581 (2 299) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 428 (864) ja museokorttikävijöitä oli 32. Aukiolopäiviä oli 121 (160) ja avoinnaolotunteja kertyi yhteensä 546. Vierailijoita päivää kohti oli keskimääräisesti 13,07 (14,37). Näyttelyitä järjestettiin yhteensä kolme kertaa, nonstop-työpajoja oli yhden kerran ja taiteilijatapaamisia pidettiin kolme kertaa. Näyttelyn avajaisia pidettiin kaksi kertaa. Popup-myyntiä pidettiin kerran keväällä ja kerran joulukuussa.

Kaupungin kokoelmaan lahjoitettiin vuoden aikana 14 teosta, Äänekosken taidemuseon kokoelmaan ostettiin kolme teosta ja saatiin yksi teos lahjoituksena. Taidemuseon blogissa julkaistiin 19 tekstiä ja museon sivuilla vierailtiin 2 397 kertaa vuoden aikana.

Taidemuseo oli suljettuna asiakas wc:n vesivahingon korjauksen vuoksi 26.1.2015, museon ilmaston puhdistuksen ja käytävien kunnostuksen vuoksi 13.4. - 18.5.2015 sekä eteisaulatilan pohjan remontin vuoksi 15.9.-21.10.2015.

Kaupunginmuseon kävijämäärät olivat yhteensä 193 (125), joista pääsylipun maksaneita oli 57 (25). Aukiolopäiviä oli 33 (32) ja avoinnaolotunteja kertyi vuoden aikana yhteensä 172 (225) tuntia. Keskimääräinen kävijälukumäärä päivää kohden oli 5,85 (3,94) henkilöä.

Hiskin mökkiä vuokrattiin eri tapahtumia varten vuoden aikana yhteensä 147 (127) kertaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Museon näyttelytoiminnan kehittäminen uuden toimitilarakenteen pohjalle	Museotoimen näyttelyt rakennetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä tehtävän tilaratkaisun mukaisena	Näyttelyt toteutettu suunnitellun mukaisena	Toteutettu
Kulttuuritilojen teknisten valmiuksien ja olosuhteiden kehittäminen	Jatketaan Suolahtisalin ja Painotalon teknisten rakenteiden ja laitteiden nykyaikaistamista ja uudistamista.	Nykyaistaminen ja uudistaminen edennyt yhden osavaiheen.	Ääni- ja valolaitteita uusittu Suolahtisaliin ja Painotalolle.
Yhteistyösopimuksen/-sopimusten hyväksyminen kulttuuritapahtumia järjestävän/järjestävien toimijoiden kanssa	Tehdään ainakin yhden ohjelmatoimiston tai vastaavan kanssa sopimus tapahtumapalveluiden tuottamisesta.	Viimeistään vuoden 2016 alusta on olemassa ohjelmatuotantosopimus.	Sopimukset tehty edelleen yksittäisten toimijoiden kanssa.

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Museotoiminnan selkeyttäminen ja vakauttaminen	Selvitetään ja ratkaistaan toimiiko Äänekosken museotoimi yhdessä vai kahdessa rakennuksessa	Museorakennusten määrä	Perustettu toimikunta organisoimaan museon tiloja. Viiskulman museorakennus myyty.
Palvelutoiminnan tehostuminen korjaamalla toimitiloissa olevia puutteita ja epäkohtia. Samalla rahalla saadaan enemmän aikaan.	Syyskaudesta enemmän yhtäaikaista käyttöä Painotalon eri tiloihin.	Tilaisuuksien määrä	Tilaisuuksien määrä kasvanut 14 %. Kulttuuritoimi hallinnoi Suolahtisalin varauksia.

3.1.8.3 Kirjastotoiminta

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Samoin edistää vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittymistä.

Talousarvion toteutuminen

1000530 Kirjastotoiminta	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
	Toimintatuotot	38	36	38	2
Toimintakulut	-785	-826	-785	41	-5 %
Netto (toimintakate)	-748	-790	-747	43	-5 %

Talousarvio alittui vähän lähinnä henkilöstökulujen osalta: työntekijöitä oli vuorotteluvapaalla, eikä kaikkia toimia pystytty eri syistä täyttämään kokoaikaisesti.

Kirjastojen lainoja oli 270 051 (276 035), lainaajia 6 554 (6675), kävijöitä 199 642 (227 531) ja verkkokäyntejä 131 917 (98 898).

Lainaukset ja fyysiset käynnit vähenivät jonkin verran. Kirjastoaineistoa oli vuoden lopussa 152 480 (153 620) yksikköä. Kirjastot olivat auki yhteensä 7 521 (7 393) tuntia. Soittohuonetta, tutkijanhuonetta ja digitoitipistettä käytettiin ahkerasti, yhteensä 348 tuntia.

Koko Keski-Suomen kattava kirjastoverkko Keski-kirjastot vakiinnutti toimintansa. E-kirjoja, e-musiikkia sekä digitoituja aikakausi- ja sanomalehtiä hankittiin yhteistyössä.

Yhteistyö koulujen kanssa tiivistyi. Kirjastonkäytönopetuksessa vieraili 86 (125) ohjattua koululaisryhmää, joissa oli yhteensä 1 472 (1 187) osallistujaa. Lukudiplomikirjoja ja koulusarjoja on lisätty vähitellen. Honkolan ja Koiviston kouluilla vierailtiin kirjavinkkaamassa ja tutustuttamassa koululaisia verkkokirjasto Arenaan. Hietaman koulun luokat vierailivat pääkirjastossa uimahallikäytien yhteydessä ja lukiolaiset kirjallisuuskurssien yhteydessä. Suolahden Asemakadun koulun oppilaiden kirjastonkäytönopetus vakiintui.

Kirjaston mahdollisuuksia pyrittiin tuomaan tutuksi erilaisilla näyttelyillä, kirjailloilla, messuosastoilla ja tapahtumilla, joissa oli yhteensä 1 179 (831) osallistujaa.

Kirjastot olivat mukana kylien kylätapahtumissa, kesäpäivillä tai joulunavauksissa. Kirjastoissa järjestettiin eduskuntavaalien ennakoönnestys. Suolahden kirjastossa pankkien edustajat opastivat verkkopankkien käyttöä asiakkaiden toivomuksesta.

Aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksen edellyttämät toimenpiteet Suolahden kirjastoon toteutettiin: laadittiin toimintasuunnitelma ja -ohjeet henkilöstölle vaaratilanteiden varalta, hankittiin valvontakamerat, väliovia ja vartijapalvelu ja luovuttiin yksintyöskentelystä aukioloaikana.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Keski-kirjastojen yhteistyön laajentaminen - kaikki hyödyt irti - yhteiset käytännöt	Keski-kirjastojen yhteistyön vakiinnuttaminen - palvelut sujuviksi ja helposti saavutettaviksi yli kuntarajojen.	Uusien mahdollisuuksien haltuunotto toteutunut, toimivat kuljetukset, asiakaspalaute, seutulainojen määrä, markkinointi	toteutuivat; palaute ollut myönteistä, seutulainoja 13419, markkinointi ja e-aineistojen hankinta yhteistyössä
Kirjastopalvelujen uudelleenorganisointi, kun kirjastoautopalvelut loppuivat	Kartoitetaan tarve/mahdollisuudet korvaaviin palveluihin kirjastoauton tilalle. Pahinta palveluvajetta yritetään paikata jääneillä resursseilla. Kirjasto kouluille -hanketta jatketaan.	Kartoitus tehty, siirtokokoelmia kouluilla, Kirjasto kouluille -hanke valmis	toteutuivat; koulusarjoja lisätty, vierailut Honkolan ja Koiviston kouluille; hanke valmis ja vakiintunut

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Määrärahat riittävät tarjoamaan edes kohtuulliset kirjastopalvelut	Pudonnut kävijä- ja lainamäärä palautuvat osittain - näkyvät suoritehinnoissa, kirjastokäynnin hinta ja lainan hinta	Ovatko suoritehinnot laskeneet	lainan hinta (2,78 €) laski, kirjastokäynnin hinta (3,76 €) nousi hiukan

3.1.8.4 Musiikkiopisto

Toiminta-ajatus

Ala-Keiteleen musiikkiopisto antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on soitto- tai laulutaidon perusteiden oppiminen, niiden edelleen kehittäminen sekä elinikäisen myönteisen musiikkisuhteen luominen.

Talousarvion toteutuminen

1000540 Musiikkiopisto	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos	Muutos
				TP2015/TA2015 €	TP2015/TA2015 %
Toimintatuotot	322	295	221	-74	-25 %
Toimintakulut	-935	-971	-920	51	-5 %
Netto (toimintakate)	-613	-676	-699	-23	3 %

Vuoden 2015 aikana musiikkiopistossa annettiin taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta yhteensä 12 971 tuntia (2014/12 831 tuntia). Kuntaosuus perus- ja opistotason opetuksessa oli 954 euroa/oppilas (2014/992 euroa) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 134 euroa/oppilas (2014/155 euroa)

Vuoden 2015 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 992 459 euroa (2014/1 009 055 euroa). Valtionosuutta musiikkiopisto sai 547 647 euroa (541 698 euroa). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja opistotason oppilaspaikoista oli 148 824 euroa (153 760 euroa) ja muiden kuntien osuus 93 492 euroa (104 656 euroa). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 17 219 euroa (18 678 euroa) ja muiden kuntien osuus 6 231 euroa (7 594 euroa).

Tammikuun alussa 2015 allekirjoitettiin uusi sopimus Laukaan kunnan ja Äänekosken kaupungin välillä taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen järjestämisestä Laukaassa. Uuden sopimuksen (voimassa 1.8.2015 alkaen) myötä Laukaan kunnan perus- ja opistotason oppilasmäärää vähennettiin 66 oppilaaseen, jotta 1.8.2017 alkaen päästään sopimuksessa sovittuun 60 oppilaspaikkaan. Varhaisiän musiikkikasvatuksen osalta Laukaa tukee kuntaosuudella vain musiikkileikkikouluopetusta korkeintaan 6 000 euroon saakka. Muilta osin VaMu opetus on laukaalaisille omakustanteista.

Lukukausimaksut ylittivät arvion, sillä ryhmäopetukseen saatiin arvioitua enemmän oppilaita. Toimintakulut alittuivat: henkilöstökuluissa tuli säästöä n. 47 000 euroa, joka osittain johtui siitä, että osa vakinaisesta henkilökunnasta oli virkavapaalla. Jonkin verran säästöä tuli myös palvelujen ostoissa.

Tammikuun lopulla huiluorkesteri Tutti Flutti kokoontui jo neljännen kerran omalle viikonloppuleirille. Mukana oli 38 soittajaa; 17 alumnia

ja 21 nykyistä oppilasta. Toukokuussa K-12 kuoro ja klarinettikvartetti tekivät oppilaitosvierailun Härmänmaan musiikkiopistoon Ulla Kotamäen, Balazs Albertin ja rehtori Sari Savolaisen johdolla. Kevään loppuksi saatiin valmiiksi Virvatuli arvioinnin ensimmäinen kierros.

Syyslukukaudella huomionarvoista oli, kun LC-Äänekoski luovutti 60 -vuotisjuhlansa kunniaksi musiikkiopistolle sähköpianon. Ko. soitin sijoitettiin Äänekosken uuden terveystakeskussairaalan Atrium -tilaan. Marraskuussa Harmonikka ja kitaraorkesteri Parrots osallistui valtakunnalliseen Nuori Soittaa -tapahtumaan Kuopiossa. Loppuvuosi huipentui Sibeliuksen syntymän 150 -vuotisjuhlavuoden merkeissä: Ala-Keitele sinfonieta esitti Kalle Santasen johdolla Sibeliuksen musiikkia Visertäjien, Sirkuttajien ja K-12 kuorojen kanssa. Esiintymiset olivat Äänekosken kaupungin itsenäisyyspäiväjuhlassa, koulukonserteissa sekä omassa ”Jo joutui ilta” -konsertissa, jotka kaikki pidettiin Suolahtisalissa.

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen vuoden 2015 oppilasmäärien keskiarvo oli n. 470 oppilasta, joista äänekoskelaisia oli 326 (305), laukaalaisia 103 (120), hankasalmelaisia 20 (21) konneveteläisiä 5 (4) ja uuralaislaisia oli 15 (10) oppilasta.

Solistisia kurssisuorituksia tehtiin 93 (2014/100) ja muita tutkintoja 118 (138) kappaletta. Perustason päättötodistuksen sai 24 (26) oppilasta. Musiikkiopistotasolla opiskeli keväällä 14 (11) oppilasta, joista 5 (6) sai päätökseen musiikin laajan oppimäärän opinnot.

Musiikkiopisto järjesti vuoden 2015 kuluessa toiminta-alueellaan 19 hiukan isompaa konserttia, joihin oli vapaa pääsy. Sen lisäksi oli pienempiä esityksiä mm. toimialueen eri kouluissa, päiväkodeissa ja seniorikeskuksissa.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet:

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Toimitilojen saattaminen nykytarpeita vastaavaksi.	<p>- Toimialueen eri opetuspisteissä kartoitetaan kaikki mahdolliset opetuskäyttöön soveltuvat tilat</p> <p>- Selvitetään nykyisin pääopetuspisteenä olevan VPK -talon, autotallin ja piha-alueen muutosmahdollisuudet tarpeita vastaaviksi</p> <p>- Laaditaan VPK:n tontin alueen kiinteistöjen ja piha-alueen muutossuunnitelma yhdessä VPK:n kanssa</p> <p>- Yhdessä VPK:n kanssa hankesuunnitelmaa viedään eteenpäin sekä laaditaan toimenpiteille aikataulu</p>	<p>Toteutuneet opetuspaikat ja niiden soveltuvuus annettuun opetukseen</p> <p>Valmis VPK: n tontin ja kiinteistön kehittämissuunnitelma ja toimenpiteiden aikataulu</p>	<p>Laukaa: Kirkonkylän koulun sisäilmaongelmien vuoksi osa koululla tapahtuneesta opetuksesta on siirtynyt pysyvästi kirjastolle. Myös uudesta koulurakennuksesta on saatu opetustilaa. Viertola edelleen opetuskäytössä.</p> <p>Äänekoski: Rumpu- ja bändi-opetus sekä varastotilat ovat Rautatienkatu 44:ssä. Kuoro siirtyi ent. seurakuntatalon saliin. Opetusta tiloissa kahtena päivänä viikossa. Musiikkileikkikouluopetus edelleen Häränvuirantie 4:ssä.</p> <p>Kehittämissuunnitelmissa ja toimenpideaikataulussa aikalisä.</p>

Taloudelliset tavoitteet:

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Ala-Keiteleen musiikkiopisto tuottaa toiminta-alueensa asukkaille laadukasta, korkeatasoista sekä monipuolista musiikin- ja soitonopetusta kohtuullisin kustannuksin .	<p>Perus- ja opistotason oppilaspaikan hinta pysyy talousarvion mukaisena sopimuksin toiminnassa mukana oleville kunnille</p> <p>Äänekosken nettomenot pysyvät kohtuullisella tasolla</p>	<p>Arvioitu perus- ja musiikkiopistotason oppilaspaikan hinta kunnille (ta ehdotus 2015) 1 290 € / oppilas</p> <p>Varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaspaikan hinta kunnille 177 € / oppilas</p> <p>Ala-Keiteleen musiikkiopiston järjestämän musiikinopetuksen hinta ylläpitäjäkunnalle 228 900€ / Äänekosken netto (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytyserät)</p> <p>11,59 € / Äänekosken asukas (ka 19 746 as)</p>	<p>Perus- ja musiikkiopistotason oppilaspaikan hinta kunnille 954 € / oppilas</p> <p>Varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaspaikan hinta kunnille 134 € / oppilas</p> <p>Ala-Keiteleen musiikkiopiston järjestämän musiikinopetuksen hinta ylläpitäjäkunnalle 166 043 € / Äänekosken netto (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytyserät)</p> <p>8,40 € / Äänekosken asukas (ka 19 746 as)</p>

3.1.8.5 Liikuntatyö

Toiminta-ajatus

Liikuntapalvelut ylläpitävät laadukasta ja monipuolista liikuntapaikka-verkostoa ottaen huomioon kaikki kunnan asukkaat. Liikuntapaikkojen kunnossapito ostetaan Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ltä. Liikuntatoimi toimii yhteistyössä paikkakunnan liikuntajärjestöjen kanssa avustamalla niiden toimintaa ja järjestämällä eri tapahtumia niiden kanssa, avustustoiminnassa painotetaan nuorisoliikuntaa. Liikuntapalvelut järjestävät erityisryhmille ja ikääntyvälle väestölle erilaista ryhmäliikuntaa ja liikuntaneuvontaa.

Talousarvion toteutuminen

	TP2014	TA2015	TP2015	Muutos TP2015/TA2015 €	Muutos TP2015/TA2015 %
1000550 Liikuntatyö					
Toimintatuotot	364	375	309	-66	-18 %
Toimintakulut	-1 328	-1 365	-1 283	82	-6 %
Netto (toimintakate)	-964	-990	-974	16	-2 %

Liikuntatyön talousarvion menot alittuivat 81 804 eurolla, säästöä tuli osin henkilöstökuluissa sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa. Vastavasti tuloja kertyi arviota 66 161 euroa vähemmän. Vuoden 2015 nettomenoiksi oli arvioitu 989 900 euroa, lopullinen toteuma oli 974 257 euroa.

Merkittävimmät liikuntatapahtumat olivat koripallon naisten SM -sarja ottelut liikuntatalolla, kansainväliset yleisurheilukilpailut liikuntapuistossa, Ice-skating tapahtumat Äänekoskella ja Suolahdessa, terveys- ja hyvinvointimessut Painotalolla ja lasten viikkokisat kesällä Suolahden kentällä.

Toimintavuonna 2015 uimahalli VesiVelho oli avoinna ainoastaan kevätkauden ja sen laaja peruskorjaus aloitettiin marraskuussa. Liikuntatalon vapaaseen tilaan siirrettiin terveyskeskuksen vanhat kuntosalilaitteet, jolloin saatiin uusi kuntosali erityisryhmille. Sumiaisiin saatiin kuntasalitilat entisen terveysaseman tiloihin. Suolahden Kylänmäelle toteutettiin yhdessä frisbeegolfharrastajien kanssa 9-väyläinen frisbeegolfrata.

Tapaukset ja tulokset

Liikuntatalo

Liikuntatalo on päivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Syksy- ja kevätkaudella iltakäyttäjien varattujen vuorojen määrä oli 3 045 varauksia. Kesäaikana varauksia oli 210, koska liikuntatalo oli suljettuna ja pääsy oli mahdollista vain sähköisen avaimen avulla. Erilaisia otteita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 74 (102) kappaletta. Kabinettia käytettiin kokouksiin ja erilaisiin tilaisuuksiin 81 kertaa. Merkittävimmät tapahtumat olivat Äänekosken Huiman naisten koripallon SM-sarjaottelut. Liikuntatalon kuntosalille ostettiin yhteensä 1 632 kuntosalikorttia.

VesiVelho

VesiVelhossa oli 34 002 (65 017), kävijämäärä on selvästi pienempi kuin edellisenä vuona, koska uimahalli oli avoinna ainoastaan kevätkauden. Uimakoulutoiminta: esikoulut 164 (1 841) käyntikertaa ja alaste 2 706 (4 165) käyntikertaa. Koululaisten 5 - 6 luokkalaisten uimatesteissä 200 metrin uimataidon saavutti 5 -luokkalaisista 86 % (82 %) ja 6 -luokkalaisista 94 % (87 %). Nämä tulokset ovat paremmat mitä

keskimäärin vastaavilla ikäluokilla on Suomessa. Muu toiminta: ui kesäksi kuntoon, ystävänpäivän uinti, vesidisko lapsille, vesitaitopäivät 4-luokkalisille, avoimet alkeis- ja jatkouimakoulut, erityislasten uintiryhmä, vesijumpparyhmät, kehitysvammaisten lasten uintiryhmä, Keski-Suomen päivä, XL -uintiryhmä ja suositut vauvauintiryhmät.

Suolahden uimahalli

Suolahden uimahallissa oli 35 552 (27 570) kävijää. (26 175). Uimakoulutoiminta: esikoulut, omat koulut ja ulkopaikkakuntien koulut 5 326 (5 625). Vesivoimistelussa oli (2 502) 2 336 käyntikertaa. Muu toiminta: avoimet uimakoulut, ui kesäksi kuntoon kampanja, jossa uimahalli tuli hienosti kolmannelle sijalle koko valtakunnassa pientenhallien sarjassa, naisten päivän tapahtuma, turvesaunat, tekniikkakurssit, uuden vuoden vastaanottajaiset ja 45-tunnin uinti, hallin 45-vuotis syntymäpäivän johdosta. Suolahden uimahallin aukioloaikoja laajennettiin syksystä, koska VesiVelho oli suljettuna ja osa henkilöstöstä siirrettiin työskentelemään Suolahden uimahallille.

Marraskuussa käynnistyi kuntosalitilan peruskorjaus.

Liikuntapuisto ja Suolahden urheilukenttä

Liikuntapuistossa järjestettiin 51 (57) jalkapallo-ottelua ja 31 (20) eri turnausta, 8 (9) yleisurheilukilpailua, 7 (3) hiihtokilpailua, rugby ottelu, koiranäyttely, kuutamohiihto ja luisteluliiton luistelutapahtuma koululaisille. Liikuntapuiston tekonurmi otettiin käyttöön 5.4.2015 (10.3.2014) ja nurmikentät olivat käytössä 20.5. -26.9.2015 (19.5.-20.9.2014) välisen ajan. Hiihtokausi oli 18.12.2014 – 27.3.2015.

Suolahden urheilukentällä järjestettiin 9 (9) jalkapallo-ottelua ja 15 (13) yleisurheilutapahtumaa. Yhteensä kentillä järjestettiin vuoden 2015 aikana 127 (104) erilaista tapahtumaa. Lisäksi kentät olivat eri seurojen vilkkaassa harjoituskäytössä koko toimintakauden.

Muut liikuntapaikat

Liikuntatoimen toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin järjestöjen ja yksityisten henkilöiden palveluita. Hiihtokausi oli huonon lumitilanteen vuoksi heikko. Keilahallitoimintaa ylläpidettiin edelleen yksityisen yrittäjän toimesta. Laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry, jossa kausikortteja myytiin 150, perhekortteja 27 ja erillisissä tapahtumissa (kouluvuorot, talviliikuntapäivä, laskiainen, avoimet ovet) oli osallistujia 1 100.

Suolahden jäähallia ylläpiti SS-Jäähalli Oy, jonka toimintaa kaupunki tuki ostamalla sieltä jäävuoroja koululaisille. Jäähallissa pelattiin 60 ottelua ja 6 turnausta, jossa useita otteluita, yhteensä jäähallin käyttäjiä oli seitsemän kuukauden toimintakautena yhteensä 16 860.

Härävirran talviuintipaikan ylläpidosta vastasi Härävirran Talviuimarit ry ja uintipaikalla kirjattiin n. 16 000 uintikertaa.

Erityisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Liikuntatoimi on yhdessä kouluttanut 26 vertaisohjaajaa, jotka ohjaavat kuutta ryhmää ja näissä ryhmissä oli 76 henkilöä viikossa. Eläkeläisjärjestöjen ohjaamia ryhmiä on kaksi. Eri ryhmiä oli 35 henkilöä ja niissä 12 156 käyntikertaa (11 688). Kuntosaliryhmiä oli kaikissa Äänekosken taajamissa. Erityisryhmien liikunta oli mukana 16:sta eri tilaisuudessa kertomassa terveystieteiden merkityksestä ihmisille. Seniorikortteja 65-vuotiaille myytiin yhteensä 454 kappaletta (391). Liikuntatoimen ja terveystoimen hyvän yhteistyön kautta käytetään Mediatri -ohjelman liikuntasivua ohjattaessa henkilöitä oikeisiin liikuntaryhmiin. Toiminta järjestetään yhden vakinaisen ohjaajan ja määräaikaisen tuntiohjaajan toimesta.

Järjestöjen tukeminen

Liikuntatoimi myönsi järjestöavustuksia yhteensä 97 428 euroa eri liikuntajärjestölle ja yhteisöille. Perusavustusta saivat 19 järjestöä, sen ollessa 21 125 euroa, loppuosa jaettiin kurssi-, leiri-, ja koulutusavustuksina sekä maksullisten tilojen vuokrien kattamiseen. SS-Jäähallin tukemiseen kaupunki osoitti 60 000 euroa, jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille ja muille kaupungin laitoksille jäähallilta.

Liikuntatoimi osallistui yhdessä eri järjestöjen kanssa erilaisten liikuntatapahtumien järjestämiseen. Äänekosken kaupunki maksoi markkinointitukea Äänekosken Huiman koripallojoukkueille 15 000 euroa. Kaupungin omistamat liikuntatilat olivat pääsääntöisesti järjestöjen käytettävissä maksutta.

Palkitut urheilijat vuonna 2015

Kaupunki valitsi hyvin menestyneeksi urheilijaksi voimantekijä Aino Aution, tyttöurheilijaksi yleisurheilija Saija Sepän, poikaurheilijaksi korkeushyppääjä Arttu Mattilan ja pyöräilijä Simo Terävän sekä valmentajaksi Ilpo Vesterisen ja nuorisovalmentajaksi Rauno Sepän. Suolahden Urhon nuorten kesäkisat valittiin vuoden urheiluteoksi. Keski-Suomen liikunta palkitsi Härävirran talviuimarit vuoden liikuntatekona perustuen talviuintipaikan ylläpitoon ja aktiiviseen avantouintiharrastuksen kehittämiseen. Lautakunnan myöntämä urheilijastipendi jaettiin 19:lle Suomen mestaruusmitalin saavuttaneelle urheilijalle ja seuralle, 16 henkilöä sai palkinnon hyvistä saavutuksista vuoden 2015 aikana. Reilun pelin palkinto jaettiin Äänekosken Huima 3-6 -vuotiaiden jumpparyhmälle.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Liikuntapaikkojen käyttöasteen ja kuntalaisten liikuntaharrastuksen pitäminen mahdollisimman korkeana. Uimahalli-liikuntatalon peruskorjauksen käynnistäminen.	VesiVelho 45 000 kävijää, Suolahden uimahalli 35 000 kävijää (uimahallin peruskorjaus), liikuntatiloilla yli 300 kilpailutapahtumaa/v.	Kävijämäärät, tapahtumat, nettokulut/kävijä uimahalleissa vrt.2014	VesiVelho 34 002 kävijää, Suohden uimahalli 35552 Liikuntatapahtumia 209(227)
Terveys, kunto- ja erityisliikunnan tehostaminen. Painopiste seura-avustamisessa nuorisoliikunnan tukemisessa. Terveys- ja kuntoliikunnassa tavoiteena on saada passiiviset henkilöt liikkumaan. Luonto- ja retkeilykohteet kuntoon!	Seura-avustuksissa painotus nuorisoverveysliikunnan järjestämisessä. Liikuntakalenterin julkaiseminen, yhteistyö perusturvan toimialan kanssa. Ryhmäliikunnoissa 32 eri ryhmää, seniorikorttien käytön lisääminen (v.2012, /231 kpl, tavoite vuonna 2013 oli 350 kpl vuonna 2014 lunastettu 391 kpl)	Nuorisoliikuntaan myönnetyn avustuksen määrä, liikuntaryhmien määrä, seniorikorttien määrä, seurojen nuorisoliikkujien määrä (lisenssit)	Avustummäärästä 65% perusavustuksiin, loppuosa 35% nuorisoliikuntaan. Ryhmiä 33/ 34 kevät/syys (32), seniorikortit 493 (454).Uusi kuntosalitila erityisryhmille, kunnostettiin yksi lintutori.
Paikallisten seurojen tukeminen: valtakunnallisten tapahtumien järjestäminen, erilaiset yhteistyösopimukset tilojen käytössä ja kunnossapidossa ja toimintojen järjestämisessä. Nuorten PR-ryhmänperustaminen Sähköisen harrastekalenterin laatiminen (kaikki toimijat)	Valtakunnallisia tapahtumia Äänekoskella 2-4 vuosittain (v. 2013 ollut 3). Laaditaan erilaisia uusia yhteistyösopimuksia paikallisten järjestöjen kanssa aktivoiden näin kolmatta sektoria. Lisää harrastajia eri toimintoihin	Tapahtumien lukumäärä, näkyvyys julkisuudessa (imagohyöty), yhteistyösopimusten lukumäärä. Toimenpiteet toteutetaan vuoden 2015 aikana.	Naisten SM-sarja koripallo-ottelut 20 ja kansainväliset yleisurhelukilpailut. Jatkettiin entisiä sopimuksia. Nuorten pr-ryhmää ei perustettu. Harrastekalenteria ei tehty, kalenteri tehtiin erityisliikunnan eri toiminnoista

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2015	Seuranta / mittarit (2015)	Toteutuma
Liikuntapaikkojen kunnossapitokustannukset pysyvät nykyisellä tasolla huolimatta, että niiden hoito siirtyy Kiinteistöyhtiölle Oy:lle	Vuoden 2015 talousarvioon varattu määräraha riittää nykyisten alueiden kunnossapitoon	Talousarvion toteutuminen, kuntalais-/asiakaspalautte	Vuoden 2015 määräraha palveluiden ostoon 579000 euroa ja tot. 589 509 euroa. Asiakas/kuntalaispalute on ollut positiivista.

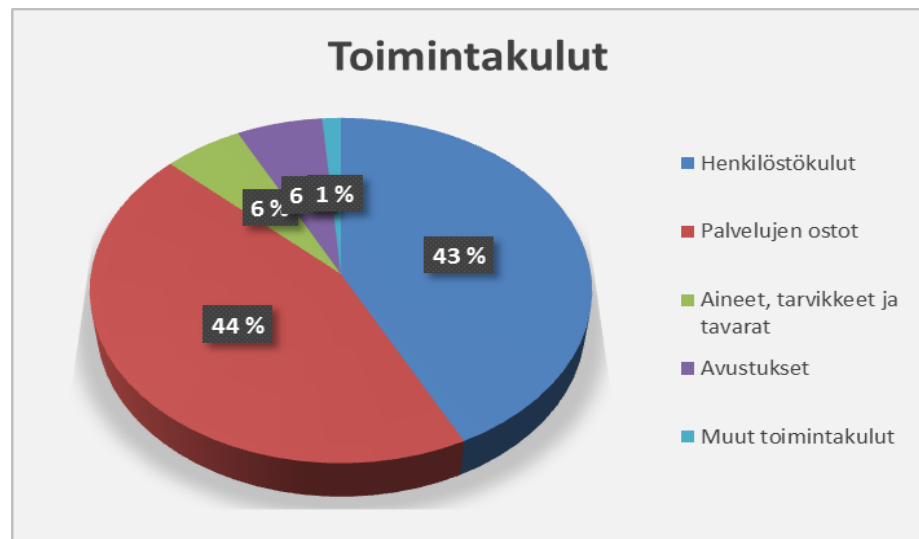
3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TAULUKKO 10 TULOSLASKELMA

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
1000 euroa, ulkoinen + sisäinen					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 442	-85	8 357	8 202	155
Maksutuotot	9 678	325	10 003	9 834	169
Tuet ja avustukset	2 551		2 551	2 305	246
Muut toimintatuotot	3 380	85	3 465	5 216	-1 751
Toimintatuotot yhteensä	24 051	325	24 376	25 557	-1 181
Valmistus omaan käyttöön				35	-35
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-58 427	173	-58 254	-56 756	-1 498
Palvelujen ostot	-55 632	-1 962	-57 593	-59 259	1 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 074	7	-8 066	-7 439	-628
Avustukset	-7 895	-650	-8 545	-8 092	-453
Muut toimintakulut	-986	-140	-1 126	-1 754	629
Toimintakulut yhteensä	-131 013	-2 572	-133 584	-133 300	-285
Toimintakate	-106 962	-2 247	-109 209	-107 707	-1 501
Verotulot	73 459	-500	72 959	73 089	-130
Valtionosuudet	40 000		40 000	40 389	-389
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1 160		1 160	1 147	13
Muut rahoitustuotot	530		530	748	-218
Korkokulut	-700	100	-600	-472	-128
Muut rahoituskulut			0	-5	5
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	990	100	1 090	1 418	-328
Vuosikate	7 487	-2 647	4 840	7 189	-2 348
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 031		-7 031	-6 764	-267
Lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	456	-2 647	-2 190	424	-2 615
Poistoeron muutos			0	20	-20
Varausten muutos					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	456	-2 647	-2 190	444	-2 635

Toimintatuotot toteutuivat noin 1,2 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puolestaan alittuivat noin 0,3 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 1,5 milj. euroa suunniteltua parempi.

KUVA 18 TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2015

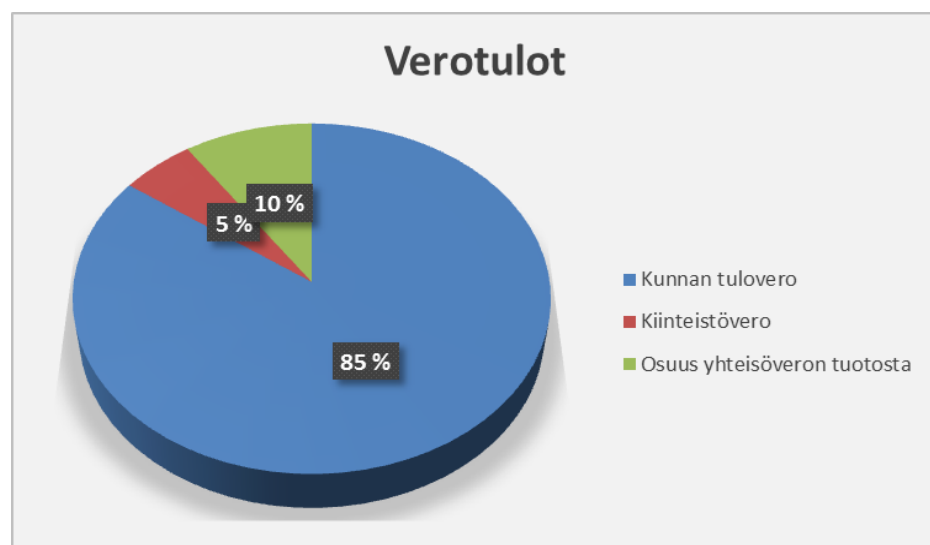

TAULUKKO 11 VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2015

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	62 493	-400	62 093	62 121	-28
Kiinteistövero	4 070		4 070	3 999	71
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 896	-100	6 796	6 969	-173
Verotulot yhteensä	73 459	-500	72 959	73 089	-130

Verotulot puolestaan toteutuivat noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin.

KUVA 19 VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2015

TAULUKKO 12 VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2015

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
1000 euroa					
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	42 923		42 923	36 794	6 129
Verotulon tasaus			0	6 128	-6 128
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 923		-2 923	-2 533	-390
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Valtionosuudet yhteensä	40 000	0	40 000	40 389	-389

Valtionosuustuloja kertyi noin 0,4 milj. euroa suunniteltua enemmän. Muutokseen vaikutti merkittävästi opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden suunniteltua parempi toteutuma.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokuluissa säästettiin noin 0,3 milj. euroa talousarvioon nähden. Tämä johtui lähinnä alhaisesta korkotasosta ja toiminnan rahoituksen painopisteen siirtämisestä pitkäaikaisesta lyhytaikaiseen rahoitukseen.

Poistot toteutuivat 0,3 milj. euroa arvioitua pienempinä, eikä lisäpoistoja tehty.

Tilikauden tulos on lähes alkuperäisen talousarvion mukainen. Tilikaudella tehtiin 2,6 milj. euron talousarviomuutokset, jotka eivät kuitenkaan toteutuneet suunnitellusti, joten muutettu talousarvio toteutui 2,6 milj. euroa parempana.

3.3 Investointien toteutuminen

TAULUKKO 13 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kiinteä ja aineeton omaisuus					
Menot	-500	-105	-605	-248	-357
Tulot	500		500	255	245
Netto	0	-105	-105	7	-112
Irtain omaisuus, Kaupunginhallitus					
Menot	-90		-90	-51	-39
Tulot					
Netto	-90	0	-90	-51	-39
Irtain omaisuus, Perusturva					
Menot	-440		-440	-242	-198
Tulot					
Netto	-440	0	-440	-242	-198
Irtain omaisuus, Kasvu ja Oppiminen					
Menot	-295		-295	-216	-79
Tulot					
Netto	-295	0	-295	-216	-79
Hankkeet, Vapaa-aika					
Menot	-70		-70	-63	-7
Tulot					
Netto	-70	0	-70	-63	-7
Talonrakennus					
Äänekosken kaupungintalo					
Menot	-101		-101	-60	-41
Tulot					
Netto	-101	0	-101	-60	-41
Telakkakadun yhtenäisperuskoulu					
Menot	0		0	-42	42
Tulot					
Netto	0	0	0	-42	42
Keskuskoulu					
Menot	-80		-80	0	-80
Tulot					
Netto	-80	0	-80	0	-80
Honkolan koulu					
Menot	-250		-250	-44	-206
Tulot					
Netto	-250	0	-250	-44	-206
Äänekosken lukio, uusi					
Menot	-4 000	85	-3 915	-418	-3 497
Tulot					
Netto	-4 000	85	-3 915	-418	-3 497

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kellosepän päiväkoti, Sti					
Menot	-800	-116	-916	-922	6
Tulot					
Netto	-800	-116	-916	-922	6
Katvelan päiväkoti					
Menot	-50		-50	-27	-23
Tulot					
Netto	-50	0	-50	-27	-23
Alkulan päiväkoti					
Menot	-55		-55	-6	-49
Tulot					
Netto	-55	0	-55	-6	-49
Piilolan päiväkoti					
Menot	-150		-150	-128	-22
Tulot					
Netto	-150	0	-150	-128	-22
Kulttuuritalo, Kalevankatu 2					
Menot	-50		-50	-20	-30
Tulot					
Netto	-50	0	-50	-20	-30
Pääkirjasto					
Menot	-40		-40	-30	-10
Tulot					
Netto	-40	0	-40	-30	-10
Suolahden uimahalli					
Menot	-160	100	-60	-40	-20
Tulot	30		30	12	18
Netto	-130	100	-30	-28	-2
Liikuntatalo/uimahalli					
Menot	-600		-600	-571	-29
Tulot	250		250		250
Netto	-350	0	-350	-571	221
Äänemäen huoltorakennus					
Menot	-30		-30	-39	9
Tulot					
Netto	-30	0	-30	-39	9
Piilolan vanhainkoti					
Menot	-51		-51	-66	15
Tulot					
Netto	-51	0	-51	-66	15
Uusi terveyskeskus, Äki					
Menot	-150		-150	-152	2
Tulot					
Netto	-150	0	-150	-152	2
Vanha sairaala, Äki					
Menot	-45	-45	-90	-105	15
Tulot					0
Netto	-45	-45	-90	-105	15

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Toimintakeskus, Lossintie 19					
Menot	0	-335	-335	-343	8
Tulot	0		0		0
Netto	0	-335	-335	-343	8
Kisakatu 4, Sti					
Menot	-50		-50	-59	9
Tulot					
Netto	-50	0	-50	-59	9
Konginkankaan palvelukeskus					
Menot	-70		-70	-76	6
Tulot					
Netto	-70	0	-70	-76	6
Suolahden palvelukeskus					
Menot	-25		-25	-24	-1
Tulot					0
Netto	-25	0	-25	-24	-1
Toimintakeskus, Lossintie 19					
Menot	-250	250	0	0	0
Tulot				0	0
Netto	-250	250	0	0	0
Vanha terveyskeskus, Ääki					
Menot	-80		-80	0	-80
Tulot					
Netto	-80	0	-80	0	-80
Keittiöt/keittiölaitteet					
Menot	-30		-30	-22	-8
Tulot					
Netto	-30	0	-30	-22	-8
Pelastuslaitos					
Menot		-20	-20	-15	-5
Tulot					
Netto	0	-20	-20	-15	-5
Teollisuushallit ja liiketilat (varaus)					
Menot	-65		-65	0	-65
Tulot					
Netto	-65	0	-65	0	-65
Rautatienkatu 52					
Menot	-40		-40	-1	-39
Tulot					
Netto	-40	0	-40	-1	-39
Rakennusten purku (varaus)					
Menot	-350	335	-15	0	-15
Tulot					
Netto	-350	335	-15	0	-15
Muut talonrakennushankkeet (varaus)					
Menot	-100	65	-35	0	-35
Tulot					
Netto	-100	65	-35	0	-35

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Lvias-työt (varaus)					
Menot	-100	0	-100	0	-100
Tulot					
Netto	-100	0	-100	0	-100
Kauppakatu 2, purkutyöt					
Menot	0	-189	-189	-208	19
Tulot					
Netto	0	-189	-189	-208	19
Talonrakennus yhteensä					
Menot	-7 772	130	-7 642	-3 418	-4 225
Tulot	280	0	280	12	268
Netto	-7 492	130	-7 362	-3 406	-3 957
Liikenneväylät					
Menot	-2 430	145	-2 285	-1 117	-1 168
Tulot	200	-200	0	41	-41
Netto	-2 230	-55	-2 285	-1 076	-1 209
Puistot ja yleiset alueet					
Menot	-205		-205	-180	-25
Tulot					0
Netto	-205	0	-205	-180	-25
Sillat					
Menot	-100	55	-45	0	-45
Tulot					0
Netto	-100	55	-45	0	-45
Satamat ja laiturit					
Menot	-70		-70	-88	18
Tulot					0
Netto	-70	0	-70	-88	18
Muut maanrakennushankkeet					
Menot	-30		-30	-13	-17
Tulot					0
Netto	-30	0	-30	-13	-17
Muut pitkävaikuttiset menot					
Menot	-330		-330	-23	-308
Tulot					0
Netto	-330	0	-330	-23	-308
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-12 332	225	-12 107	-5 657	-6 450
Tulot	980	-200	780	308	472
Netto	-11 352	25	-11 327	-5 349	-5 978

Investointien osalta toteuma (netto) oli 5,6 milj. euroa, joten käyttämättä jäi noin 6,0 milj. euroa. Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2015 olivat Kellosepän päiväkotit (0,9 milj. euroa), liikuntatalo/uimahalli (0,6 milj. euroa) ja uusi lukio (0,4 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 1,0 milj. euroa, puistoihin ja yleisiin alueisiin 0,2 milj. euroa ja irtaimistoinvestointeihin noin 0,3 milj. euroa.

Investointitulot alittuivat 0,5 milj. euroa tilikaudella 2015. Investointitulojen alitus johtui mm. siitä, maa-alueiden myynnistä saatavat myyntivoitot kirjataan käyttötalouteen ja investointiosaan kirjautuu vain tasearvo. Lisäksi liikuntatalo/uimahallin vuodelle 2015 budjetoidun valtionavustuksen (0,3 milj. euroa) maksatus siirtyi kokonaisuudessaan vuodelle 2016 (0,8 milj. euroa).

Investointimenot alittuivat 6,5 milj. euroa tilikaudella 2015. Investointimenojen merkittävimmät alitukset olivat uusi lukio (3,5 milj. euroa), Honkolan koulu (0,2 milj. euroa), liikenneväylät (1,2 milj. euroa), perusturvan irtain (0,2 milj. euroa), kasvun ja oppimisen irtain (0,1 milj. euroa), laajakaista-hanke (0,1 milj. euroa) sekä vesiosuuskuntien avustaminen (0,2 milj. euroa).

3.4 Rahoitusosan toteutuminen

TAULUKKO 14 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 487	-2 647	4 840	7 189	-2 348
Satunnaiset erät, netto	0		0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-1 778	1 778
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-12 332	225	-12 107	-5 657	-6 450
Rahoitusosuudet investointeihin	980	-200	780	53	727
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	100		100	758	-658
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 765	-2 622	-6 387	565	-6 952
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-31	31
Antolainasaamisten vähennykset	13		13	230	-217
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000		11 000		11 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 000		-10 000	-11 674	1 674
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000		3 000	14 000	-11 000
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	-2 272	2 272
Rahoituksen rahavirta	4 013	0	4 013	254	3 759
Rahavarojen muutos	248	-2 622	-2 374	818	-3 192

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 0,6 milj. euroa. Se oli 7,0 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 2,3 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjauseriä kirjattiin noin 1,8 milj. euroa (myyntivoitot). Investointimenot alittuivat noin 6,5 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta oli noin 0,3 milj. euroa, joten rahavarat lisääntyivät 0,8 milj. eurolla vuodesta 2014. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu lainkaan ja vanhoja lainoja lyhennettiin 11,7 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin 1,7 milj. euroa talousarviota enemmän.

Lyhytaikaisten lainojen osuus puolestaan kasvoi 14,0 milj. eurolla, vaikka talousarviossa niiden lisäys oli suunniteltu olevan 3,0 milj. euroa.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan 0,8 milj. euroa, johtuen suunniteltua paremmasta vuosikatteesta sekä investointimenojen alituksesta.

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma 2015 ja 2014 (ulkoiset erät)

	2015	2014	muutos eur	%
Toimintatuotot	19 458 996,22	17 822 450,65	1 636 546	9,18
Myyntituotot	2 688 595,40	2 999 084,76	-310 489	-10,35
Maksutuotot	9 251 560,40	8 858 373,27	393 187	4,44
Tuet ja avustukset	2 304 944,24	2 439 143,98	-134 200	-5,50
Muut toimintatuotot	5 213 896,18	3 525 848,64	1 688 048	47,88
Valmistus omaan käyttöön	35 078,53	1 702,00	33 377	1961,02
Toimintakulut	-127 201 444,84	-123 512 888,93	-3 688 555,91	2,99
Henkilöstökulut	-56 755 775,09	-55 617 823,84	-1 137 951	2,05
Palkat ja palkkiot	-42 866 188,45	-42 371 299,53	-494 889	1,17
Henkilösivukulut	-13 889 586,64	-13 246 524,31	-643 062	4,85
Eläkekulut	-11 401 337,26	-10 849 787,54	-551 550	5,08
Muut sivukulut	-2 488 249,38	-2 396 736,77	-91 513	3,82
Palvelujen ostot	-53 175 726,45	-51 004 137,92	-2 171 589	4,26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 424 472,11	-7 848 138,83	423 667	-5,40
Avustukset	-8 092 480,42	-7 674 148,54	-418 332	5,45
Muut toimintakulut	-1 752 990,77	-1 368 639,80	-384 351	28,08
Toimintakate	-107 707 370,09	-105 688 736,28	-2 018 634	1,91
Verotulot	73 088 695,43	71 081 185,70	2 007 510	2,82
Valtionosuudet	40 389 181,00	40 355 358,00	33 823	0,08
Käyttökate	5 770 506,34	5 747 807,42	22 699	0,39
Rahoitustuotot ja -kulut	1 418 156,27	1 021 081,63	397 075	38,89
Korkotuotot	1 147 155,54	1 166 338,33	-19 183	-1,64
Muut rahoitustuotot	747 937,66	519 134,94	228 803	44,07
Korkokulut	-472 377,53	-662 711,85	190 334	-28,72
Muut rahoituskulut	-4 559,40	-1 679,79	-2 880	171,43
Vuosikate	7 188 662,61	6 768 889,05	419 774	6,20
Poistot ja arvonalentumiset	-6 764 140,48	-5 519 793,97	-1 244 347	22,54
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 764 140,48	-5 510 234,09	-1 253 906	22,76
Kertaluonteiset lisäpoistot	0,00	-9 559,88	9 560	-100,00
Tilikauden tulos	424 522,13	1 249 095,08	-824 573	-66,01
Poistoeron muutos	19 919,37	19 919,38	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	19 919,37	19 919,38	0	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	444 441,50	1 269 014,46	-824 573	-64,98
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	15,30	14,43		
Vuosikate/poistot %	106,28	122,63		
Vuosikate eur/asukas	366	340		
Asukasmäärä 31.12.	19635	19909		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 188 662,61	6 768 889,05
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-1 778 018,33	-405 040,69
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-5 656 886,49	-17 683 210,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin	52 690,18	121 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	758 422,50	476 488,20
Toiminnan ja investointien rahavirta	564 870,47	-10 721 873,79
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-30 612,00	-377 152,00
Antolainasaamisten vähennykset	230 000,00	261 666,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	18 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 673 693,00	-14 202 846,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	14 000 000,00	4 500 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	24 025,03	114 081,82
Vaihto-omaisuuden muutokset	-6 529,25	5 531,63
Saamisten muutos	-292 628,62	223 594,14
Korottomien velkojen muutos	-1 997 015,57	175 451,75
Rahoituksen rahavirta	253 546,59	9 200 328,01
Rahavarojen muutos	818 417,06	-1 521 545,78
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	4 101 583,73	3 283 166,67
Rahavarat 1.1	3 283 166,67	4 804 712,45
Rahavarojen muutos	818 417,06	-1 521 545,78
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	128,27	38,54
Pääomamenojen tulorahoitus, %	42,24	21,75
Lainanhoitokate	0,63	0,50
Kassan riittävyys, pv	10,32	7,66

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3 Tase 31.12. ja sen tunnusluvut

	2015	2014		2015	2014
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	161 941 785,92	162 281 522,26	OMA PÄÄOMA	73 045 482,17	72 601 040,67
Aineettomat oikeudet	868 871,01	870 571,34	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	Arvonkorotusrahasa	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	197 541,30	102 024,71	Muut omat rahastot	84 709,66	84 709,66
Muut pitkävaikutteiset menot	671 329,71	768 546,63	Edellisten tilikausien ylijäämä (alij.)	-5 980 475,78	-7 249 490,24
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	444 441,50	1 269 014,46
Aineelliset hyödykkeet	116 805 937,46	116 958 544,52	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	21 598 135,69	20 197 506,66	EHTOISET VARAUKSET	214 852,77	234 772,14
Rakennukset	81 192 882,70	81 972 165,43	Poistoero	214 852,77	234 772,14
Kiinteä laitteet ja rakenteet	9 765 674,55	9 757 605,74			
Koneet ja kalusto	1 804 784,68	1 830 203,70	PAKOLLISET VARAUKSET	6 000,00	6 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	257 734,36	260 384,36	Muut pakolliset varaukset	6 000,00	6 000,00
Enn.maksut ja keskeneräiset h:	2 186 725,48	2 940 678,63			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	356 782,40	343 952,11
Sijoitukset	44 266 977,45	44 452 406,40	Valtion toimeksiannot	36 305,45	43 126,65
Osakkeet ja osuudet	19 353 098,92	19 339 139,87	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	24 572 781,53	24 802 781,53	Muut toimeksiantojen pääomat	320 476,95	300 825,46
Muut saamiset	341 097,00	310 485,00			
			VIERAS PÄÄOMA	97 683 990,66	97 354 699,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	11 194,74	Pitkäaikainen	34 020 616,76	43 065 444,15
Valtion toimeksiannot	0,00	11 194,74	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	34 003 804,00	43 049 798,00
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Muut velat	16 812,76	15 646,15
			Lyhytaikainen	63 663 373,90	54 289 255,08
VAIHUVAT VASTAAVAT	9 365 322,08	8 247 747,15	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	49 045 994,00	36 740 364,00
Vaihto-omaisuus	31 448,05	24 918,80	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	933 329,00
Varasatot	31 448,05	24 918,80	Saadut ennakot	168 489,26	161 010,69
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Ostovelat	7 095 176,03	8 625 989,33
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Muut velat	974 108,41	943 113,41
			Siirtovelat	6 379 606,20	6 885 448,65
Saamiset	5 232 290,30	4 939 661,68			
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	171 307 108,00	170 540 464,15
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	0,00	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset	5 232 290,30	4 939 661,68	Taseen tunnusluvut		
Myyntisaamiset	1 920 125,50	2 041 300,53	Omavaraisuusaste %	42,81	42,75
Lainasaamiset	390 000,00	0,00	Suhteellinen velkaantuneisuus %	73,35	75,19
Muut saamiset	2 193 776,42	2 369 361,15			
Siirtosaamiset	728 388,38	529 000,00	Kertynyt yli-/alijäämä eur	-5 536 034,28	-5 980 475,78
			Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	-281,95	-300,39
Rahoitusarvopaperit	8 788,20	8 788,20	Lainakanta 31.12. eur	83 049 798,00	80 723 491,00
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	4 229,68	4 054,62
Rahat ja pankkisaamiset	4 092 795,53	3 274 378,47	Lainasaamiset 31.12. eur	24 572 781,53	24 802 781,53
			Asukasmäärä 31.12	19635	19909
VASTAAVAA YHTEENSÄ	171 307 108,00	170 540 464,15			

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.4 Kokonaistulot ja -menot 2015

ulkoinen

TULOT			MENOT		
Varsinainen toiminta	eur	%	Varsinainen toiminta	eur	%
Toimintatuotot	19 458 996,22	3,83	Toimintakulut	127 201 444,84	25,2
Valmistus omaan käyttöön	35 078,53	0,01	Korkokulut	472 377,53	0,1
Verotulot	73 088 695,43	14,40	Muut rahoituskulut	4 559,40	0,0
Valtionosuudet	40 389 181,00	7,96	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	1 147 155,54	0,23			
Muut rahoitustuotot	747 937,66	0,15			
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00			
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
Käyttöomaisuuden myyntivoit	-2 122 606,40	-0,42	Käyttöomaisuuden myyntitapp	-344 588,07	-0,1
			Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeih	52 690,18	0,01	Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 656 886,49	1,1
Käyttöomaisuuden myyntitulo	758 422,50	0,15			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	230 000,00	0,05	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0,00	0,00	Pitkäaikaisten lainojen väh.	11 673 693,00	2,3
Lyhytaikaisten lainojen lis.	373 700 000,00	73,64	Lyhytaikaisen lainojen väh.	359 700 000,00	71,3
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	507 485 550,66	100,0	Kokonaismenot yhteensä	504 364 373,19	100,0

4.5 Konsernilaskelmat

4.5.1 Konsernituloslaskelma 2015 ja 2014 ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut 2015 ja 2014

	2015	2014	muutos eur	%
Toimintatuotot	74 193 437,07	75 341 066,15	-1 147 629	-1,52
Toimintakulut	-177 705 628,44	-178 665 946,28	960 318	-0,54
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	40 613,77	51 783,40	-11 170	-21,57
Toimintakate	-103 471 577,60	-103 273 096,73	-198 481	0,19
Verotulot	73 088 695,43	71 081 185,70	2 007 510	2,82
Valtionosuudet	47 193 197,70	47 527 570,91	-334 373	-0,70
Käyttökate	16 810 315,53	15 335 659,88	1 474 656	9,62
Rahoitustuotot ja -kulut	-696 875,42	-985 539,09	288 664	-29,29
Korkotuotot	827 530,50	803 110,88	24 420	3,04
Muut rahoitustuotot	150 050,81	138 520,38	11 530	8,32
Korkokulut	-1 495 953,99	-1 813 733,91	317 780	-17,52
Muut rahoituskulut	-178 502,74	-113 436,44	-65 066	57,36
Vuosikate	16 113 440,11	14 350 120,79	1 763 319	12,29
Poistot ja arvonalentumiset	-13 723 419,31	-12 620 338,92	-1 103 080	8,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 693 966,97	-12 610 779,04	-1 083 188	8,59
Kertaluonteiset poistot		-9 559,88	9 560	-100,00
Arvonalentumiset	-29 452,34		-29 452	
Satunnaiset erät	0,00	175 133,61	-175 134	-100,00
Tilikauden tulos	2 390 020,80	1 904 915,48	485 105	25,47
Tilinpäätössiirrot	2 800,58	-215 523,00	218 324	-101,30
Laskennalliset verot	-187 694,43			
Vähemmistöosuudet	357,52	-14 359,51	14 717	-97,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 205 484,47	1 675 032,97	530 452	31,67
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	41,75	42,17		
Vuosikate/poistot %	117,42	113,71		
Vuosikate eur/asukas	821	721		
Asukasmäärä 31.12.	19635	19909		

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut 2015 ja 2014

	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 113 440,11	14 350 120,79
Satunnaiset erät		175 133,61
Tulorahoituksen korjauserät	-1 722 729,12	-279 224,92
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-14 020 120,44	-25 681 965,80
Rahoitusosuudet investointimenoihin	69 885,62	126 950,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	880 345,32	805 154,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 320 821,49	-10 503 831,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-377 408,52
Antolainasaamisten vähennykset	230 246,77	271 166,67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 000 000,00	25 121 836,84
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30 100 145,20	-23 633 260,32
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 579 000,00	6 602 500,00
Oman pääoman muutokset	-266,18	-124,77
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 537,23	118 782,00
Vaihto-omaisuuden muutokset	-20 693,37	216 686,20
Saamisten muutos	1 599 956,51	2 224 122,92
Korottomien velkojen muutos	-3 106 608,61	-1 844 766,42
Rahoituksen rahavirta	-800 972,85	8 699 534,60
Rahavarojen muutos	519 848,64	-1 804 296,92
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	14 248 454,37	13 734 887,12
Rahavarat 1.1	13 728 605,74	15 539 184,03
Rahavarojen muutos	519 848,63	-1 804 296,91
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	115,51	56,15
Pääomamenojen tulorahoitus, %	36,77	29,56
Lainanhoitokate	0,56	0,63
Kassan riittävyys, pv	23,27	21,88

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3 Konsernitase 31.12. ja sen tunnusluvut

	2015	2014		2015	2014
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	220 513 637,10	205 154 231,29	OMA PÄÄOMA	83 787 713,96	59 557 513,62
Aineettomat oikeudet	2 557 821,12	2 664 425,11	Peruspääoma	78 496 806,15	78 466 407,18
Aineettomat oikeudet	1 732 351,98	1 791 206,87	Muu oma pääoma		
Muut pitkävaikutteiset menot	825 469,14	873 218,24	Arvonkorotusrahasto	1 071 466,32	1 071 466,32
Aineelliset hyödykkeet	203 285 837,84	188 947 948,76	Muut omat rahastot	3 240 989,13	3 244 718,41
Maa- ja vesialueet	23 827 366,72	21 823 356,21	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	-33 637,59	
Rakennukset	129 452 620,58	119 030 455,09	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 193 394,51	-24 900 111,28
Kiinteä laitteet ja rakenteet	38 746 129,69	36 884 659,63	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 205 484,46	1 675 032,99
Koneet ja kalusto	5 469 970,97	5 535 413,33	VÄHEMMISTÖSUUDET	704 436,32	704 838,65
Muut aineelliset hyödykkeet	426 649,00	463 072,67	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAT	0,00	9 621 916,27
Enn.maksut ja keskenkäiset hankinnat	5 363 100,88	5 210 991,83	Poistoero		9 091 593,90
Sijoitukset	14 669 978,14	13 541 857,42	Vapaaehtoiset varaukset		530 322,37
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	906 045,90	1 197 981,58	PAKOLLISET VARAUKSET	1 368 109,25	1 274 903,32
Muut osakkeet ja osuudet	13 718 545,38	12 298 242,21	Muut pakolliset varaukset	1 368 109,25	1 274 903,32
Muut lainasaamiset	45 386,86	45 633,63	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	492 490,99	823 441,06
Muut saamiset			Valtion toimeksiannot	78 298,33	401 312,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	64 533,76	413 021,05	Lahjoitusrahastojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	63 959,03	412 507,04	Muut toimeksiantojen pääomat	414 192,66	422 128,76
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet					
Muut toimeksiantojen varat	574,73	514,01	VIERAS PÄÄOMA	182 697 862,88	180 885 938,22
			Pitkäaikainen	95 597 220,60	97 523 885,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 472 442,54	47 301 298,80	Pääomalainat		
Vaihto-omaisuus	983 276,58	962 583,21	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	87 695 283,34	91 509 141,21
Aineet ja tarvikkeet	943 778,82	962 583,21	Lainat julkisyhteisöiltä		
Keskenkäiset tuotteet	39 497,76		Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/tavarat			Saadut ennakot		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat	6 151 890,02	6 014 744,11
Saamiset	33 240 711,59	32 603 828,47	Laskennalliset verovelat	1 750 047,24	
Pitkäaikaiset saamiset	17 360 364,00	17 772 541,01	Lyhytaikainen	87 100 642,28	83 362 052,90
Myyntisaamiset	24 399,74	23 036,47	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 968 413,31	54 473 537,43
Lainasaamiset	17 335 964,26	17 749 504,54	Lainat julkisyhteisöiltä		933 329,00
Muut saamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	15 880 347,59	14 831 287,46	Saadut ennakot	260 301,06	240 593,27
Myyntisaamiset	11 780 377,76	10 216 313,35	Ostovelat	14 709 258,26	10 662 773,86
Lainasaamiset	426 347,48	428 857,47	Muut velat	2 452 785,77	2 673 681,69
Muut saamiset	2 711 221,60	3 214 051,01	Siirtovelat	9 522 189,45	14 378 137,65
Siirtosaamiset	962 400,75	972 065,63	Laskennalliset verovelat	187 694,43	
Rahoitusarvopaperit	6 090 303,20	6 235 868,20	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	269 050 613,40	252 868 551,14
Osakkeet ja osuudet	163 728,20	163 728,20			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteille	2 640 965,00	4 366 950,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 285 610,00	1 705 190,00	Omavaraisuusaste %	31,17	27,38
Rahat ja pankkisaamiset	8 158 151,17	7 499 018,92	Suhteellinen velkaantuneisuus %	93,81	93,14
			Kertynyt yli-/alijäämä eur	1 012 089,95	-23 225 078,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	269 050 613,40	252 868 551,14	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	51,55	-1166,56
			Lainakanta 31.12. eur	147 663 696,65	146 916 007,64
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	7 520,43	7 379,38
			Lainasaamiset 31.12. eur	45 386,86	45 633,63
			Asukasmäärä 31.12	19635	19909

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.5).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1 Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoinen

	2015	2014
Yleishallinto	3 888 739,54	2 082 909,23
Perusturva	10 047 801,63	10 210 369,62
Kasvu ja oppiminen	1 956 646,14	2 000 957,59
Vapaa-aika	558 823,04	708 106,86
Ympäristö	469 637,58	134 293,66
Tekninen	2 537 348,29	2 685 813,69
Toimintatuotot yhteensä	19 458 996,22	17 822 450,65

5.2.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely

	2015	2014
Kunnan tulovero	62 121 237,24	60 217 677,77
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 968 928,05	6 898 855,31
Kiinteistövero	3 998 530,14	3 964 652,62
Verotulot yhteensä	73 088 695,43	71 081 185,70

5.2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely

	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	39 238 896,00	39 573 740,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 128 148,00	4 343 124,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	-2 445 000,00	18 012,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 532 863,00	-3 579 518,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	40 389 181,00	40 355 358,00

5.2.4 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Vuosina 2014-2019:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	7 353 511,60
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	10 150 331,85
Ero (eur)	-2 796 820,25
Ero (%)	-27,55

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, uusi päiväkoti ja liikuntatalo / uimahallin peruskorjauksia.

5.2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

POISTOSUUNNITELMA 2013 -

	poistoaika		poistomuoto
	alaraja vuotta	yläraja vuotta	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
Liikearvo	2	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmat			
Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
Muut			
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
Terveysasema-/ sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Terveysasema-/ sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Uimahallit	20	30	tasapoisto
Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	5	8	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
Vesilaitoksen, jätevedenpuhdistus rakenteet	15	30	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkostot	30	40	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			substanssipoisto
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
Pysyvien vastaavien suojitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa

Menojäännöpoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta

5.2.6 Pakollisten varausten muutokset

	2015	2014
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpci)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpci)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpci)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpci)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	6 000,00	6 000,00

5.2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot

	2015	2014
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	423 911,40	373 397,11
Kaavamuutosten luovutusvoitot	1 611 468,23	67 468,12
Rakennusten myyntivoitot	87 226,77	26 084,21
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	2 122 606,40	466 949,44
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	499,47	0,00
Kaavamuutosten luovutustappiot	336 713,55	61 908,75
Rakennusten myyntitappiot	7 375,05	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	344 588,07	61 908,75

5.2.8 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2015	2014
Osinkotuotot muista yhteisöistä	547 835,75	353 548,50
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	547 835,75	353 548,50

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat		
Poistamaton hankintameno 1.1.	102 024,71	768 546,63	870 571,34	20 197 506,66	81 972 165,43	9 757 605,74	1 830 203,70	260 384,36	2 940 678,63	116 958 544,52	
Lisäykset tilikaudella	131 751,32	22 500,00	154 251,32	1 945 182,15	1 698 867,83	1 498 027,84	378 318,74	0,00	1 579 747,79	7 100 144,35	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 52 690,18	- 52 690,18	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 544 553,12	- 473 192,8	0,00	0,00	0,00	0,00	- 591 872,40	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	2 258 038,98	22 971,78	0,00	0,00	- 2 281 010,76	0,00	
Poistot tilikaudella	- 36 234,73	- 119 716,92	- 155 951,65	0,00	- 4 688 870,26	- 1 512 930,81	- 403 737,76	- 2 650,00	0,00	- 6 608 188,83	
Poistamaton hankintameno 31.12.	197 541,30	671 329,71	868 871,01	21 598 135,69	81 192 882,70	9 765 674,55	1 804 784,68	257 734,36	2 186 725,48	116 805 937,46	

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist. y.	Saamiset muilta	
Hankintameno 1.1.	12 650 356,92	6 246 080,41	110 000,00	332 702,54	19 339 139,87	25 067 889,42	45 377,11	0,00	25 113 266,53
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	13 959,05	13 959,05	30 612,00	0,00	0,00	30 612,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 230 000,00	0,00	0,00	- 230 000,00
Hankintameno 31.12.	12 650 356,92	6 246 080,41	110 000,00	346 661,59	19 353 098,92	24 868 501,42	45 377,11	0,00	24 913 878,53
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 650 356,92	6 246 080,41	110 000,00	346 661,59	19 353 098,92	24 868 501,42	45 377,11	0,00	24 913 878,53

Pysyvät vastaavat

161 941 785,92

5.3.1.2 Arvonkorotukset

	2015	2014
Arvopaperit		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Äänekosken kaupungin tasearvot eivät muuttuneet kuntayhtymäosuuksien osalta tilikaudella 2015.

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen Liitto	102 738,95			102 738,95	124 055,67	- 21 316,72
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	4 557 421,40	41 115,20
Ääken ammatillisen koulutuksen ky	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 246 080,41	0,00	0,00	6 246 080,41		

5.3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	30225	-39
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	57875	400
Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	3124	-28
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	34	454	0
Äänekosken Kiinteistönhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	1478	19
Keitele- Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	5	0
Ääneseudun Kehitys Oy	Äänekoski	76,70	76,70	58	65	-1
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	6	7	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	25	3	-7
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	84	140	1
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		0
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Ä Teoll. Kiint.)	Äänekoski	0,00	54,30	29	22	2
			Yhteensä	3817	93376	345
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,60	41,60	1474	1392	174
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	14439	1049
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,80	7,80	125	108	0
			Yhteensä	6155	15939	1223
Omistusyhteisyydet						
EP-Äänekosken Kiinteistöt Oy	Äänekoski	40,00	40,00	34		0
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	22	3	1
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Ä Teoll. Kiint.)	Äänekoski	0,00	48,30	385	13	5
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	1022	22
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		0
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		0
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		0
			Yhteensä	3174	1038	28
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätiö	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistentukisäätiö	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0
Yhteisyydet						
Kt Oy Koppelonpesä (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	50,00	51		0
			Yhteensä	51	0	0

5.3.1.5 Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	457,30	0,00	118 961,95
Lainasaamiset	0,00	390 000,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	390 457,30	0,00	118 961,95
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	38 238,03	0,00	54 349,07
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	38 238,03	0,00	54 349,07
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	428 695,33	0,00	173 311,02

5.3.1.6 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	11 878,72	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	227 000,00	206 000,00
EU-tuet ja avustukset	570 957,80	565 866,93
Lainasaamiset	390 000,00	0,00
ALV-saatavat	1 197 491,52	1 336 921,03
Muut siirtosaamiset	716 509,66	529 000,00
Muut tulojäämät	198 327,10	260 573,19
Tulojäämät yhteensä	3 312 164,80	2 898 361,15

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1 Oman pääoman erittely

	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahassto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahassto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	84 709,66	84 709,66
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	84 709,66	84 709,66
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1	-5 980 475,78	-7 249 490,24
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12	-5 980 475,78	-7 249 490,24
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	444 441,50	1 269 014,46
Oma pääoma yhteensä	73 045 482,17	72 601 040,67

5.3.2.2 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 232 553,00	12 056 615,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 232 553,00	12 056 615,00

5.3.2.3 Vieras pääoma, erittely

	2015		2014	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		706 643,63	-	1 492 659,74
Yhteensä	-	706 643,63	-	1 492 659,74
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		2 297 509,74	-	2 851 636,74
Yhteensä	-	2 297 509,74	-	2 851 636,74
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		84,37	-	-
Yhteensä		84,37	-	-
Velat yhteensä	-	3 004 237,74	-	4 344 296,48

5.3.2.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	0,00	35 023,02
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 090 829,20	6 352 625,63
Valtionosuusennakot	288 777,00	497 800,00
Muut menojäämät	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 379 606,20	6 885 448,65
Siirtovelat yhteensä	6 379 606,20	6 885 448,65

5.3.2.5 Huollettavien varat

	2015	2014
Huollettavien varat 31.12	188 826,70	150 925,50

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1 Vastuusitoumukset

	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	85 016 557,42	73 089 693,77
Jäljellä oleva pääoma	58 615 083,41	53 986 256,62
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	12 337 250,73	12 904 703,66
Jäljellä oleva pääoma	8 507 812,10	9 087 039,72

5.4.2 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2015	2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	94 944 015,14	91 617 903,47
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	67 657,65	63 342,02

5.4.3 Muut taloudelliset vastuut

	2015	2014
Leasingvastuut	102 635,07	159 110,42
Arvonlisäveron palautusvastuu	12 169 431,49	12 734 795,15
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 124 059,21	2 512 858,91

5.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1 Henkilöstölukumäärä

Henkilöstörakenne 31.12.2015

	Vakituiset	Määräaikaiset	Sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Keskushallinto	104	1	14	3	122
Perusturvatoimiala	412	48	141	32	633
Kasvun ja oppimisen toimiala	376	47	44	9	476
Tekninen ja ympäristötoimiala	21	3	2	0	26
Vapaa-aikapalvelujen toimiala	42	6	4	2	54
Yhteensä	955	105	205	46	1311

5.5.2 Henkilöstökulut

	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	42 866 188,45	42 371 299,53
Maksetut palkat ja palkkiot	43 573 271,73	42 906 827,97
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-229 610,87	0,00
Henkilöstökorvaukset	-477 472,41	-535 528,44
Henkilösivukulut	13 889 586,64	13 246 524,31
Eläkekulut	11 401 337,26	10 849 787,54
Muut sivukulut	2 488 249,38	2 396 736,77
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	56 755 775,09	55 617 823,84
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	149 294,81	85 766,00
Henkilöstökulut yhteensä	56 905 069,90	55 703 589,84

5.5.3 Tilintarkastajan palkkiot

	2015	2014
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16 297,00	9 271,75
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	899,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 556,25	4 744,60
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	19 752,25	14 016,35

6 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastavaiiin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varausten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2 Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.2.1 Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni	
	2015	2014
Toimintatuotot		
Yleishallinto	4 160 139,44	2 401 840,69
Sosiaali- ja terveyspalvelut	43 016 575,79	42 125 887,81
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 034 884,04	3 957 340,66
Yhdyskuntapalvelut	23 981 837,80	26 855 996,99
Toimintatuotot yhteensä	74 193 437,07	75 341 066,15

6.2.2 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2015	2014
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 268 903,32	895 170,28
Lisäykset tilikaudella (ky)	93 205,92	373 733,04
Vähennykset tilikaudella (ky)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 362 109,24	1 268 903,32
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 368 109,24	1 274 903,32

6.2.3 Konsernituloksen eliminoinnit

Äänekosken kaupunki Kuntakonserni 2015

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	74 193 437	-26 604 738	100 798 175	19 494 075	81 304 100
Toimintakulut	-177 705 628	19 800 721	-197 506 350	-127 201 445	-70 304 905
Osuus osakk.yht. voit./tap.	40 614	11 296	29 317		
Toimintakate	-103 471 578	-6 792 720	-96 678 857	-107 707 370	10 999 195
Verotulot	73 088 695		73 088 695	73 088 695	
Valtionosuudet	47 193 198	6 804 017	40 389 181	40 389 181	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	827 531	-1 137 211	1 964 741	1 147 156	817 586
Muut rahoitustuotot	150 051	-660 336	810 387	747 938	62 449
Korkokulut	-1 495 954	1 297 547	-2 793 501	-472 378	-2 321 123
Muut rahoituskulut	-178 503		-178 503	-4 559	-173 943
Rahoitustuotot ja -kulut	-696 875	-500 000	-196 875	1 418 156	-1 615 032
Vuosikate	16 113 440	-488 704	16 602 144	7 188 663	9 384 164
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 693 967		-13 693 967	-6 764 140	-6 929 826
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset	-29 452		-29 452		
Poistot ja arvonalentumiset	-13 723 419		-13 723 419	-6 764 140	-6 959 279
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	2 390 021	-488 704	2 878 724	424 522	2 424 885
Tilinpäätössiirrot	2 801	867 060	-864 260	19 919	-884 179
Laskennalliset verot	-187 694	-187 694			
Vähemmistöosuudet	358	358			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 205 484	191 020	2 014 465	444 442	1 540 706

6.3 Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1 Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	11 878,72	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	282 459,26	206 000,00
EU-tuet ja avustukset	570 957,80	565 866,93
Lainasaamiset	426 347,48	428 857,47
Alv-saatavat	1 255 525,07	1 336 921,03
Muut siirtosaamiset	716 509,66	529 000,00
Muut tulojäämät	836 291,84	972 065,63
Tulojäämät yhteensä	4 099 969,83	4 038 711,06
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 099 969,83	4 038 711,06

6.3.2 Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1 Oman pääoman erittely

	Konserni	
	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,15	78 466 407,18
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,15	78 466 407,18
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 071 466,32	1 071 466,32
Muutos tilikaudella	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 071 466,32	1 071 466,32
Muut omat rahastot 1.1.	3 244 718,41	3 257 831,67
Muutos tilikaudella	-3 729,28	-13 113,26
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	3 240 989,13	3 244 718,41
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		-33 637,59
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	-33 637,59	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	-24 900 111,28	-29 156 406,41
Siirto edelliseltä tilikaudelta	1 675 032,99	3 243 612,82
Edellisten tilikausien oikaisut	22 031 683,78	1 012 682,31
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	-1 193 394,51	-24 900 111,28
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 205 484,46	1 675 032,99
Oma pääoma yhteensä	83 787 713,96	59 557 513,62

6.3.2.2 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	193 232,11	283 944,08
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	10 097 239,69	10 375 725,33
Potilasvakuutuslaina	157 578,50	176 941,02
Valtionosuusennakot	288 777,00	497 800,00
Muut menojäämät	1 238 147,92	4 130 194,81
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 974 975,22	15 464 605,24
Siirtovelat yhteensä	11 974 975,22	15 464 605,24

6.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1 Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	85 437 120,33	73 089 693,77
Jäljellä oleva pääoma	59 035 646,32	53 986 256,62
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	12 337 250,73	12 904 703,66
Jäljellä oleva pääoma	8 507 812,10	9 087 039,72

6.4.2 Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2015	2014
Leasingvastuut	1 036 540,38	215 644,09
Vuokravastuut	265 793,51	487 458,50
Arvonlisäveron palautusvastuu	12 186 098,37	12 757 152,64
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	2 124 059,21	2 512 858,91

7 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2015 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpito- ja kirjasto- ja kirjallisuuskirjoja:

	Päiväkirja		Kassajärjestelmä
	Pääkirja		Sosiaalityöjärjestelmä
	Ostoreskontra		Käyttöomaisuuskirjanpito
	Myyntireskontra		Varastokirjanpito
	Laskutus		
	Palkkakirjanpito		
	Lainakirjanpito		
	Tositelajit:		
009	Käyttöomaisuusviennit	406	Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
015	Jaksotukset	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
017	Vyörytykset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
020	Muistiotositteet	415	Ostoreskontra, kiint. investoinnit
030	Tiliotetositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
040	CPU-kassatositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	445	Ylioppilastutkintomaksut
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	455	Koulutoimen laskutus
060	Ostoreskontran palauteaineisto	500	Elatusturva
101	Eri toimialojen laskutukset	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto
105	Yleishallinnon laskutus		kirjanpitoon
110	Antolainat	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
120	Ruokapalvelulaskutus	525	Työpajalaskutus
310	Palkat	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
320	Sosiaalitoimen laskutus	532	Voimailu- ja liikuntamaksut
325	Päihdekliniikan laskutus	535	Uimahallilaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	540	Kirjasto- ja kulttuuritoimen laskutus
335	Perhetukikeskuksen laskutus	550	Kulttuuritoimen laskutus
340	Perheneuvolan laskutus	701	Työlaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuodet	705	Venepaikkalaskutus
350	Opiskelijajohjauspalkkiolaskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
354	Päivähoitolaskutus	715	Jätehuoltomaksut
355	Perusturvan yleislaskutus	720	Mittaustoimen laskutus
360	Hoitopäivämaksut / tk	725	Työkonelaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
370	Terveyskeskusmaksut / tk	728	Tilapalvelu / sisäinen
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	730	Tontinvuokralaskutus
380	Kunta- ja yrityslaskutus / tk	735	Viljelypalstalaskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	740	Rakennustarkastusmaksut
385	Fysioterapiamaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
390	Kotihoidomaksut / kotisairaanhoido	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
401	Ostoreskontra 1	743	Vesilaitoksen työ- ja kunnallisuuslaskutus
402	Ostoreskontra 2	745	Teknisen osaston laskutus
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	750	Ympäristötoimen laskutus
		755	Siivoustoimen laskutus
		901	Keskusvarasto / tk
		991	Vanhat saatavat / Slh
		992	Vanhat saatavat / Äki
		993	Vanhat saatavat / tk

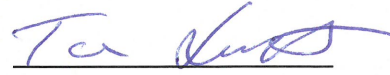
8 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

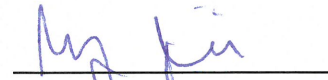
Äänekoski 29.3.2016

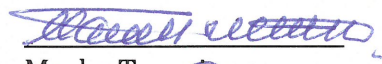
Äänekosken kaupunginhallitus

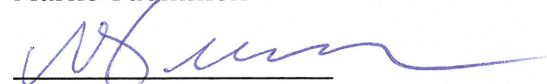

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

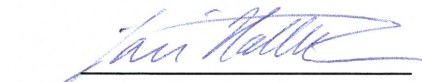

Jari Korhonen

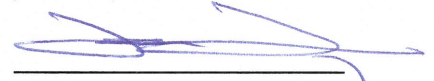

Tommi Lunttila

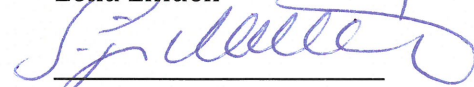

Merja Närhi

Marke Tuominen

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Jari Halttunen

Leila Lindell

Sirpa Martins

Pentti Pilonen

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilitarkastuskertomuksen.

Äänekoski 17.5.2016

BDO Audiator Oy

JHTT-yhteisö

Jukka Vuorio

JHTT